

Kuntien verot 2019 -missä maksat eniten?

Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa,
niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla

Janne Kalluinen

TIIVISTELMÄ

Selvityksessä tarkastellaan kunnallisia veroja Suomessa. Laskelmien ja esimerkkien avulla havainnollistetaan kunnallisen verotuksen eroja Manner-Suomessa vuonna 2019.

Esimerkkipuolisoiden kunnallis-, kiinteistö- ja kirkollisverorasitusta vertaillaan 18 eri maakuntakeskuksessa, jotka ovat Helsinki, Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Kajaani, Kokkola, Kouvolaa, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Mikkeli, Oulu, Pori, Rovaniemi, Seinäjoki, Tampere, Turku ja Vaasa. Maakuntakeskusten ohella toisen vertailujoukon selvityksessä muodostavat Helsingin seudun 14 kuntaa: Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula, Kerava, Mäntsälä, Pornainen, Hyvinkää, Kirkkonummi, Vihti ja Sipoo. Lisäksi selvityksen liiteosassa on vertailtu kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloverotusta kunnallis- ja kirkollisveron osalta.

Ansiotuloista perittävä kunnallisvero on arvonlisäveron ohella verotuoltaan merkittävimpiä yksittäisiä veroja Suomessa. Vuonna 2019 maan keskimääräinen tuloilla painotettu kunnallisveroprosentti on 19,88, joka on noin 0,04 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2018. Suomen kunnista 46 kiristi ja 5 kevensi tuloveroprosenttiaan vuodentakaiseen verrattuna. Muutokset kunnallisveroprosenteissa painottuivat pieniin ja keskisuuriin kuntiin.

Manner-Suomen maakunnista korkeimmat kunnallisveroprosentit ovat keskimäärin Keski-Pohjanmaalla ja matalimmat Uudellamaalla. Keskituloiset palkansaajapuolisot maksavat Keski-Pohjanmaalla 2 269 euroa enemmän kunnallisveroa kuin Uudellamaalla vuonna 2019.

Selvityksessä tarkastellaan erikseen esimerkkipuolisoiden yhteenlaskettuja kunnallis-, kirkollis- ja kiinteistöveroja maakuntakeskuksissa sekä Helsingin seudun kunnissa. Selvityksen liitteissä vastaavat laskelmat ilman kiinteistöveroa on tehty jokaiselle Manner-Suomen kunnalle. Palkansaajan kotikunnan perusteella määräytyvät verot koostuvat suurimmaksi osaksi kunnallisverosta. Kirkollis- ja kiinteistövero muodostavat vain murto-osan koko verotaakasta.

Maakuntakeskuksista kirein verotus on Kokkolassa, kevyin Helsingissä: ero kaupunkien välillä on 3 182 euroa. Maakuntakeskuksista Helsingin jälkeen kevein verotus on Turussa ja Tampereella. Helsingin seudulla esimerkkipuolisoiden keveimmät yhteenlasketut verot ovat Kauniainsissa ja Pornaisissa vastaavasti korkeimmat: eroa kuntien välillä on noin 2 750 euroa. Kauniaisien jälkeen keveimmät verottajat Helsingin seudulla ovat Espoo ja Helsinki.

Tuloverotus (kunnallis- ja kirkollisverot) on vuonna 2019 kaikki Manner-Suomen kunnat mukaan lukien kireintä Honkajoella ja Jämijärvellä. Keveintä verotus on Kauniaisissa. Esimerkkipuolisoiden tuloverotuksen ero ääripäiden välillä on noin 4 670 euroa.

Veronmaksajain Keskusliitto on julkaissut selvityksiä kunnallisten verojen tasosta vuodesta 2000 lähtien. Selvityksen on tehnyt Veronmaksajain Keskusliiton ekonomisti Janne Kalluinen.

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
2	KUNTATALOUDEN VERORAHOITUS.....	6
	2.1 Kunnallisvero	8
	2.2 Kiinteistövero	13
	2.3 Yhteisövero	17
	2.4 Valtionosuudet.....	18
	2.5 Eroavat tulorakenteet	20
3	KUNNALLISVERO PALKKATULOSTA	22
	3.1 Kunnallisveron progressiivisuus.....	22
	3.2 Palkansaajapuolisoiden kunnallisverot maakunnittain.....	24
4	MAAKUNTAKESKUKSET - LASKELMIA PALKANSAAJAPUOLISOIDEN KUNNITTAIN MÄÄRÄYTYVISTÄ VEROISTA	28
	4.1 Laskelmien perusteet.....	28
	4.2 Palkansaajapuolisoiden tuloverot 2019.....	30
	4.3 Palkansaajapuolisoiden kiinteistöverot 2019	32
	4.4 Palkansaajapuolisoiden kunnittain määräytyvät verot yhteensä.....	33
5	HELSINGIN SEUTU - LASKELMIA PALKANSAAJAPUOLISOIDEN KUNNITTAIN MÄÄRÄYTYVISTÄ VEROISTA	36
	5.1 Laskelmien perusteet.....	36
	5.2 Palkansaajapuolisoiden tuloverot 2019.....	38
	5.3 Palkansaajapuolisoiden kiinteistöverot 2019	40
	5.4 Palkansaajapuolisoiden kunnittain määräytyvät verot yhteensä.....	41
6	LOPUKSI.....	43
	LÄHTEITÄ	44

LIITTEET

Liite 1.	Kuntien talouden tunnuslukuja vuodelta 2017 maakunnittain
Liite 2.	Kuntien lukumäärät tuloveroprosenttien mukaan
Liite 3.	Yleisen ja vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosenttien jakauma
Liite 4.	Kuntien tulo- ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2019
Liite 5.	Palkansaajapuolisoiden kunnallisverot maakunnittain 2019
Liite 6.	Palkansaajapuolisoiden tuloverot vuonna 2019 vertailukaupungeissa
Liite 7.	Palkansaajapuolisoiden tuloverot vuonna 2019 kunnittain
Liite 8.	Kiinteistöveron muodostuminen vertailukaupungeissa
Liite 9.	Palkansaajan veroperusteet 2018–2019

1 JOHDANTO

Kuntien rooli suomalaisen hyvinvointivaltion toiminnassa on merkittävä. Kuntien menot vastaavat tällä hetkellä suuruudeltaan noin 40 prosenttia julkisen sektorin (ml. työeläkeyhtiöt) kokonaismenoista. Puolet kuntatalouden menoista kohdistuu sosiaali- ja terveystoimeen.

Kuntien peruspalvelut pyritään takaamaan laissa, mutta kuntien erilaiset profiilit luovat hyvin erilaisia tarpeita kuntien välille. Kuntien meno- ja tulopohjien poikkeavuudet muodostavat merkittäviä eroja myös kunnalliseen verotukseen. Keskituloisen palkansaajan maksamista veroista ja veronluonteisista maksuista kunnallisveron osuus on yli puolet.

Kunnallisveroprosentti vaihtelee vuonna 2019 Manner-Suomen kunnissa Kauniainen 17,00 prosentista Haapajärven, Honkajoen, Jämijärven, Reisjärven ja Teuvan soveltamaan 22,50 prosenttiin.

Käynnissä oleva maakunta- sote- uudistushanke tulee vaikuttamaan huomattavasti kuntien menoihin, verotuloihin ja valtionosuuksiin. Uudistus on määrä tulla voimaan vuonna 2021. Uudistuksen vaikutus yksittäisen verovelvollisen maksutaakaan pyritään pitämään mahdollisimman pienenä.

Tässä selvityksessä tarkastellaan, millaisen verorasituksen palkansaajat kohtaavat Manner-Suomen kunnissa vuonna 2019. Samalla on muistettava, että kuntalaisen ostovoimaan ja kustannuksiin vaikuttavat verojen ohella myös paikalliset hinta- ja palkkatasot. Myös julkisten palveluiden laatu voi vaihdella kuntien välillä.

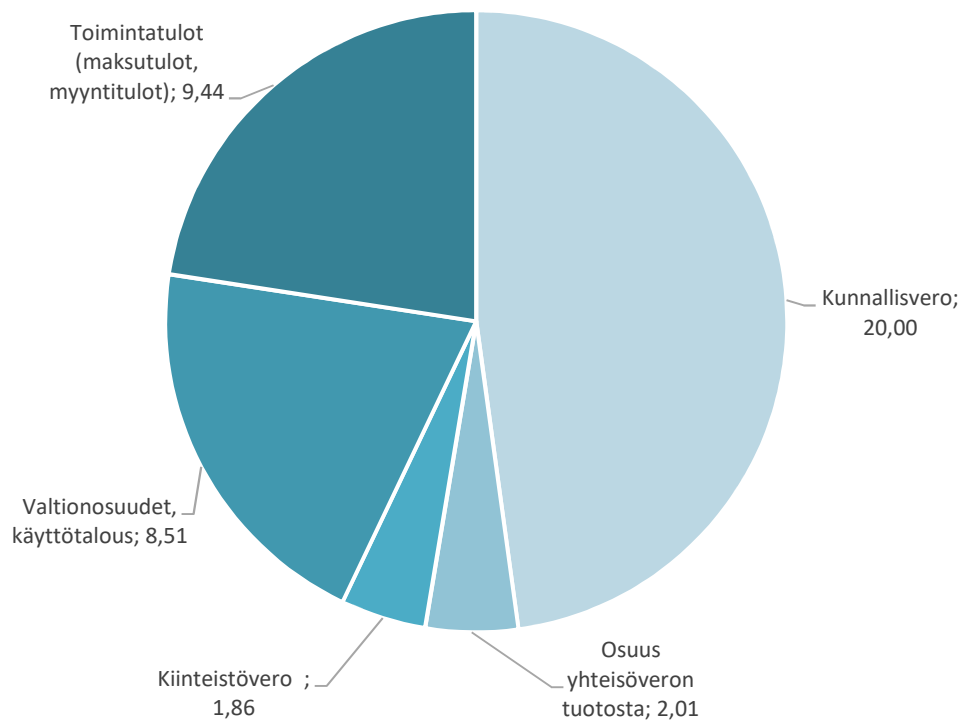
Selvityksen alussa esitellään kuntatalouden rahoitusta yleisesti, mitä seuraa laskelmat kunnallisista tuloveroista esimerkipuolisoiden tapauksessa. Neljäs ja viides luku sisältävät vertailut kuntakohtaisista veroista (kunnallis-, kirkollis- ja kiinteistövero) 18 maakuntakeskuksessa ja Helsingin seudun kunnissa.

2 KUNTATALOUDEN VERORAAHOITUS

Julkispalveluiden rahoittaminen edellyttää verovaroja. Kuntien palvelut eivät tee tässä mielessä poikkeusta ja suurin osa kuntien toiminnasta rahoitetaan veroista. Kunnilla on useita tulonlähteitä ja niistä merkittävin on kunnallisvero. Kunnat keräävät veroja kunnallisveroina ansiotuloista ja kiinteistöveroina rakennuksista sekä maasta. Lisäksi kunnille ohjataan osuus yhteisöveron tuotosta. Verot muodostavat kuntasektorin tuloista noin 57 prosenttia vuonna 2019.

Kuntapalveluita rahoitetaan myös palveluiden maksu- ja myyntituloilla. Nämä toimintatulot muodostavat vajaan neljänneksen kuntien tuloista. Kunnat saavat päättää palveluiden käyttäjiltä perittävien maksujen suuruudesta säädettyjen enimmäismäärien rajoissa.

KUVIO 1 Kuntien ja kuntayhtymien keskeiset tuloerät vuonna 2019 (ennuste), mrd. euroa. Lähde: Kuntaliitto

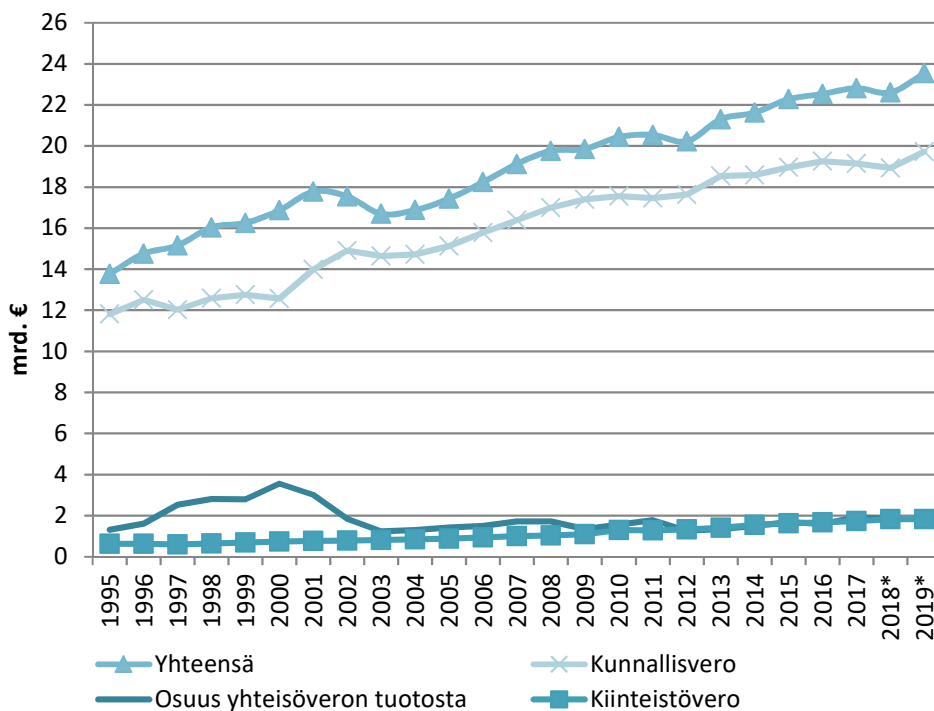
Suorien verotulojen lisäksi verorahaa kiertää kunnille valtiohallinnon kautta valtionosuuksina ja muina valtionapuina. Vuonna 2019 valtionosuudet muodostavat viidenneksen kuntien tuloista. Koska kunnat ovat hyvin erilaisia veropohjiltaan ja asukasrakenteiltaan, valtionosuuksia tarvitaan myös tasaamaan kuntien välisiä taloudellisia olosuhteita. Nämä luvut kuvaavat kuntasektorin rakennetta kokonaisuutena, ja yksittäisten kuntien tulorakenteissa on suuriakin eroja. Tilikausien tulo-rahoituksen vajeita kunnat rahoittavat lainanotolla.

Kuviossa 2 esitetään kuntien verotulojen kehitystä vuosina 1995–2019 deflatoituna vuoden 2019 hintatasoon. Kuvion tiedot vuosilta 2018 ja 2019 ovat arvioita. Kuntien tulot pienenevät reaalisesti vuosien 2017–2018 välillä, mutta niiden ennustetaan kasvavan melko reippaastikin vuodelle 2019. Kuntien kokonaisverotulojen trendi seuraa melko tarkasti kunnallisverotulojen kehitystä. Kuntien osuus yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöverotulot ovat kuntien taloudessa euromääräisesti huomattavasti pienempiä eriä, minkä vuoksi niiden heilahtelut eivät vaikuta kuntien kokonaisverotuloihin niin radikaalisti kuin kunnallisverot.

Toisaalta yhteisöveron tuotto vaihtelee suhdanneluontoisuudesta johtuen enemmän kuin muiden kunnallisten verojen ja sen jako-osuuksia on muutettu suhdanteiden mukana. Selvästi vakaamman kiinteistöveron käyttöä on taas tietoisesti pyritty kasvattamaan kuntasektorin rahoituksessa. Kiinteistöveron osuus tällä hetkellä kaikista kuntien verotuloista on kahdeksan prosenttia ja kaikista tuloista viisi prosenttia.

KUVIO 2 Kuntien verotulot 1995–2019, vuoden 2019* hintatasossa, mrd. euroa.

* ennuste

Lähde: Kuntaliitto, Tilastokeskus; inflaatioennuste vuosille 2018 ja 2019: 1,1 % ja 1,4 %

Sosiaali- ja terveydenhuollon- (sote) sekä maakuntaudistuksen myötä kuntatalouden verorahoitus tulee muuttumaan rakenteeltaan merkittävästi. Pitkään valmis- teilla olleen uudistuksen on määrä astua voimaan 1.1.2021. Sosiaali- ja terveyden- huollon tehtäviä sekä myös eräitä muita tehtäviä siirtyy kunnilta maakunnille ja samalla kyseisiä tehtäviä koskevat kustannukset ja tulot siirtyvät kunnilta pois. Uu- distuksella tavoitellaan kustannuskasvun hillitsemistä. Tavoite on, että menojen

kasvu hidastuisi kolmella miljardilla eurolla vuoden 2029 loppuun mennessä. Vuoden 2019 tasolla kuntien käyttötalouden kustannuksista 17,6 miljardia euroa siirtyisi uudistuksen myötä maakuntien harteille. Hallituksen linjauksen mukaan uudistukset tullaan toteuttamaan siten, ettei työn verotus kiristy ja ettei kokonaisveroaste nouse.

Tulojen siirron seurauksena kuntatalouden tulorakenne ja eri tulolähteiden suhteelliset painoarvot muuttuvat. Muutokset kohdistuvat kunnalliseen tuloveroon, kuntien osuuteen yhteisöverosta sekä valtionosuuksiin. Kaikkien kuntien tuloveroprosentteja alennetaan tuoreimman arvion mukaan noin 11,6 prosenttiyksikköä. Kunnallisverosta siirtyisi kunnilta maakuntiin 11,0 miljardia euroa uudistuksen myötä.

Kuntien peruspalvelujen järjestämiseen varatuista valtionosuuksista arviolta 6 miljardia euroa siirtyy kunnilta maakunnille; kuntien osuus yhteisöveron tuotosta pienenee lisäksi noin 0,6 miljardilla eurolla. Kunnallisvero tulee säilymään veroprosentin laskusta huolimatta kuntien tärkeimpänä tulonlähteenä. Uudistuksen ei ole määrä vaikuttaa kiinteistöveron verotuottoon, mutta jatkossa kiinteistövero huomioitaisiin 50-prosenttisesti valtionosuuksien tasauksessa. Lisäksi tasausrajaan, tasauslisä- ja tasausvähennysprosenttiin ollaan tekemässä muutoksia.

Maakunnat rahoittavat tehtävänsä uudistuksen tultua voimaan valtion rahoituksella sekä asiakas- ja käyttömaksuilla. Näin ollen valtionverotukseen tulee kohdistumaan kunnallisia veronkevennyksiä vastaavat veronkiristykset. Mittavan uudistuksen vaikutukset vaikuttavat kuntien talouteen merkittävästi. Koska yksittäisten kuntien tulojen ja kustannuksien välillä voi olla huomattaviakin eroja, on uuden järjestelmän määrä turvata riittävä rahoitus jäljelle jääviin tehtäviin. (Sote- ja maakuntauudistuksen [www-sivusto](#).)

2.1 Kunnallisvero

Ansiotuloista kerättävä kunnallisvero on arvonlisäveron ohella julkiselle sektorille eniten verotuloja tuottava yksittäinen vero. Verohallinnon tilastotietokannan mukaan verovuonna 2017 kunnallisveroa kertyi 18,5 miljardia euroa, ja sitä maksoi 3,9 miljoonaa henkilöä. Kunnallisverokertymä pieneni noin 250 miljoonalla eurolla verovuoteen 2016 nähden, vaikka kunnallisverotuksessa huomioitavien verotettavien ansiotulojen summa olikin verovuonna 2017 aavistuksen, noin 0,1 prosenttia suurempi kuin 2016. Verotettavien ansioiden maltillista kehitystä selittää osaltaan ansiotason pysyminen keskimäärin lähes ennallaan vuosien 2016-17 välillä (ansio-

tasoindeksi +0,2 %) ja kilpailukyky sopimuksen mukaiset palkansaajan sosiaaliturvamaksujen korotukset¹. Verotuoton pienenemistä selittää myös työtulovähennyksen kasvu: vuonna 2017 työtulovähennystä myönnettiin kunnallisveroista 1,1 miljardilla eurolla, joka on vajaa 0,3 miljardia euroa enemmän kuin vuotta aiemmin.

Kuntien tuloveroprosentit ovat kuntien itsensä vapaasti päätettävissä ilman valtion asettamia ala- ja ylärajoja. Kunnallisverotuksessa tehtävistä vähennyksistä päättää kuitenkin eduskunta. Vuoden 2019 alusta kunnallisveroprosentti nousi Suomessa 46 kunnassa ja laski viidessä vuodentakaiseen nähden. 260 kuntaa pitää kunnallisveroprosenttinsa samana kuin vuonna 2018. Keskimääräinen tuloilla painotettu kunnallisveroprosentti on kuluvana vuonna 19,88 %, joka on 0,04 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuotta aiemmin. Kunnallisveroprosenttien muutokset koskivat pääasiassa pieniä kuntia: kunnallisveroprosenttiaan kiristäneissä kunnissa asuu noin 480 000 suomalaista siinä missä veroprosenttia keventäneissä kunnissa asukkaita on 26 000. Suurin kunnallisveroprosentin muutos (+1,50 %-yksikköä) tehtiin Oripään kunnassa, väkirikkain veroprosenttiaan muuttanut kunta oli puolestaan Pori (+0,50 %-yks, noin 85 000 asukasta). Kolme kunnallisveroprosenttiaan keventäneistä kunnista sijaitsee Ahvenanmaalla, veroprosenttiaan keventäneet Manner-Suomen kunnat olivat Kitee ja Kustavi.

Suomen korkein kunnallisveroprosentti on ollut vuodesta 2014 alkaen 22,50 %. Vuonna 2019 kyseistä kunnallisveroprosenttia soveltaa viisi kuntaa: uusina Haapajärvi ja Honkajoki. Viime vuoden tapaan kyseistä prosenttia käyttävät myös Jämskäjärvi, Reisjärvi ja Teuva. Manner-Suomen kevein kunnallisveroprosentti on Kaukaisissa, 17,00 %. Suomen alhaisin kunnallisveroprosentti on käytössä Jomalassa: 16,50 %.

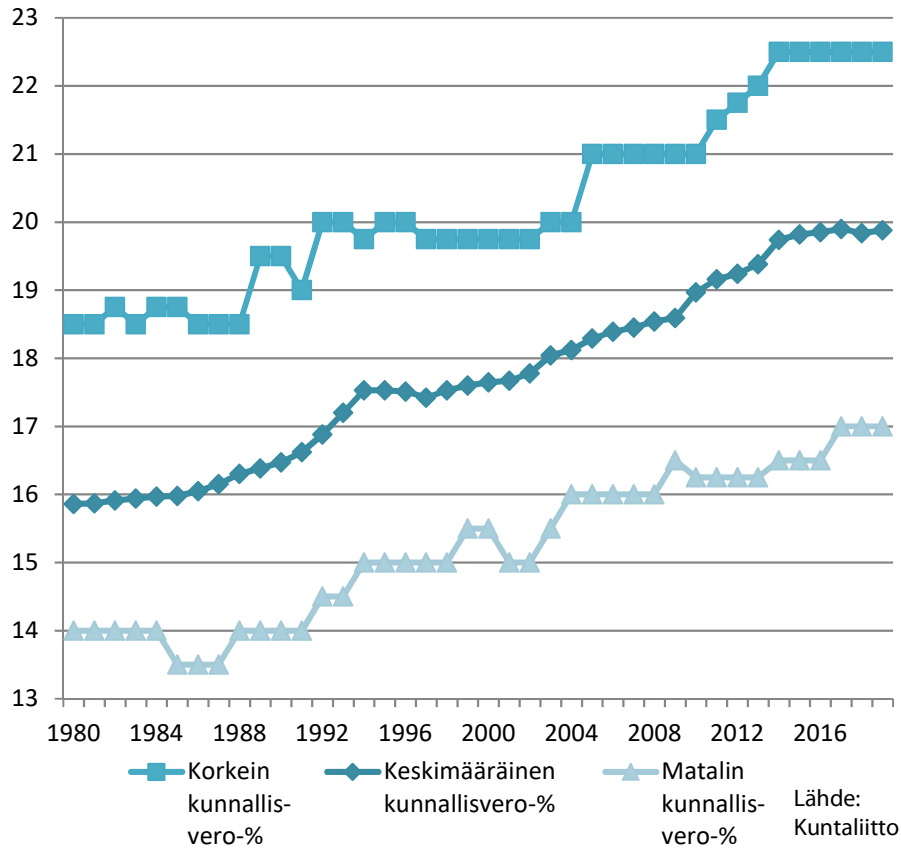
Kuviossa 3 esitetään tuloilla painotettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti Suomessa sekä Manner-Suomen kunnallisveroprosenttien vaihteluväli vuodesta 1980. Pidemmällä tarkastelujaksolla voidaan huomata varsin vakaa kunnallisverojen nousutrendi aina 1980-luvulta saakka. Vaikka keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousi vuodelle 2019, voidaan sanoa, että kehitys on ollut kuluvan vaalikauden aikana yllättävän tasaista. Ennen Sipilän hallituskauden alkua tuloilla painotettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti oli vuonna 2015 19,82 prosenttia, kun vastaavasti vuonna 2019 se oli 19,88 prosenttia, eli 0,06 prosenttiyksikköä korkeampi.

Vuosien 1980 ja 2019 välillä keskimääräinen kunnallisveroprosentti on kasvanut noin neljä prosenttiyksikköä, mikä näkyy kuviossa 3. Huonojen taloussuhdanteiden aikana kunnallisverot ovat nousseet jyrkemmin, mutta noususuhdanteiden aikana kunnallisverot ovat vastaavasti joko pysyneet jokseenkin ennallaan tai nousseet.

---

¹ Kun kyse on verotettavista ansiotuloista kunnallisverotuksessa, on tuloista vähennetty esimerkiksi palkansaajan työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksut, jotka nousivat vuodelle 2017. Mikäli maksut olisivat pysyneet vuonna 2017 samana vuoteen 2016 nähden, verotettavat ansiotulot olisivat olleet tässä tapauksessa suuremmat.

KUVIO 3 Keskimääräinen kunnallisveroprosentti Suomessa ja Manner-Suomen kunnallisveroprosenttien vaihteluväli 1980-2019.

Tarkastelujaksolla on huomioitava, että kunnallisverotuksessa tehtäviä vähennyksiä on laajennettu moneen otteeseen. Valtio on vuodesta 2003 kompensoinut veroperusteiden muutoksista aiheutuvia veromenetyksiä kunnille valtionosuusjärjestelmän avulla. Se on todettu olevan kuitenkin ongelmallista muun muassa sen vuoksi, että kompensatio ei kohdistu täsmällisesti verotuloja menettäneisiin kuntiin. Keran laskettu kompensatioerä maksetaan kunnille joka vuosi. Vuosien 2010-2017 eristä kumuloitui yhteensä 1,6 miljardin kompensatio. (Valtiontalouden tarkastusvirasto 2018)

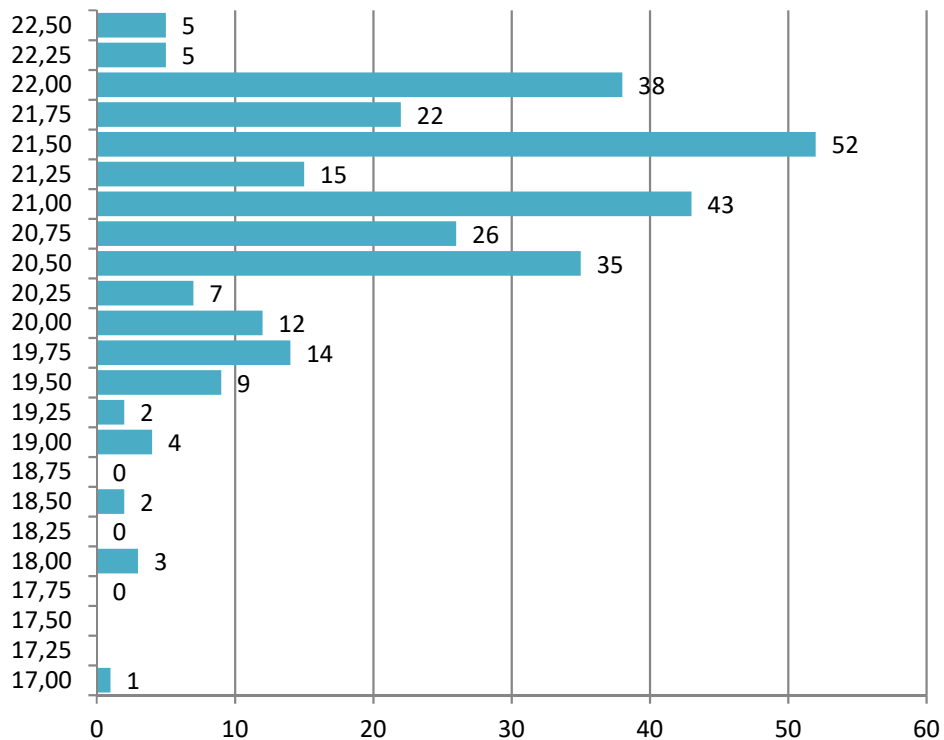
Kunnat nostivat suuressa määrin veroprosenttejaan 1990-luvun laman kurittaessa kuntien taloutta, mutta laman jälkeen veroprosentit laskivat hienoisesti. Jo vuonna 1996 kunnallisveroprosenttia laskeneita kuntia oli selvästi enemmän kuin sitä nostaneita. Parin vuoden notkahduksen jälkeen veroprosentit ovat kuitenkin olleet kovassa nousussa, mitä ei voi selittää vain laskusuhdanteilla. Kuntien lukumäärän väheneminen vähentää vastaavasti myös kunnallisverojen nostajien ja laskijoiden lukumäärää: vuodesta 2000 kuntien lukumäärä on vähentynyt 141 kappaleella.

TAULUKKO 1 Tuloveroprosenttia nostaneiden ja laskeneiden kuntien lukumäärä Suomessa (ml. Ahvenanmaa) 1991–2019.

	Nosti	Laski		Nosti	Laski
1991	101	1	2006	140	1
1992	105	0	2007	106	3
1993	114	0	2008	119	3
1994	125	2	2009	67	4
1995	9	8	2010	181	2
1996	5	34	2011	49	6
1997	10	44	2012	91	3
1998	77	19	2013	119	4
1999	87	10	2014	156	0
2000	83	15	2015	98	0
2001	41	6	2016	45	3
2002	108	3	2017	47	14
2003	93	2	2018	53	6
2004	54	2	2019	46	5
2005	136	1			

Yleisin kunnallisveroprosentti vuonna 2019 kuntien lukumäärällä mitattuna on 21,50 (kuvio 4), kuten se oli myös vuonna 2018. Kuriositeettina voidaan myös havaita, että keskimäärin vain noin yksi kolmesta kunnasta soveltaa veroprosenteissaan neljäosaprosentteja (-,25 % tai -,75%).

KUVIO 4 Kuntien lukumäärä tuloveroprosenttien mukaan Manner-Suomessa vuonna 2019.

Lähde: Kuntaliitto

Kuntien tuloilla painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti ei ole muuttunut Suomessa kovinkaan merkittävästi vuosien 2016-2019 välillä. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti on noussut kyseisellä ajanjaksolla 0,03 prosenttiyksikköä. Savolaisen (2016) kuntaveroselvityksen tilastoon verrattuna kuntien tuloveroprosenttien kehityksessä on kuitenkin erotettavissa trendejä. Yli 100 000 asukkaan kunnissa keskimääräinen tuloveroprosentti on laskenut, siinä missä alle 100 000 asukkaan kunnissa prosentit ovat vastaavasti nousseet kaikissa kautta linjan. Liitteessä 2 on nähtävillä vuoden 2019 luvut kuntakoon mukaan.

TAULUKKO 2 Kuntien keskimääräisen tuloveroprosentin muutos 2016-2019 kuntakoon mukaan.

Kunnan väkiluku	Keskimääräisen tuloveroprosentin muutos
Alle 2000	+0,56
2000-5000	+0,16
5001-10000	+0,29
10001-20000	+0,17
20001-50000	+0,10
50001-100000	+0,17
Yli 100000	-0,16

On jossain määrin odotettavaa, että taulukossa 2 esitettävä trendi jatkuisi myös tulevaisuudessa. Valtiovarainministeriön (2018a) Kuntatalousohjelmassa vuodelle 2019 tarkastellaan kuntien toiminnan ja investointien rahavirtaa, millä voidaan yksinkertaistettuna kuvata laskennallisesti kuntien painetta esimerkiksi muuttaa kunnallisveroprosenttejaan ja velkaantua tai lyhentää velkojaan. Tunnuslukujen perusteella ainoastaan suurilla, yli 100 000 asukkaan kunnilla ei ole painetta nostaa kunnallisveroprosenttiaan ja varaa olisi jopa laskea. Suurin paine tuloveroprosentin korottamiseen on kaikkein pienimmissä kunnissa, mikä käy ilmi taulukosta 3.

TAULUKKO 3 Valtiovarainministeriön (2018a) arvio kuntien laskennallisesta paineesta tuloveroprosentin kiristämiseen ja keventämiseen vuosille 2019 ja 2020 niiden rahoituksellisen tasapainon (toiminnan ja investointien rahavirta) perusteella (laskelma vuodelta 2018).

Laskennallinen paine veroprosentin korotukseen (%)	2019	2020
Yli 100 000 as., yht. asukkaita ja kuntia = 2 146 645 as. ja 9 kuntaa (vuoden 2018 kuntajako)	-0,67	-0,96
40 001 – 100 000 as., = 1 014 830 as. ja 17 kuntaa	0,88	0,81
20 001 – 40 000 as., = 821 947 as. ja 30 kuntaa	0,64	0,56
10 001 – 20 000 as., = 610 114 as. ja 42 kuntaa	1,41	1,30
6 001 – 10 000 as., = 456 905 as. ja 58 kuntaa	1,91	2,01
Alle 6 000 as., = 433 200 as. ja 139 kuntaa	2,50	2,89
MANNER-SUOMEN KUNNAT YHTEENSÄ, LÄHTÖTASO 19,87 %	0,36	0,22

2.2 Kiinteistövero

Kiinteistövero on ainoastaan kuntien vero. Se määräytyy kiinteistön sijaintikunnan määräämän kiinteistöveroprosentin ja kiinteistön verotusarvon mukaan vuosittain. Kiinteistöveron veropohjan ja kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälin määrittelee valtio. Kunnat saavat päättää kiinteistöveroprosenttinsa niille asetettujen rajojen sisällä. Julkinen keskustelu ja pohdinta kiinteistöverotuksen kehityksestä on käynyt vilkkaana viime vuosina. Keskustelua on herättänyt muun muassa kiinteistöveron veropohjan kattavuus, kiinteistöveron verotusarvojen ajantasaistaminen ja kiinteistöveron vaikutus asumisen sekä asuntojen hintoihin. Sipilän hallituksen veropoliittisessa linjauksessa kiinteistöverojen osuutta kuntien verotuloista on tavoiteltu kasvatettavan ja näin on myös tapahtunut.

Kiinteistövero on kansainvälisesti yleisin käytössä oleva paikallistason vero. Kuntatalouden rahoitusmuodoksi kiinteistövero sopii vakaiden ja ennustettavien verotulojen takia. Kun paikallisten julkisten palveluiden tason (mm. koulut, kunnallistekniikka, liikenneinfrastruktuuri) voidaan olettaa jossakin määrin pääomittuvan kiinteistöjen arvoihin, voidaan kiinteistöverolla katsoa olevan hyötyjä maksaa -periaatteinen luonne. Esimerkiksi infrastruktuurin ja muiden paikallisten julkisten palveluiden korkea taso nostaa kiinteistöjen markkinahintoja alueella, jolloin niistä maksetaan myös enemmän veroa. Etenkin maapohjaan kohdistuvaa veroa on pidetty taloustieteessä hyvänä ja tehokkaana verona.

Suomessa kiinteistövero kohdistuu sekä maapohjaan että rakennukseen. Sitä ei kuitenkaan peritä metsistä, vesistöistä eikä maatalousmaista, mutta maatalojen rakennukset kuuluvat kiinteistöverotuksen piiriin. Maapohjaan sovelletaan yleistä kiinteistöveroprosenttia. Rakennuksen ja maapohjan arvo määritellään erikseen. Tonttien verotusarvoja on pyritty päivittämään kauppahintojen kehityksen perusteella. Käytännössä muutokset verotusarvoissa ovat olleet viime vuosina vähäisiä.

Maapohjan, eli tontin, verotusarvon laskennassa pyritään ottamaan huomioon mm. kiinteistön sijainti, käyttötarkoitus, rakennusoikeus, liikenneyhteydet ja kunnallistekniikka. Alueellisten kauppahintojen perusteella verotusarvo yritetään saada riippuvaiseksi markkinahinnoista. Verotusarvojen tasoksi on asetettu 75 prosenttia aluehintakarttojen ja arviointiohjeiden osoittamasta käyvästä hintatasosta. Aluehintakartat ja arviointiohjeet vahvistetaan vuosittain. Verotusarvojen nousulla on myös raja-arvot, joita suurempi vuosinousu ei voi olla, jottei veron muutos muodostu kohtuuttoman suureksi.

Rakennuksen verotusarvon perusteena on rakennuksen jälleenhankinta-arvo vähennettynä vuotuisilla ikäalennuksilla. Jälleenhankinta-arvo määräytyy kaavamaisesti keskimääräisten rakennuskustannusten perusteella, jotka vahvistetaan vuosittain. Samanlaisten rakennusten verotusarvot eri puolella maata ovatkin samat.

TAULUKKO 4 Kiinteistöveroprosenttien ala- ja ylärajat sekä Manner-Suomen keskimääräiset prosentit vuonna 2019.

	Alaraja, %	Yläraja, %	Keskimääräinen, %
Yleinen	0,93	2,00	1,07
Vakituinen asuinrakennus	0,41	1,00	0,50
Muut kuin vakituiset asuinrakennukset	0,93	2,00	1,17
Rakentamaton rakennuspaikka	2,00*	6,00	
Voimalaitosrakennukset ja -rakennelmat	0,93	3,10	
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00	1,80	

*Eräiden pääkaupunkiseudun kuntien rakentamattomalle rakennuspaikalle määräämän veroprosentin olisi oltava vähintään 3,00 prosenttiyksikköä niiden soveltamaa yleistä kiinteistöveroprosenttia korkeampi.

Hallitus esitti vuodelle 2018 yleistä sekä vapaa-ajan asuinrakennusten kiinteistöveroprosenttien ala- ja ylärajojen vaihteluvälin muuttamista 0,93 – 1,80 prosentista 1,03 – 2,00 prosenttiin. Samalla esitettiin myös vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveron ala- ja ylärajaa nostettavaksi vuodelle 2019 0,41 – 0,90 prosentista 0,45 – 1,00 prosenttiin ja voimalaitosrakennusten ja -rakennelmien kiinteistöveron ylärajaa 3,10 prosentista 3,50 prosenttiin. Muutoksen väistämätön seuraus olisi ollut se, että vaihteluvälien alarajoja soveltaneet kunnat olisivat joutuneet pakon edessä nostamaan kiinteistöveroprosenttejaan. Esitystä kuitenkin muutettiin ja se hyväksyttiin siten, että vain ehdotetut ylärajojen korotukset jäivät voimaan pois lukien voimalaitosrakennuksien veroprosentin yläraja, joka päätettiin jättää entiselleen.

TAULUKKO 5 Kiinteistöveroprosenttejaan muuttaneet kunnat 2019 Manner-Suomessa.

	Nostaneet kunnat	Laskeneet kunnat
Yleinen	24	3
Vakituinen asuinrakennus	20	3
Muut kuin vakituiset asuinrakennukset	22	0

Kiinteistöveroprosenttien kiristykset ovat olleet 2010-luvulla hyvin yleisiä, mikä on ollut osin seurausta kiinteistöveroprosenttien alarajojen korotuksista. Kaikista vuoden 2019 kunnista ainoastaan Puolangassa ja Hailuodossa yleinen kiinteistöveroprosentti on laskenut vuodesta 2010. Vuonna 2019 verotusarvoilla painotetut kiinteistöveroprosenttien keskiarvot nousivat tasaisesti: niin yleisen, vakituisten asuinrakennusten kuin muiden kuin vakituisten asuinrakennustenkin kiinteistövero kasvoi vuodentakaiseen nähden 0,01 prosenttiyksikön verran. Yleisen, vakituisten

asuinrakennuksen ja muiden kuin vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti on harvassa kunnassa lain mukaisen vaihteluvälin ylärajan tasolla: maksimaalista veroprosenttia sovelletaan vain Huittisissa ja Kaskisissa ja niissäkin ainoastaan muiden kuin vakituisten asuinrakennusten kohdalla.

Asuntorakentamiseen kaavoitetun rakentamattoman tontin veroprosentti voidaan asettaa suuremmaksi kuin mitä se yleisellä kiinteistöveroprosentilla olisi. Tällä on pyritty ja onnistuttukin vauhdittamaan asumistuotantoa². Pääkaupunkiseutua ja sen kehysalueen kuntia koskee erityissäännös, jonka perusteella rakentamattomien asuntotonttien kiinteistöveroprosentti on oltava vähintään kolme prosenttiyksikköä kunnan yleistä kiinteistöveroprosenttia suurempi.

Voimallaitoksista kunta voi periä korotettua kiinteistöveroä. Joissakin voimallaitoskunnissa suhteelliset kiinteistöverotulojen osuudet kaikista verotuloista ovat suurempia. Sama pätee mökkivaltaisiin kuntiin, joissa vakituisten asukkaiden osuus on pienehkö. Taulukossa 6 on esitetty, mistä kiinteistöverotulot koko maan tasolla muodostuvat. Kunta voi asettaa pienemmän veroprosentin yleishyödyllisille yhteisöille. Yleishyödylliset yhteisöt voivat tällöin välttyä kiinteistöveron maksamiselta täysin.

Vuonna 2018 maksuunpannun kiinteistöveron määrä on Verohallinnon tilaston mukaan 1,79 miljardia euroa. Vuonna 2008 kiinteistöveron tuotto oli nimellisesti noin puolet vähemmän – noin 0,91 miljardia. Kiinteistöveron merkitys kuntien tulonlähteenä vaihtelee paljon. Esimerkiksi Eurajoella, Pelkosenniellä ja Kustavissa kiinteistöverolla kerätään yli kolmasosa kunnan verotuloista. Myös kiinteistöverotulojen jakautuminen maapohjan ja rakennusten välille vaihtelee kunnittain veropohjista johtuvien erojen vuoksi. Pääkaupunkiseudulla maapohja tuo selkeästi suuremmat verotulot kuin muualla maassa korkeammista tonttien markkinahinnoista ja verotusarvoista johtuen.

Kiinteistöverotuksen akuuttina ongelmana voidaan katsoa olevan sen, että kiinteistöverojen määrätymisen kannalta olennaiset verotusarvot eivät ole ajan tasalla. Sen seurauksena kuntien sisällä eri alueilla eri kiinteistöistä saatetaan maksaa suhteellisesti hyvinkin erisuuruisia kiinteistöveroä, mikä heikentää kiinteistöverotuksen yhdenvertaisuutta. Kiinteistöverotukseen on kuitenkin tekeillä uudistus, joka tullessaan voimaan muuttaa perusteellisesti sekä maapohjien että rakennusten arvostamisjärjestelmää. Lait uusista arvostamisperusteista piti tulla alkuperäisen suunnitelman mukaan voimaan vuoden 2019 alusta ja niitä oltaisiin sovellettu ensi kertaa vuoden 2020 kiinteistöverotuksessa. Uudistuksen yhteydessä myös kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälejä (kts. taulukko 5) on tarvetta muuttaa, jotta kaikki kunnat voivat viedä uudistuksen läpi verotuottoneutraalisti. Uudistuksen valmistelussa otettiin kuitenkin aikalisä lokakuussa 2018 ja uudistuksen on määrä astua voimaan vuonna 2022. Sekä verotusarvojen uudistaminen että kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälin muutokset tehdään samanaikaisesti.

---

² Ks. Lyytikäinen (2009)

TAULUKKO 6 Kiinteistövero ja verotusarvot vuonna 2018 kiinteistötyypin mukaan (Lähde: Verohallinto).

Käyttötarkoitus	Kiinteistövero		Verotusarvo	
	1000 euroa	Osuus, %	1000 euroa	Osuus, %
Rakennukset				
Vak. asuinrakennus	581.229	31,6	118.321.069	51,2
Muu kuin vak. asuinrakennus	92.098	5,0	7.902.879	3,4
Yleinen	567.256	30,8	52.122.312	22,6
Voimalaitosrakennus	40.814	2,2	1.336.566	0,6
Ydinvoimalarakennus	21.708	1,2	700.265	0,3
Pienvoimalaitos	1.294	0,1	117.582	0,1
Uusi vesivoimalaitos	.	.	.	.
Tuulivoimalaitos/Aurinkovoimalaitos	14.501	0,8	508.957	0,2
Yleishyödyllisessä käytössä	7.487	0,4	2.121.483	0,9
Maatalouden tuotantorakennus	14.647	0,8	1.398.355	0,6
Metsätalouden tuotantorakennus	459	0,0	42.753	0,0
Rakennukset yht.	1.341.493	72,9	184.572.221	79,9
Maapohjat				
Yleinen	474.367	25,8	45.532.226	19,7
Yleishyödyllisessä käytössä	1.796	0,1	290.666	0,1
Rakentamaton rakennuspaikka	21.159	1,2	559.668	0,2
Maatal. tuotantorak. rakennuspaikka	687	0,0	64.468	0,0
Metsätal. tuotantorak. rakennuspaikka	4	0,0	409	0,0
Maapohja yht.	498.014	27,1	46.447.438	20,1
Laskennallinen vero yht.	1.839.507	100,0	231.019.659	100,0
Maksuunpantu vero yht.	1.794.452			

Maapohjien uudistuksessa tullaan määrittämään uudet hinta-alueet koko maahan, joista tullaan jatkossa johtamaan maapohjien verotusarvot. Maapohjien hinta-alueet muodostetaan kauppahinta-, kiinteistö-, maasto- sekä rakennus- ja huoneistorekisteritietojen perusteella. Uusia kauppahintatietoja hyödynnetään verotusarvojen määrittämisessä ja näitä verotusarvoja on määrä päivittää vuosittain. Rakennuksien arvostamisjärjestelmän uudistuksen myötä rakennusten verotusarvo – jota nimitettäisiin rakennuksen *perusarvoksi* – määriteltäisiin verovuoden rakentamismääräysten ja –käytäntöjen mukaisten keskimääräisten rakennuskustannuksien perusteella. Tällöin käytännössä rakennuksen verotusarvo voi muuttua, mikäli rakennuskustannukset muuttuisivat.

Lisäksi kiinteistöverotuksen toisena ongelmana ollaan pidetty sitä, että kiinteistöverorekisterit ja todellinen kiinteistöveropohja eivät aina vastaa toisiaan, minkä

vuoksi potentiaalisia kiinteistöverotuloja jää keräämättä. Esimerkiksi rakentamisen tai kunnostamisen yhteydessä muuttuneita kiinteistötietoja ei välttämättä ilmoiteta verottajalle ja veropohja jää totuudenmukaista kapeammaksi. Kuntaliiton arvion mukaan kiinteistöveron ulkopuolelle jäävien rakennuksien puuttuminen rekisteristä voisi lisätä kiinteistöverotuloja 100 miljoonalla eurolla vuositasona. Puutteelliset kiinteistöverorekisterit johtavat myös kiinteistönomistajien epätasa-arvoiseen kohteluun.

2.3 Yhteisövero

Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero. Yhteisöveron määrä on 20 prosenttia yhteisön verotettavasta tulosta. Yhteisöveron piiriin kuuluvat osuuskunnat sekä tietyin edellytyksin julkisyhteisöt, yhdistykset, laitokset, säätiöt ja asunto-osakeyhtiöt. Yhteisöveronsaajat ovat olleet vuodesta 2016 lähtien valtio ja kunnat. Seurakuntien oikeus yhteisöveroon lakkasi vuonna 2015 ja sitä tuli korvaamaan valtion talousarvion määrärahaa tehtävä rahoitus.

Yhteisöveron jako-osuudet veronsaajien kesken ovat aaltoilleet viime vuosina melko voimakkaasti. Kuntien osuus yhteisöveron tuotosta on ollut vuonna 1997 vielä 44,8 prosenttia, josta se vähentyi 22,03 prosenttiin vuoteen 2008 mennessä ja nousi seuraavana vuonna 32,03 prosenttiin. Syitä aaltoiluun ovat olleet suhdannekehitys ja lainsäädännön uudistukset. Vuonna 2019 kuntien jako-osuus on 31,30 prosenttia.

Yhteisöverokantaa laskettiin vuoden 2012 alussa 26:sta 24,5 prosenttiin ja vuodesta 2014 alussa edelleen 20 prosenttiin. Muutoksen välitön vaikutus oli yhteisöveron tuoton pieneneminen, mutta valtio kompensoi kuntien veromenetyksiä korottamalla niiden yhteisöveron jako-osuutta. Verovuonna 2017 yhteisöveron tuotto oli noin 5,6 miljardia euroa, joka on noin miljardi euroa enemmän verovuoteen 2013 nähden. Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta kasvatettiin vuodelle 2018, mikä oli seurausta varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta ja sen kompensoinnista.

TAULUKKO 5 Yhteisöveron veronsaajaryhmien jako-osuudet 2010-2019 prosenttia.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Valtio	65,46	65,46	69,36	68,16	61,63	60,35	69,08	69,66	68,65	68,70
Kunnat	31,99	31,99	28,34	29,49	35,56	36,87	30,92	30,34	31,35	31,30
Seurakunnat	2,55	2,55	2,30	2,35	2,81	2,78	-	-	-	-

Kuntakohtaiset yhteisöverotuotot lasketaan yritystalouden ja metsätalouden tietojen perusteella. Yksittäisille kunnille saadaan näin laskennalliset yritystoimintaerät

ja metsäerät. Yritystoimintaerä muodostuu kunnassa toimivien yhteisöjen maksamista yhteisöveroista. Metsäerän perusteena ovat metsäkeskusten bruttokantorahatulot ja kunnittainen metsämaan pinta-ala.

Vuoden 2019 talousarvioesityksen mukaan verovuonna 2019 yhteisöveroa kertyy 6,4 miljardin euron edestä, josta kuntien osuus olisi noin 2,0 miljardia euroa. Veroa odotetaan kertyvän 0,3 miljardia enemmän kuin vuotta aiemmin. Yhteisöveron osuus yksittäisten kuntien verotuloista vaihtelee kuntien välillä paljon. Valtiovarainministeriön Kuntien tunnuslukuvertailu 1998-2017:n mukaan esimerkiksi Pyhäjärvellä, Rautavaarassa ja Harjavallassa yhteisöveron osuus kaikista kunnan verotuloista vuonna 2017 oli yli neljännes, siinä missä esimerkiksi Luodossa, Limingassa ja Siuntiossa vastaava osuus oli noin kaksi prosenttia.

2.4 Valtionosuudet

Kuntien palveluiden järjestämisen turvaamiseksi on olemassa valtionosuusjärjestelmä, jolla pyritään takaamaan julkisten palvelujen saatavuus koko maan kattavasti. Kunnan valtionosuusrahoitus koostuu kahdesta erillisestä osasta: kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta; sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta. Peruspalvelujen valtionosuudella katetaan seuraavia tehtäväalueiden rahoitusta: sosiaali- ja terveydenhuolto, varhaiskasvatus, osaa esi- ja perusopetuksesta, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja taiteen perusopetus. Opetus- ja kulttuuritoimen järjestelmällä rahoitetaan muun muassa koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, osaa esi- ja perusopetuksesta, lukiokoulutusta, ammatillista peruskoulutusta, oppisopimuskoulutusta, ammatillista lisäkoulutusta sekä muutamien muiden oppilaitosten ja organisaatioiden koulutus- & vapaa-ajan toimintaa.

Valtionosuuksilla pyritään tasaamaan kuntien kustannus- ja tarve-eroja sekä veropohjien eroista aiheutuvaa vaihtelua tuloissa. Tämä edesauttaa myös verotuksen horisontaalisen oikeudenmukaisuuden toteutumista. Valtionosuusjärjestelmää on uudistettu merkittävästi vuosina 2010 ja 2015. Viimeisimmässä 1.1.2015 voimaan astuneessa uudistuksessa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoima valtionosuuslainsäädäntö pysyi ennallaan, ja muutokset kohdistuivat peruspalveluiden valtionosuuksiin.

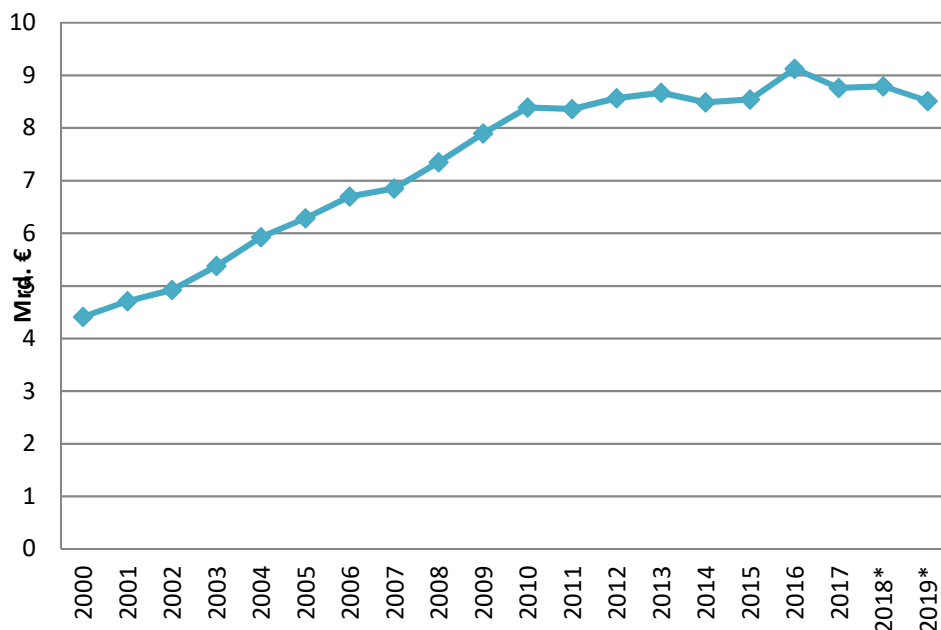
Uudistuksessa painopistettä siirrettiin kustannusten tasauksesta tulojen tasaukseen. Aiemmassa järjestelmässä määräytymiskriteereitä oli lähes 50, kun nykyisessä niitä on 11 (kahdeksan laskennallista määräytymistekijää ja kolme lisäosaa). Valtionosuudet määräytyvät edelleen pitkälti kunnan väestön ikärakenteen ja sairastavuuden perusteella, mutta uudessa järjestelmässä sairastavuuden painoa kustannusten laskennassa kasvatettiin ja ikärakenteen painoa pienennettiin. Myös muissa kohdissa tapahtui suhteellisia muutoksia.

Nykyisen järjestelmän laskentaperusteiden rakenne sisältää seuraavat erät: laskennalliset kustannukset, kuntien omarahoitusosuus, lisäosat (ei omarahoitusosuutta),

muut lisäykset ja vähennykset, järjestelmämuutostasaus, verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus ja kotikuntakorvaukset. Kotikuntakorvaukset eivät varsinaisesti ole osa valtionosuutta, mutta ne huomioidaan samanaikaisesti kuukausittaisessa valtionosuuksien maksatuksessa.

Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus lasketaan koko maan keskimääräisiin kunnallis- ja yhteisöveroihin perustuen. Lisäksi tasauksen laskennassa otetaan huomioon puolet ydinvoimaloiden kiinteistöveron laskennallisesta tuotosta. Laskennallinen keskimääräinen kunnallisvero, kuntien osuus yhteisöverotuloista sekä puolet ydinvoimaloiden kiinteistöverosta verovuoden 2017 tietojen perusteella on 3 682,30 euroa asukasta kohden (tasausraja). Mikäli yksittäisen kunnan asukaskohtainen laskennallinen verotulo edellä mainituista tulonlähteistä on pienempi kuin tasausraja, valtionosuuden tasauksen määrä kyseiselle kunnalle on 80 % tästä erotuksesta. Mikäli kunnan laskennallinen verotulo on vastaavasti suurempi kuin tasausraja, kunnalle tehdään tasausvähennys. Vähennyksen määrä on 30 prosenttia tasausrajan ylittävästä asukaskohtaisesta euromäärästä lisättynä ylittävän osan luonnollisella logaritmillä, joka muutetaan prosenteiksi. Vuoden 2019 tasaukset tehdään vuoden 2017 laskentatiedoilla. Tasauslisää saa Manner-Suomessa 266 kuntaa, kun taas 29 kunnassa maksetaan tasausvähennystä.

KUVIO 5 Kuntien valtionosuudet 2000–2019 vuoden 2019* hintatasossa.

Lähde: Kuntaliitto (*ennuste)

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti on 25,37 vuonna 2019, joka on 0,03 prosenttiyksikköä vuodentakaista suurempi. Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa koko valtakunnan tasolla. Yhden kunnan valtionosuus saadaan, kun kunnan ikärakenteen, sai-

rastavuudesta ja muista laskennallisista kustannuksista vähennetään kunnan oma-rahoitusosuus, joka on yhtä suuri (vuonna 2019 3 524,51 €/asukas) kaikissa kunnissa. Valtionosuuksien lisäksi valtio myöntää kunnille ja kuntayhtymille myös valtionavustuksia. Valtio osallistuu valtionavustuksilla esimerkiksi toimeentulotuen kustannuksiin ja myöntää avustuksia erilaisiin hankkeisiin.

2.5 Eroavat tulorakenteet

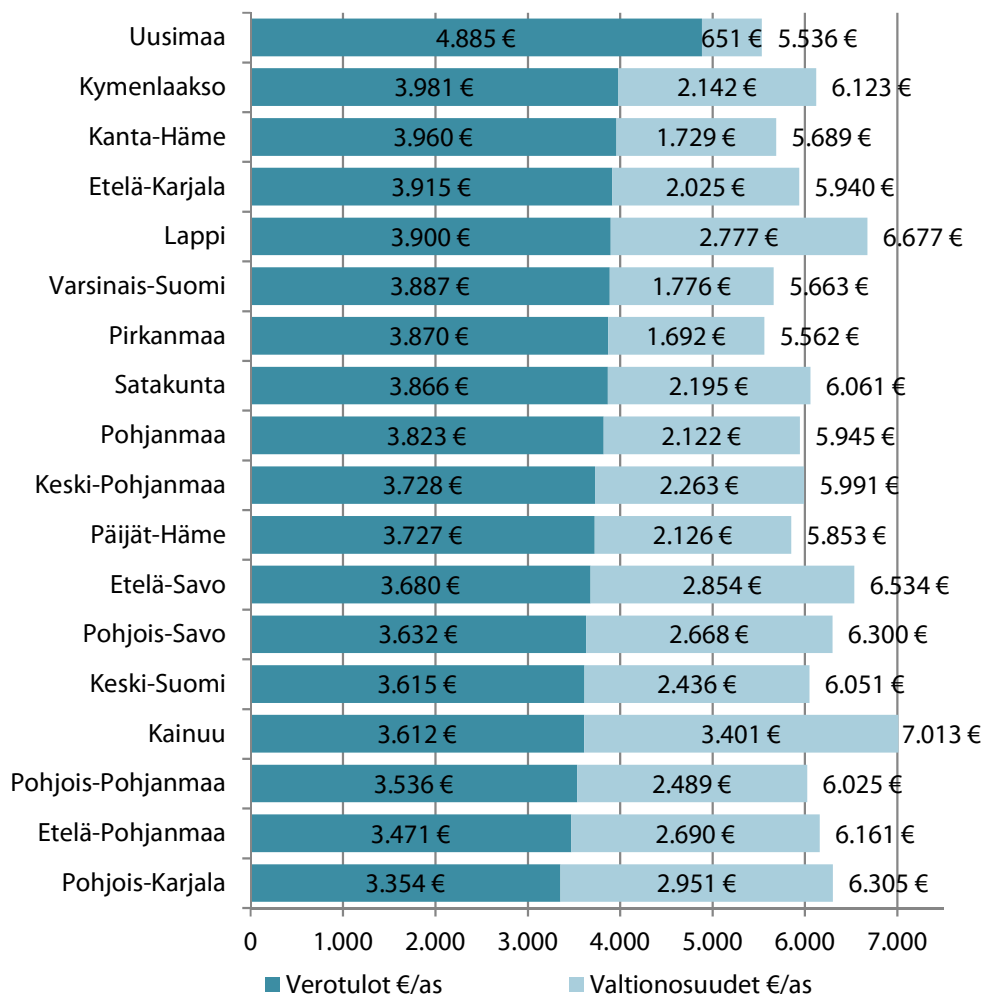
Edellä esiteltiin kuntien verorahoituksen muotoja. Rahoitusrakenne ja rahoituksen määrä asukasta kohden vaihtelevat paljonkin eri kuntien välillä. Kuviossa 6 on vertailtu maakunnittain kuntatalouden omia verotuloja ja valtionosuuksia asukasta kohden.

Huolimatta Uudenmaan kuntien keskimääräistä alhaisista kunnallisveroprosenteista, maakunnan verotulot henkeä kohden ovat muuta maata suuremmat. Asukasta kohden pienimmät verotuotot ovat Pohjois-Karjalassa, jossa verotuottoa kertyi 1 531 euroa vähemmän asukasta kohden vuonna 2017 kuin Uudellamaalla. Kuntien verotulotkin, myös valtionosuuksien määrä vaihtelee maakunnittain paljon. Asukasta kohti suurimmat yhteenlasketut tulot valtionosuuksista ja veroista ovat Kainuussa ja Lapissa.

Maakuntien tai yksittäisten kuntien saamia valtionosuuksia keskenään vertailtaessa on otettava huomioon, että valtionosuuksien määrään vaikuttaa esimerkiksi se, kuinka toisen asteen koulutus ja ammattikorkeakoulutus on järjestetty. Näihin kohdistuva valtion rahoitus maksetaan suoraan oppilaitokselle, ja oppilaitokset ovat usein kuntayhtymä- tai osakeyhtiömuotoisia. Kunnan alaisuudessa oleva koulutus taasen kasvattaa kunnan ja näin ollen myös maakunnan valtionosuuksia.

Paikatakseen tilikausien alijäämiä kunnat hankkivat rahoitusta lainamarkkinoilta. Kuntakonsernien lainakanta asukasta kohden oli vuonna 2017 suurin Keski-Pohjanmaalla ja toiseksi suurin Uudellamaalla. Tarkemmat tilastotiedot maakunnittaisista taloudellisista tunnusluvuista vuodelta 2017 ovat liitteessä 1.

KUVIO 6 Kuntien verotulot ja valtionosuudet maakunnittain Manner-Suomessa vuonna 2017 (Lähde: Kuntaliitto).

Maakuntien tai yksittäisten kuntien saamia valtionosuuksia keskenään vertailtaessa on otettava huomioon, että valtionosuuksien määrään vaikuttaa esimerkiksi se, kuinka toisen asteen koulutus ja ammattikorkeakoulutus on järjestetty. Näihin kohdistuva valtion rahoitus maksetaan suoraan oppilaitokselle, ja oppilaitokset ovat usein kuntayhtymä- tai osakeyhtiömuotoisia. Kunnan alaisuudessa oleva koulutus taas kasvattaa kunnan ja näin ollen myös maakunnan valtionosuuksia.

Paikataksien tilikausien alijäämiä kunnat hankkivat rahoitusta lainamarkkinoilta. Kuntakonsernien lainakanta asukasta kohden oli vuonna 2017 suurin Keski-Pohjanmaalla ja toiseksi suurin Uudellamaalla. Tarkemmat tilastotiedot maakunnittaisista taloudellisista tunnusluvuista vuodelta 2017 ovat liitteessä 1.

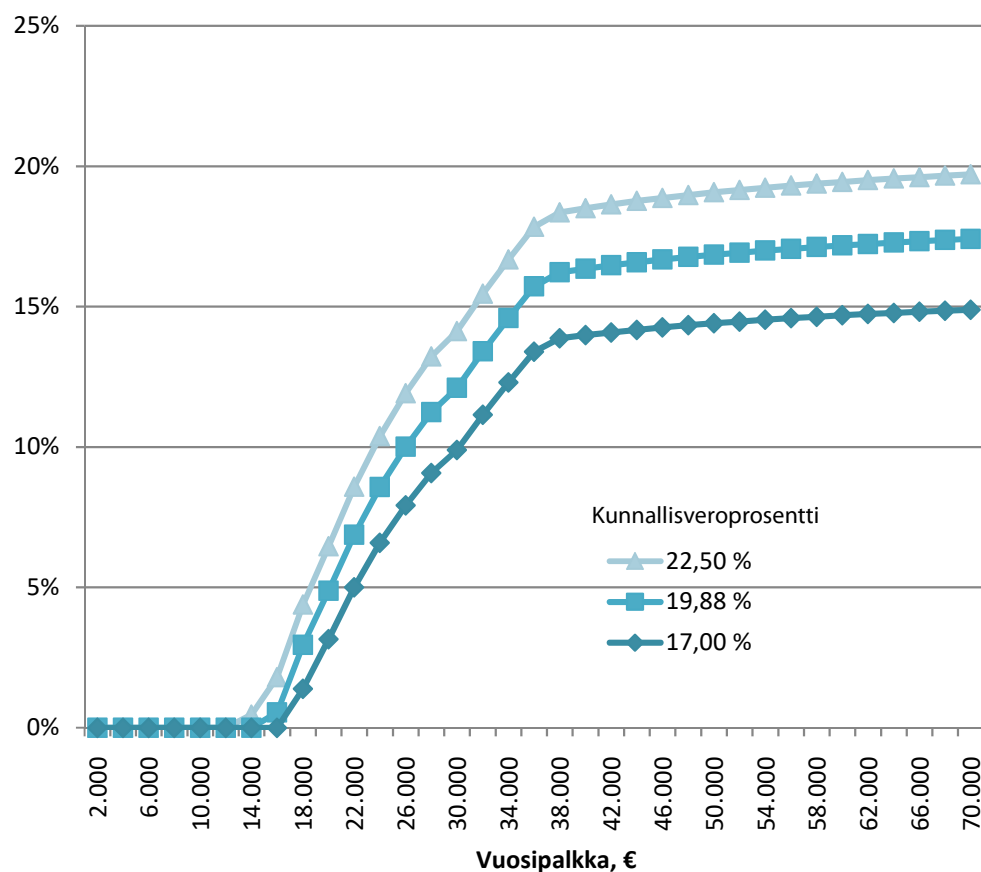
3 KUNNALLISVERO PALKKATULOSTA

Tässä luvussa tarkastellaan ansiotulosta perittävän kunnallisveron piirteitä ja eroja Suomen maakunnissa esimerkkilaskelmien avulla.

3.1 Kunnallisveron progressiivisuus

Kunnallisvero saatetaan virheellisesti mieltää suhteelliseksi veroksi, eli tasaveroksi. Tämä johtunee siitä, että kunnat voivat määrätä vain yhden kunnallisveroprosentin, joka on kaikille sama tuloista riippumatta. Kunnallisverotuksessa myönnettävien vähennysten takia kunnallisveron osuus veronalaisista ansiotuloista riippuu paljolti tulosten suuruudesta. Kunnallisveron osuus tuloista kasvaa ansiotulojen noustessa ja vuonna 2019 kunnallisveroa maksetaan noin 15 350 euron palkkatuloista lähtien keskimääräisillä kunnallis- ja kirkollisveroprosenteilla. Kunnallisveroa maksetaan progressiivisesti suhteessa veronalaisiin ansiotuloihin, minkä kuvio 7 osoittaa.

KUVIO 7 Kunnallisveron osuus palkkatulosta eri tulotasoilla vuonna 2019 keskimääräisellä (19,88) kunnallisveroprosentilla sekä Manner-Suomen matalimmalla (17,00) ja korkeimmalla (22,50) käytössä olevalla kunnallisveroprosentilla lasketuna. Vain viran puolesta tehtävät vähennykset, palkansaaja alle 53-vuotias, keskimääräinen kirkollisvero 1,39 %.

Kunnallisveron prosentuaalinen määrä vaihtelee sen mukaan, mihin vähennyksiin veronmaksaja on oikeutettu. Kunnallisverotuksessa myönnettävä perusvähennys pienentää verotaakkaa pienimmillä tuloilla kaikista ansiotuloista. Palkansaajan kunnallisverotuksen progressioon vaikuttavat erityisesti kunnallisverotuksen ansiotulovähennys sekä työtulovähennys. Lisäksi palkansaajan työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksut sekä sairausvakuutuksen päivärahamaksu ovat vähennyskelpoisia maksuja kunnallisverotuksessa verotettavan tulon laskennassa. Eläkkeiden verotuksessa taas kunnallisverotuksen eläketulovähennys pienentää verotettavan tulon määrää kunnallisverotuksessa, mikä vähentää maksettavan kunnallisveron määrää.

Vähennyksien ansiosta kaikkein pienimmistä tuloista ei makseta kunnallisveroa lainkaan. Palkansaaja maksaa tällöin ainoastaan pakollisia sosiaalivakuutusmaksuja. Keskimääräisellä kunnallisveroprosentilla laskettuna palkansaaja alkaa maksaa kunnallisveroa noin 15 350 euron tuloilla vuonna 2019. Tämän ylittävästä 10 000 eurosta kunnallisvero nousee noin 2 425 euroon.

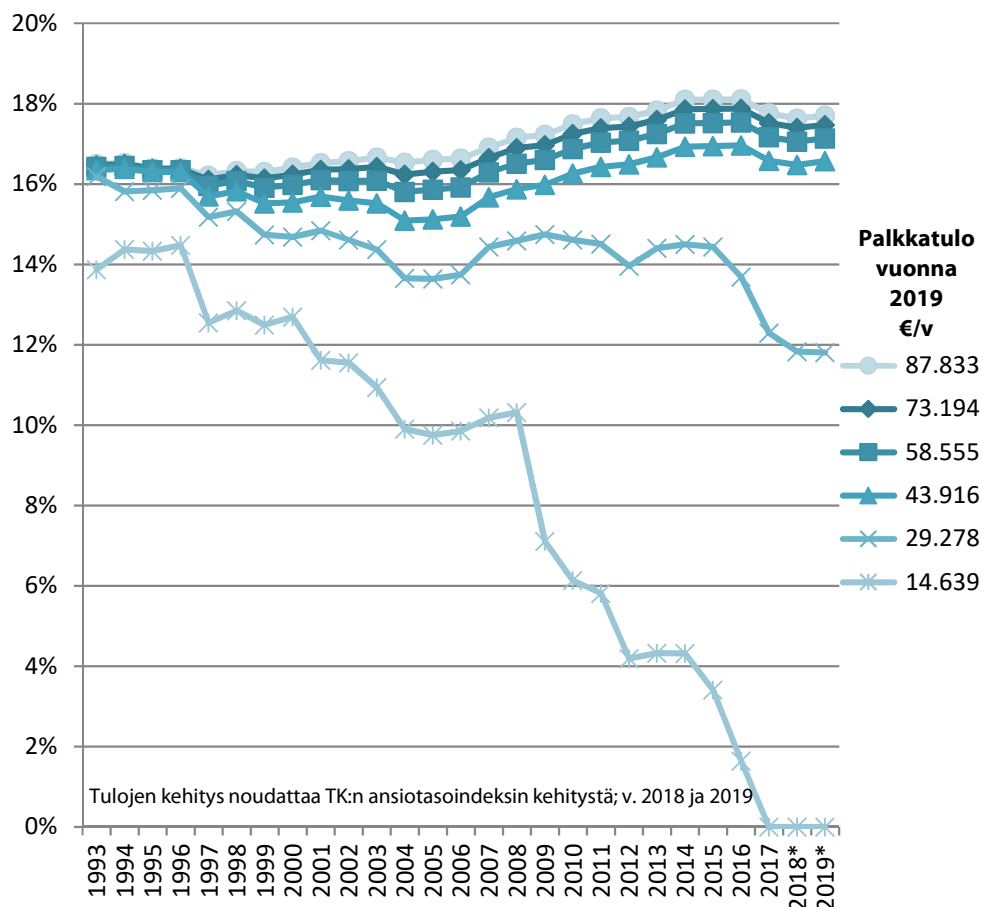
Noin 43 916 euron vuosituloilla kunnallisveroa maksetaan keskimääräisellä kunnallisveroprosentilla 7 278 euroa vuodessa, joka vastaa 54 prosenttia kaikista veroista ja veronluonteisista maksuista. Kyseisen palkansaajan verot ja maksut yhteensä vuonna 2019 ovat 13 481 euroa (ml. keskimääräinen kunnallis- ja kirkollisvero, valtion tulovero, yleisradiovero, sairaus-, työttömyys- ja työeläkevakuutusmaksut³). Kuviossa 8 on havainnollistettu palkansaajan efektiivinen kunnallisveroaste kuudella eri tulotasolla 1993–2019. Efektiivinen veroaste kuvaa maksuunpannun veron määrää suhteessa tuloon. Laskuoletuksena on vain viran puolesta myönnettävät vähennykset. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti on noussut tuona aikana 17,53:sta 19,88:een. Efektiivinen kunnallisveroprosentti on samaan aikaan pienentynyt merkittävästi alimmilla tuloluokilla, mutta (vuoden 2019 palkkatasoon suhteutettuna) ylemmissä tuloluokissa vastaavien vuositulojen verotus on vuodesta muuttunut melko vähän: kunnallisveroaste on kiristynyt 0,2-1,2 prosenttiyksikköä.

Syy pienempien tulotasojen veroasteen pienenemiseen on verovähennyksien laajentaminen. Vuoden 2009 ansiotuloverotuksessa otettiin käyttöön työtulovähennys entisen valtionverotuksen ansiotulovähennyksen tilalle. Työtulovähennys tehdään ensisijaisesti valtionverosta, mutta mikäli vähennysoikeuden määrä ylittää valtionveron määrän, vähennys tehdään ylijäävältä osalta muista veroista, pääosin kunnallisverosta. Edeltävä valtionverotuksen ansiotulovähennys tehtiin vain valtionverosta. Tämä muutos sekä vähennyksen laajentaminen näkyvät selvästi kunnallisveron osuuden pudotuksena kuviossa 8. Palkansaajan kannalta vähennyksestä toiseen siirtyminen oli kuitenkin lähinnä tekninen muutos. Kuntien tuloja vähennysten laajentaminen ei nykyään enää pienennä, sillä valtio kompensoi niiden aiheuttamat verotuottomenetykset.

---

³ Alle 53-vuotias palkansaaja.

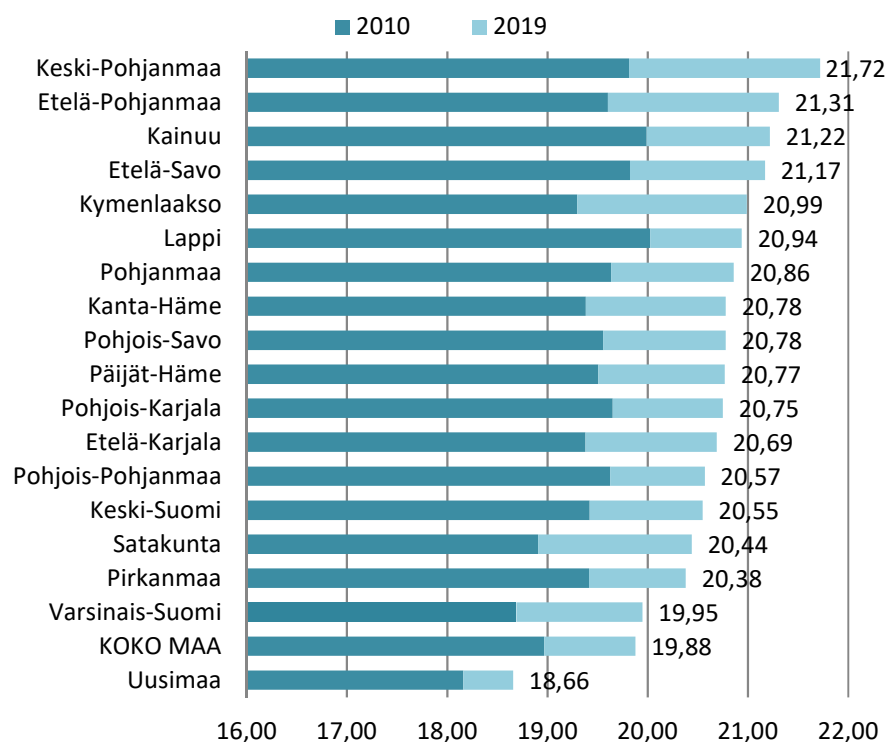
KUVIO 8 Kunnallisveron osuus palkkatulosta eräillä tulotasoilla vuosina 1993–2019 keskimääräisellä kunnallisveroprosentilla laskettuna.

3.2 Palkansaajajuoalisoiden kunnallisverot maakunnittain

Manner-Suomessa yhdessäkään maakunnassa ei ole viime vuosina säästyttävä merkittävä kunnallisveroprosenttien korotuksilta. Vuodesta 2010 eniten Manner-Suomen maakunnista kunnallisveroprosenttia on korotettu Keski-Pohjanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla sekä Kymenlaaksossa vuoteen 2019 verraten. Vähiten maakunnan verotettavilla tuloilla painotettu keskimääräinen veroprosentti on noussut Uudellamaalla. Kunnallisveroprosenttien muutokset maakunnittain on esitetty kuviossa 9.

Keskituloisten palkansaajien maksamista palkkaveroista suurin osa on siis kunnallisveroa. Asuinkunnasta riippuen palkansaajan kunnallisverot voivat vaihdella merkittävästi. Naapurikuntien tuloveroprosenteilla on kuitenkin myös positiivista riippuvuutta toisistaan (Leppälehto 2004). Seuraavaksi kunnallisverotuksen alueellisia eroja vertaillaan esimerkkilaskelmien avulla.

KUVIO 9 Keskimääräinen kunnallisveroprosentti maakunnissa 2010–2019.

Esimerkkilaskelmissa on käytetty vuoden 2019 tuloveroperusteita ja maakuntakohtaisia verotettavilla tuloilla painotettuja keskimääräisiä kunnallisveroprosentteja. Laskelmissa on otettu huomioon vain palkkatulot ja viran puolesta tehtävät vähennykset.

Esimerkkitapaukseksi on valittu kahden puolison kotitalous, jossa puoliset saavat kaiken ansiotulonsa palkkatyöstä naisten ja miesten koko maan palkansaajien keskipalkkojen mukaan. Ennustetun ansiotason nousun perusteella vuonna 2019 toinen puolisoista ansaitsee kuukausipalkkana 3 242 euroa ja kumppaninsa 3 864 euroa. Tällöin puolisoitten yhteenlaskettu palkkatulo lomarahoineen koko vuodelta 2019 on 88 827 euroa.⁴ Näistä tuloista kunnallisverotuksessa verotettavaa tuloa on 74 158 euroa. Puolisoiden lapsien lukumäärällä ei ole vaikutusta heidän verotukseensa.

Koko maan keskimääräisillä kunnallis- ja kirkollisveroprosenteilla⁵ palkansaaja-puolisot maksavat veroja ja palkansaajamaksuja yhteensä 27 431 euroa⁶, eli 30,9 prosenttia kaikista ansiotuloistaan. Valtion tuloveroa summasta on 2 635 euroa,

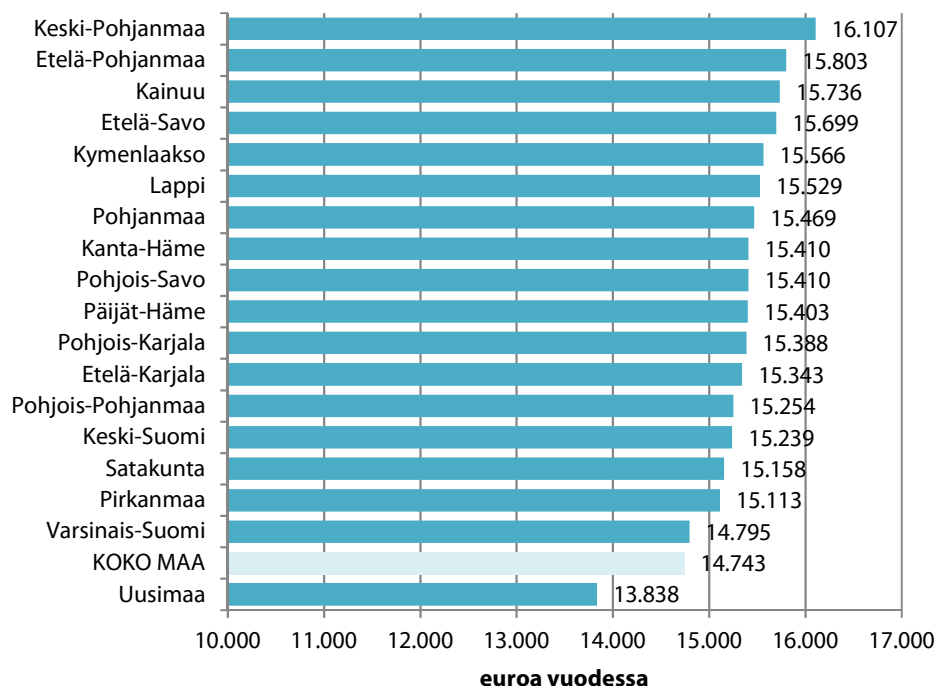
⁴ Tilastokeskuksen ansiotasoindeksin mukaan naisten säännöllisen työajan keskiansio vuonna 2017 oli 3 101 euroa/kk ja miesten 3 696 euroa/kk. Vuosien 2018 ja 2019 ansiotasokehitykseksi on oletettu valtiovarainministeriön ennustama +1,8 ja +2,7 %. Tällöin vuonna 2019 palkat olisivat 3 242 e/kk ja 3 864 e/kk. Vuosipalkka lomarahoineen muodostettu kertomalla kk-palkka 12,5:llä.

⁵ Verotettavilla tuloilla painotettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti on 19,88 ja kirkollisveroprosentti 1,39.

⁶ Alle 53-vuotiaan palkansaajamaksut.

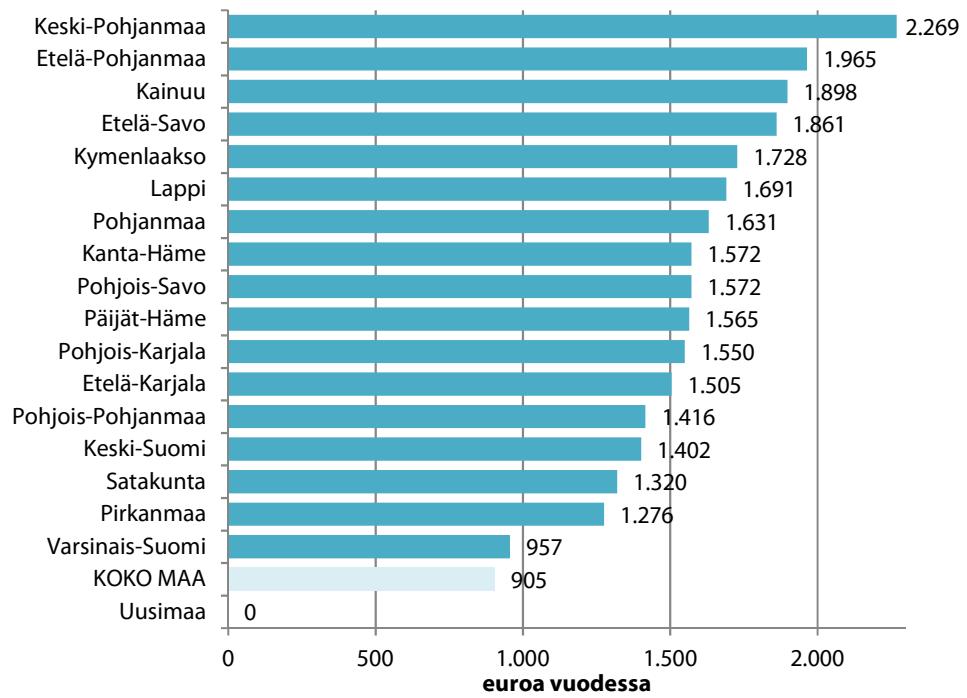
Yle-veroa 326 euroa, työeläke-, työttömyysvakuutus- ja sairausvakuutusmaksuja 8 696 euroa, kirkollisveroa 1 031 euroa ja kunnallisveroa 14 743 euroa.

KUVIO 10 Keskituloisten palkansaajapuolisoiden kunnallisvero maakunnittain vuonna 2019.

Palkansaajapuolisoiden kunnallisverot maakunnittain vuonna 2019 on esitetty kuviossa 10. Maakuntien keskimääräiset kunnallisveroprosentit vaihtelevat Uudenmaan 18,66 % ja Keski-Pohjanmaan 21,72 % välillä (yksityiskohtaisemmat tiedot on tarkasteltavissa liitteessä 5). Kunnallisveron määrä vaihtelee tällöin Uudenmaan 13 838 euron ja Keski-Pohjanmaan 16 107 euron välillä. Uusimaa on maakunnista ainoa, jossa laskelman palkansaaja kohtaa koko Suomen keskiarvoa pienemmän verorasituksen kunnallisverosta. Kuvio 11 esittää maksettavien kunnallisverojen eroa kevyimmin verottavaan maakuntaan eli Uuteenmaahan. Keski-Pohjanmaalla puolisot maksavat miltei 2 300 euroa enemmän veroa kuin Uudellamaalla.

KUVIO 11 Keskituloisten palkansaajapuolisoiden kunnallisveron ero maakunnittain verrattuna Uudenmaan maakuntaan vuonna 2019.

4 MAAKUNTAKESKUKSET - LASKELMIA PALKANSAAJAPUOLISOIDEN KUNNITTAIN MÄÄRÄYTYVISTÄ VEROISTA

Asuinkunta vaikuttaa paitsi kunnallisveron, myös kirkollisveron ja kiinteistöveron määrään. Tässä luvussa tarkastellaan kaikkien näiden kolmen veron eroja keskituloisista palkansaajapuolisista muodostuvien esimerkkien avulla 18 maakuntakeskuksessa vuonna 2019. Kunnallisten verojen vaikutusta puolisoiden nettotuloihin tarkastellaan seuraavissa kaupungeissa: Helsinki, Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Kajaani, Kokkola, Kouvola, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Mikkeli, Oulu, Pori, Rovaniemi, Seinäjoki, Tampere, Turku ja Vaasa.

4.1 Laskelmien perusteet

Esimerkkitapauksena on edellisen luvun tapaan puoliset, jotka saavat kaiken ansiotulonsa palkkatyöstä naisten ja miesten koko maan keskipalkkojen mukaan. Ennustetun ansiotason nousun perusteella vuonna 2019 toinen puolisoista ansaitsee kuukausipalkkana 3 242 euroa ja toinen 3 864 euroa. Tällöin puolisoiden yhteenlaskettu palkkatulo lomarahoineen koko vuodelta 2019 on 88 827 euroa⁷. Palkan verot on laskettu vuoden 2019 veroperusteiden sekä kaupunkikohtaisten kunnallisia ja kirkollisveroprosenttien (ev. lut.) mukaan. Palkansaajan työeläkevakuutusmaksu on laskelmassa 6,75 % (alle 53-vuotiaan maksu). Puolisoiden lapsien lukumäärällä ei ole ollut merkitystä heille lankeaviin veroihin, sillä lapsivähennystä ei ole ollut käytössä enää vuoden 2017 jälkeen. Kiinteistöveron määrä taloutta kohden on laskettu viiden samanlaisen asunnon rivitalossa kaupungin tyyppillisellä pientaloalueella asuville.

Tontin kiinteistövero määräytyy laskelmassa vuoden 2018 sijaintikohtaisten verotusarvojen ja vuoden 2019 kuntakohtaisten veroprosenttien perusteella. Tontin verotusarvot esimerkkitapauksiin on saatu Verohallinnosta. Rakennuksen verotusarvo kiinteistöverotuksessa on sama eri puolilla maata, sillä esimerkkipuolisoiden oletetaan asuvan samanlaisessa talossa. Kuntakohtaiset veroprosentit vakituisille asuinrakennuksille muodostavat eroavuudet rakennuksesta maksettavan kiinteistöveron osalta. Vaikka vertailussa olevat tontit ovat samankaltaisia eri kaupungeissa, niiden verotusarvoissa on huomattaviakin kuntakohtaisia eroja. Tarkemmat tiedot rakennuksen verotusarvosta ja tonttien verotusarvojen eroista eri kaupungeissa ovat liitteessä 8.

Taulukossa 7 on vertailukaupunkien vuoden 2019 laskelmissa käytetyt veroprosentit ja niiden muutos vuodentakaiseen nähden. Muutoksia maakuntakeskuk-sien ve-

⁷ Tilastokeskuksen ansiotasoindeksin mukaan naisten säännöllisen työajan keskiansio vuonna 2017 oli 3 101 euroa/kk ja miesten 3 696 euroa/kk. Vuosien 2018 ja 2019 ansiotasokehitykseksi on oletettu valtiovarainministeriön ennustama +1,8 ja +2,7 %. Tällöin vuonna 2019 palkat olisivat 3 242 e/kk ja 3 864 e/kk. Vuosipalkka lomarahoineen on muodostettu kertomalla kk-palkka 12,5:llä.

roprosentteihin tehtiin vuoteen 2018 verraten muutamia. Porissa ja Vaasassa kunnallinen tuloveroprosentti kiristyi 0,50 prosenttiyksiköllä. Joensuussa ja Lappeenrannassa puolestaan kirkollisveroprosentit kiristyivät hieman. Lappeenranta ja Tampere muuttivat myös kiinteistöveroprosenttejaan.

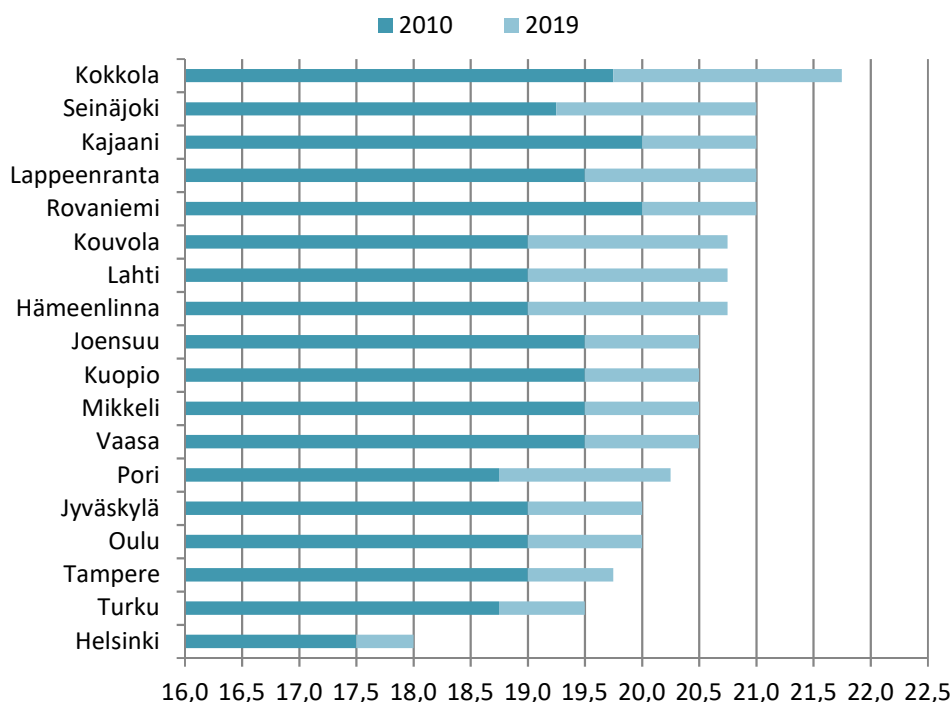
Vertailukaupunkien asuinrakennusten kiinteistöveroprosentit ovat lähempänä laissa määriteltyjä alarajoja kuin yleiset kiinteistöveroprosentit. Tämä on yleistä kaikissa kunnissa (liite 3). Suurissa maakuntakeskuksissa veroprosentit tapaavat olla hieman matalampia pienempiin nähden.

TAULUKKO 7 Vertailun maakuntakeskusten veroprosentteja vuonna 2019 kunnallisveroprosentin mukaisessa järjestyksessä. Lähde: Kuntaliitto

	Kunnallisvero-%		Yleinen kiinteistövero-%		Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero-%		Kirkollisvero-%	
	2019	Muutos %-yks.	2019	Muutos %-yks.	2019	Muutos %-yks.	2019	Muutos %-yks.
Helsinki	18,00		0,93		0,41		1,00	
Turku	19,50		1,00		0,41		1,25	
Tampere	19,75		1,25	+0,10	0,65	+0,10	1,25	
Oulu	20,00		1,15		0,50		1,30	
Jyväskylä	20,00		1,30		0,55		1,45	
Pori	20,25	+0,50	0,93		0,50		1,50	
Vaasa	20,50	+0,50	1,15		0,50		1,40	
Mikkeli	20,50		1,25		0,58		1,50	
Kuopio	20,50		1,30		0,52		1,50	
Joensuu	20,50		1,10		0,45		1,55	+0,10
Hämeenlinna	20,75		1,35		0,60		1,30	
Lahti	20,75		1,35		0,60		1,50	
Rovaniemi	21,00		1,55		0,60		1,30	
Kouvola	20,75		1,45		0,65		1,60	
Lappeenranta	21,00		1,43	+0,13	0,55		1,45	+0,10
Kajaani	21,00		1,10		0,55		1,65	
Seinäjoki	21,00		1,45		0,60		1,65	
Kokkola	21,75		1,25		0,70		1,70	

Useimmissa maakuntakeskuksissa kunnallisveroprosentti asettuu 20-21 prosentin välille. Kireintä kunnallisveroa sovelletaan Kokkolassa, jossa kunnallisveroa maksetaan 3,75 prosenttiyksikköä enemmän kuin Helsingissä. Maakuntakeskusten kunnallisverot ovat vuonna 2019 kaikilta osin vuotta 2010 kireämmät. Kuviosta 12 selviää, miten kaupungit ovat korottaneet kunnallisveroprosenttiaan 2010-luvulla.

KUVIO 12 Kunnallisveroprosentit maakuntakeskuksissa vuonna 2019 ja niiden muutos vuoteen 2010 nähden.

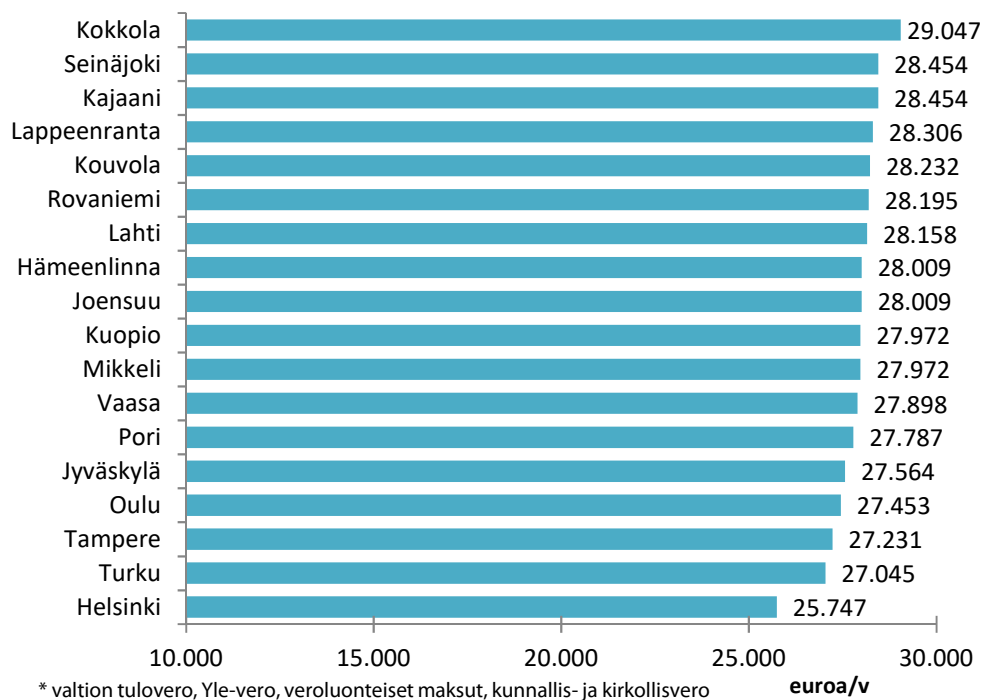
4.2 Palkansaajapuolisoiden tuloverot 2019

Esimerkkilaskelmien puoliset maksavat vuonna 2019 tuloistaan saman määrän valtionveroa ja sosiaalivakuutusmaksuja asuinpaikasta riippumatta. 88 827 euron vuosituloilla puoliset maksavat valtion tuloveroa 2 635 euroa, Yle-veroa 326 euroa sekä työeläke-, työttömyys- ja sairausvakuutusmaksuja yhteensä 8 696 euroa vuonna 2019. Näistä muista kuin kunnallisesti määräytyvistä veroista ja veroluonteisista maksuista tulee siis maksettavaa yhteensä 11 657 euroa vuodessa.

Asuinkunta vaikuttaa palkasta maksettaviin kunnallis- ja kirkollisveroihin merkittävästi, kun vertailtava tulotaso pysyy samana alueesta toiseen. Vuonna 2019 esimerkkipuolisoiden kunnallisverojen määrä vaihtelee selvityksen maakuntien keskuskaupungeissa 13 349 euron ja 16 130 euron välillä. Kirkollisverojen määrä puolestaan vaihtelee 742 euron ja 1 261 euron välillä (tarkemmat luvut löytyvät liitteistä 6 ja 7). Kuvioista 13 nähdään, että kirein tuloverotus tarkastelun maakuntakeskuksista on Kokkolassa, jossa esimerkkipuolisoiden yhteenlasketut tuloverot ja palkansaajamaksut nousevat 29 047 euroon, eli 32,7 prosenttiin puolisoitten palkkatuloista. Keveintä verotus on Helsingissä, jossa puolisoitten samoista tuloista maksetaan veroja vastaavasti 25 747 euroa (29,0 %). Näin ollen nettopalkkatulon ero on 3 300 euroa vuodessa, josta kunnallisvero muodostaa 2 781 euroa ja kirkollisvero 519 euroa. Kirkollisvero määräytyy kunnallisverotuksessa verotettavista tuloista samaan tapaan kuin kunnallisverokin.

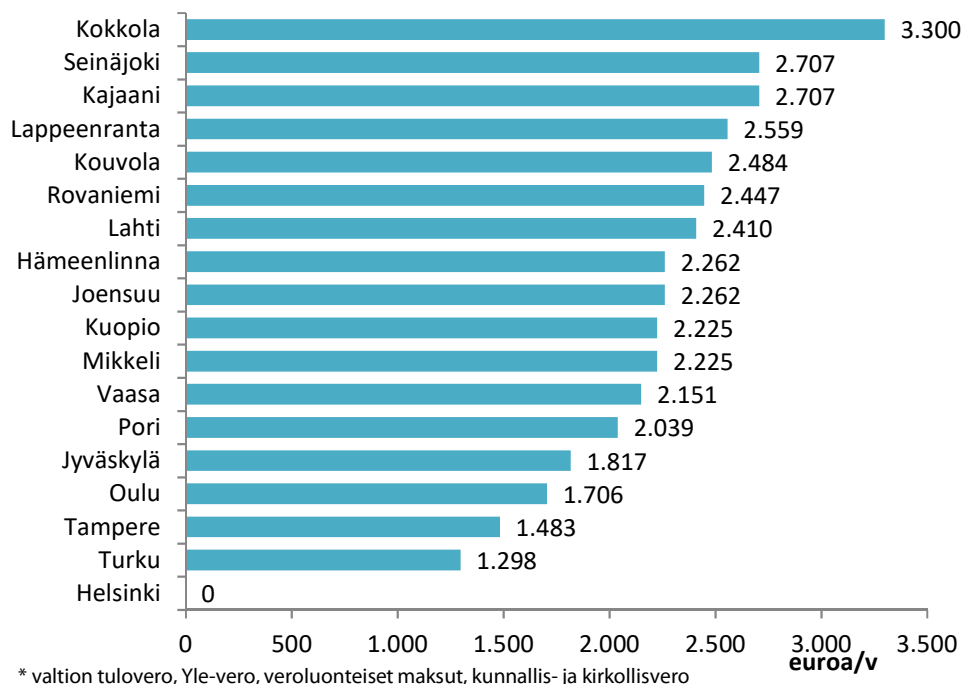

KUVIO 13 Keskituloisen palkansaajapuolisoiden tuloverot* 18 maakuntakeskussa vuonna 2019, euroa.

Kuvioon 14 on havainnollistettu kaupunkien verojen erot kevyimmän verottavaan Helsinkiin nähden. Helsingissä palkansaajapuolisoiden veroaste on 3,7 prosenttiyksikköä Kokkolaa pienempi – ero on liki kaksinkertaistunut vuoteen 2012 nähden.

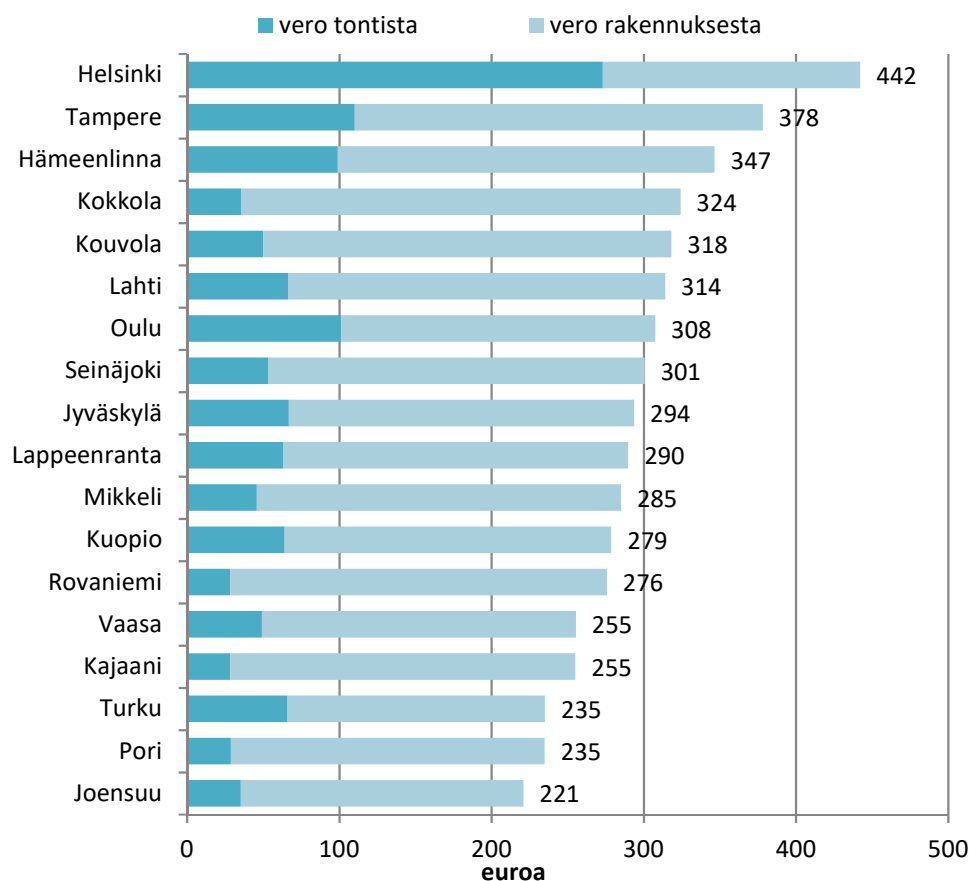
KUVIO 14 Keskituloisen palkansaajapuolisoiden tuloverojen* ero Helsinkiin maakuntakeskuksittain vuonna 2019, euroa.

4.3 Palkansaajapuolisoiden kiinteistöverot 2019

Palkansaajapuolisoiden kunnittaisiin veromenoihin vaikuttavat myös kiinteistöverot. Laskelmien esimerkeissä puolisot asuvat viiden yhtä suuren asunnon kaksikerroksisessa rivitalossa kaupungin tyypillisellä pientaloalueella. Rakennuksen asuinpinta-ala on 480 neliometriä. Rakennuksen verotusarvo on sama riippumatta sen sijaintikunnasta, mutta vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti vaihtelee kuntakohtaisesti. Samanlaisen tontin verotusarvo sen sijaan riippuu merkittävästi siitä, missä kaupungissa se sijaitsee.

KUVIO 15 Palkansaajapuolisoiden kiinteistövero 18 maakuntakeskuksessa vuonna 2019.

Helsingissä on maakuntakeskuksista vertailun kevein palkan verotus, mutta kiinteistöveroa esimerkkipuolisot maksavat siellä selvästi eniten, 442 euroa. Vaikka Helsingin kiinteistöveroprosentit ovat vertailujoukon pienimpiä, maksettavat verot nousevat muiden yli tontin selvästi suuremmasta verotusarvosta johtuen. Helsingissä tontin verotusarvo on moninkertainen verrattuna seuraavaksi sijoittuviin kaupunkeihin, Tampereeseen tai Ouluun.

Kuviosta 15 nähdään, että vuonna 2019 puolisojen maksettava euromääräinen kiinteistövero on Helsingissä kaksinkertainen Joensuuhun nähden. On toki huomattava, että erot kiinteistöveroissa ovat euromääräisesti merkittävästi pienempiä kuin tulojen verotuksessa (vrt. kuvio 14).

Merkillepantavaa on myös se, että lukuun ottamatta Helsinkiä, kaikissa kaupungeissa rakennukseen kohdistuvaa kiinteistöveroa maksetaan selkeästi enemmän kuin maahan kohdistuvaa veroa, vaikka asuinrakennuksiin kohdistuva kiinteistöveroprosentti on pienempi kuin tonttiin kohdistuva yleinen kiinteistöveroprosentti. Tarkemmat luvut mm. verotusarvoista ovat liitteessä 8.

4.4 Palkansaajapuolisoiden kunnittain määräytyvät verot yhteensä

Tässä luvussa kootaan yhteen edelliset laskelmat esimerkkipuolisoiden kunnittaisista veroista tarkastelun maakuntien keskuskaupungeissa vuonna 2019. Helsingissä verot pysyvät pienimpinä huolimatta kiinteistöveron suurimmasta määrästä.

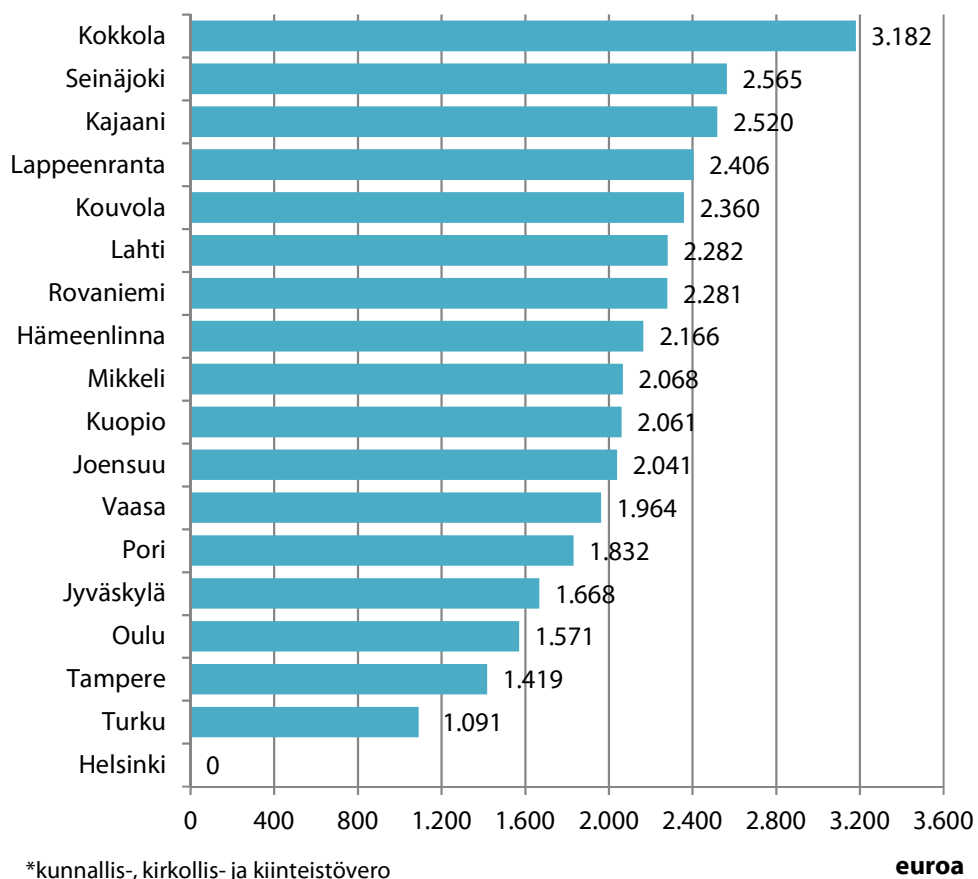
Kaupunkien sijoituksissa esimerkkipuolisoiden verotuksen suhteen ei ole tapahtunut suuria muutoksia vuoteen 2018 nähden. Helsinki ja Kokkola edustavat taulukon ääripäitä jo viidettä kertaa peräkkäin. Porin ja Vaasan kunnallisveroprosenttien 0,50-prosenttiyksikön nousun seurauksena Jyväskylä nousi taulukossa kaksi pykälää. Oulun sijoitus taulukossa nousi vastaavasti yhdellä, kun se ohitti Porin. Kouvola nousi taulukossa ohi Lappeenrannan, missä kiinteistö- ja kirkollisveroprosentit nousivat vuodesta 2018.

TAULUKKO 8 Yhteenveto esimerkkipuolisoiden kunnittain määräytyvistä veroista maakuntakeskuksissa vuonna 2019.

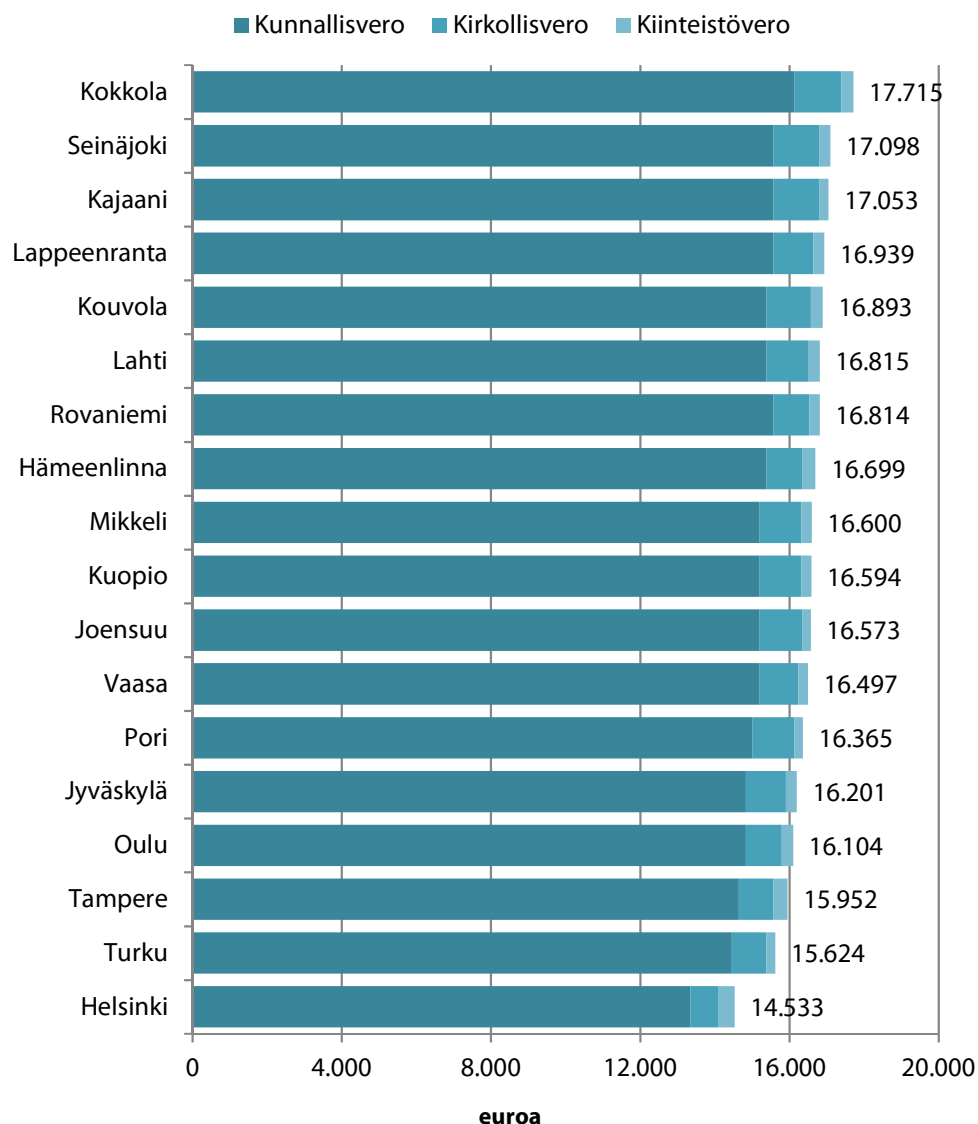
Kaupunki	Kunnallis- vero, €	Kirkollis- vero, €	Kiinteis- tövero, €	Kunnittaiset verot yht. €	Ero Helsinkiin, €
Helsinki	13.349	742	442	14.533	0
Turku	14.461	927	235	15.624	1.091
Tampere	14.647	927	378	15.952	1.419
Oulu	14.832	964	308	16.104	1.571
Jyväskylä	14.832	1.075	294	16.201	1.668
Pori	15.018	1.112	235	16.365	1.832
Vaasa	15.203	1.038	255	16.497	1.964
Joensuu	15.203	1.149	221	16.573	2.041
Kuopio	15.203	1.112	279	16.594	2.061
Mikkeli	15.203	1.112	285	16.600	2.068
Hämeenlinna	15.388	964	347	16.699	2.166
Rovaniemi	15.574	964	276	16.814	2.281
Lahti	15.388	1.112	314	16.815	2.282
Kouvola	15.388	1.187	318	16.893	2.360
Lappeenranta	15.574	1.075	290	16.939	2.406
Kajaani	15.574	1.224	255	17.053	2.520
Seinäjoki	15.574	1.224	301	17.098	2.565
Kokkola	16.130	1.261	324	17.715	3.182

Esimerkkipuolisoiden samoista tuloista ja samanlaisesta kiinteistöstä maksettavien verojen ero keveimmin verottavan kaupungin, eli Helsingin, ja muiden kaupunkien välillä havainnollistuu kuviossa 16. Kokkolassa puoliset maksavat lähes 3 200 euroa enemmän veroja kuin Helsingissä. Myös Seinäjoella ja Kajaanissa veroja peritään yli 2 500 euroa enemmän kuin pääkaupungissa. Helsingin voi sanoa olevan verotukseltaan selvästikin edullisin, sillä toiseksi keveimmän verotuksen maakuntakeskuksessa Turussa esimerkipuolisot maksavat yli 1 000 euroa enemmän veroa kuin Helsingissä. Vuonna 2017 ero oli vielä noin 500 euron luokkaa.

KUVIO 16 Keskituloisen palkansaajapuolisoiden kunnittain määräytyvien verojen* ero Helsinkiin vuonna 2019, euroa.

KUVIO 17 Keskituloisen palkansaajapuolisoiden kunnittain määräytyvät verot yhteensä maakuntakeskuksissa vuonna 2019, euroa.

Erot kunnallisveroprosenteissa selittävät pääosin kaupunkien välisiä eroja ja järjestystä eikä kiinteistöveron osuus ole esimerkkipuolisoiden kokonaisverorasituksesta järin suuri. Esimerkkipuolisot maksavat kirkollisveroakin vähintään tuplaten kiinteistöveroon nähden kaikissa kaupungeissa Helsinkiä lukuun ottamatta.

Kuntatalouden verorahoitus (kunnallis- ja kiinteistövero) kohdistuu esimerkkipuolisoiden tapauksessa pääasiassa työhön. Kunnalle menevien verojen osalta 97-98 prosenttia on kunnallisveroa ja loput kiinteistöveroa kaikissa kunnissa.

5 HELSINGIN SEUTU - LASKELMIA PALKANSAAJAPUOLISOIDEN KUNNITTAIN MÄÄRÄYTYVISTÄ VEROISTA

Edellisessä luvussa vertailtiin toisistaan maantieteellisesti hyvinkin erillään olevien maakuntakeskusten verotaakkaa palkansaajakotitaloudelle. Tässä luvussa vastaava verovertailu tehdään yhden työssäkäyntialueen kuntien osalta. Helsingin seudun kunnissa asuvat työskentelevät ja asioivat eri puolilla pääkaupunkiseutua riippumatta kotikunnastaan. Tällä suhteellisen yhtenäisellä, väkimäärältään suurella alueella asuinkunta ei monesti riipu työpaikasta ja sen sijaintikunnasta. Asukkailla on siten suurempi valinnan mahdollisuus päättäessään asuinkuntaansa. Siten on realistista olettaa, että asuinkunnan verotus ja kuntapalveluiden taso ovat varteenotettavia perusteita asuinkunnan valinnassa. Luvussa vertaillaan esimerkkilaskelmien avulla palkansaajapuolisoiden julkispalveluista maksettavia veroja vaihtoehtoisissa asuinkunnissa kuten edellisessäkin luvussa. Kunnan perusteella määräytyviä veroja ovat kunnallis-, kirkollis- ja kiinteistövero.

Mukaan vertailuun on valittu Helsingin seudun yhteistoimintaelimen 14 kuntaa: Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula, Vantaa ja Vihti. Näiden kuntien alueella asuu 1,5 miljoonaa asukasta ja lähes kolmannes koko maan työpaikoista sijaitsee näissä kunnissa. Alueen kunnat tekevät jo eri kokoonpanoissa yhteistyötä monien palveluiden tarjoamisessa. Yhteistoiminnan etuna on nähty mm. yhä tehokkaampi palvelutuotanto ja toimivampi maankäytön suunnittelu sekä kuntien välisen haitallisen kilpailun poistuminen.

Toisiaan lähellä sijaitsevien kuntien välisellä kilpailulla on myös positiivisia puolia. Se nostaa kuntalaisen asemaan, jossa hänellä on mahdollisuus äänestää jaloillaan. Tähän perustuu niin kutsuttu Tiebout-hypoteesi⁸. Hypoteesi pohjautuu siihen, että tietyissä olosuhteissa alueen asukkaat valitsevat asuinkuntansa kuntien tuottamien julkispalveluiden tason ja niistä maksettavien verojen määrän perusteella omien mieltymystensä mukaan. Toisin sanoen kunnallisveroprosentti toimii kannustimena asuinkunnan valinnassa, mutta samalla valintaa ohjaa myös se, mitä palveluja verotuloilla lopulta rahoitetaan. Asukkaiden mahdollisuus valita vaihtoehtoisista kunnista heille mieluisin ohjaa kuntia asukkaiden kannalta tehokkaisiin ja mieltymyksiä vastaaviin kuntapalveluihin ja verotuksen tasoihin. Siksi onkin hyvä pitää mielessä, että tässä selvityksessä käsitellään ainoastaan kuntalaisen veroja, eikä veronmaksajan verorahoilleen saamaa vastinetta.

5.1 Laskelmien perusteet

Laskelman perusteeksi on valittu edellisten lukujen tapaan kahden puolison kotitalous, jossa puoliset saavat kaiken ansiotulonsa palkkatyöstä naisten ja miesten koko

---

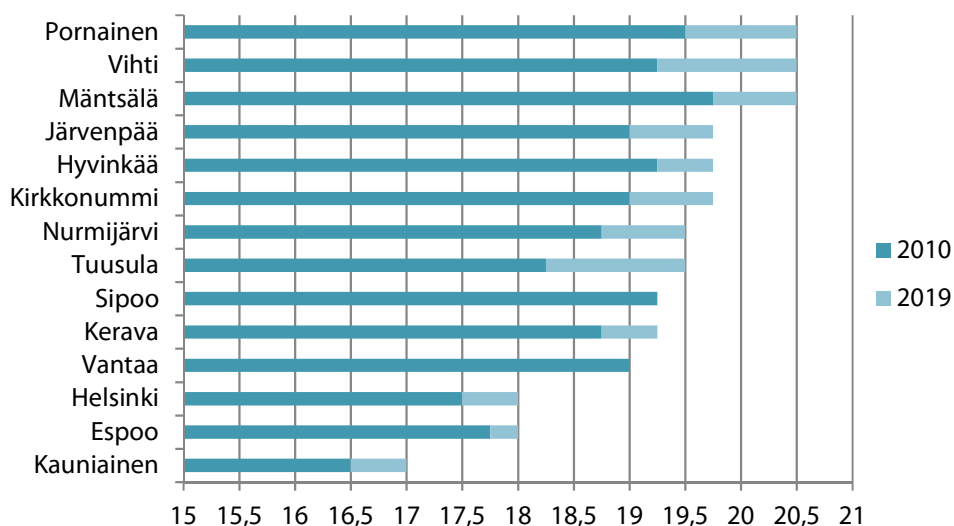
⁸ Ks. Tiebout (1956)

maan palkansaajien keskipalkkojen mukaan. Ennustetun ansiotason nousun perusteella vuonna 2019 toinen puolisoista ansaitsee kuukausipalkkana 3 242 euroa ja kumppaninsa 3 864 euroa. Tällöin puolisoiden yhteenlaskettu palkkatulo lomarahoineen koko vuodelta 2019 on 88 827 euroa.⁹ Näistä tuloista kunnallisverotuksessa verotettavaa tuloa on 74 158 euroa. Puolisoiden lapsien lukumäärällä ei ole vaikutusta heidän verotukseensa.

Kiinteistöverot on laskettu samanlaisissa viiden asunnon rivitalossa kunnan pientaloalueella asuville kuten edellisessäkin luvussa. Tontin kiinteistövero määräytyy vuoden 2018 sijaintikohtaisten verotusarvojen ja vuoden 2019 kuntakohtaisten veroprosenttien perusteella. Tontin verotusarvot esimerkkitalouksiin on saatu Verohallinnosta. Rakennuksen verotusarvo kiinteistöverotuksessa on sama kaikissa kunnissa, kun esimerkkipuolisoiden oletetaan asuvan samanlaisessa talossa. Kuntakohtaiset veroprosentit vakituksille asuinrakennuksille muodostavat eroavuudet rakennuksesta maksettavan kiinteistöveron osalta. Tarkemmin rakennuksen verotusarvosta ja tonttien verotusarvojen eroista selvityksen kunnissa on liitteessä 8.

Taulukossa 9 on laskelmissa käytetyt Helsingin seudun kuntakohtaiset veroprosentit vuodelle 2019 sekä niiden muutos vuodentakaiseen. Kireintä kunnallisverotus on Mäntsälässä, Vihdissä ja Pornaisissa, joissa veroprosentti on 20,50 %. Muutokset kunnallisissa veroprosenteissa olivat vähäisiä: ainoastaan Kirkkonummi nosti tuloveroprosenttiaan 0,25 prosenttiyksikköä ja Sipoo kiristi yleistä kiinteistöveroprosenttiaan 0,03 prosenttiyksikköä. Kuviossa 18 on esitetty Helsingin seudun kuntien tuloveroprosenttien kehitys 2010-2019

KUVIO 18 Kunnallisveroprosentit Helsingin seudulla vuonna 2010 ja niiden muutos vuoteen 2019 nähden.

⁹ Tilastokeskuksen ansiotasoindeksin mukaan naisten säännöllisen työajan keskiansio vuonna 2017 oli 3 101 euroa/kk ja miesten 3 696 euroa/kk. Vuosien 2018 ja 2019 ansiotasokehitykseksi on oletettu valtiovarainministeriön ennustama +1,8 ja +2,7 %. Tällöin vuonna 2019 palkat olisivat 3 242 e/kk ja 3 864 e/kk. Vuosipalkka lomarahoineen on muodostettu kertomalla kk-palkka 12,5:llä.

TAULUKKO 9 Helsingin seudun kuntien veroprosentteja vuonna 2019 kunnallisveroprosentin mukaisessa järjestyksessä. Lähde: Kuntaliitto

	Kunnallisvero-%		Yleinen kiinteistövero-%		Vak. asuinrakennuksen kiinteistö-vero-%		Kirkollisvero-%	
	2019	Muutos, %-yks.	2019	Muutos, %-yks.	2019	Muutos, %-yks.	2019	Muutos, %-yks.
Kauniainen	17,00		0,93		0,41		1,00	
Espoo	18,00		0,93		0,41		1,00	
Helsinki	18,00		0,93		0,41		1,00	
Vantaa	19,00		1,00		0,41		1,00	
Kerava	19,25		1,32		0,41		1,25	
Sipoo	19,25		1,03	+0,03	0,50		1,35	
Tuusula	19,50		0,93		0,41		1,45	
Nurmijärvi	19,50		0,93		0,41		1,45	
Kirkkonummi	19,75	+0,25	0,93		0,41		1,25	
Hyvinkää	19,75		1,30		0,45		1,25	
Järvenpää	19,75		1,35		0,55		1,25	
Mäntsälä	20,50		1,30		0,60		1,25	
Vihti	20,50		0,95		0,45		1,50	
Pornainen	20,50		1,00		0,50		1,75	

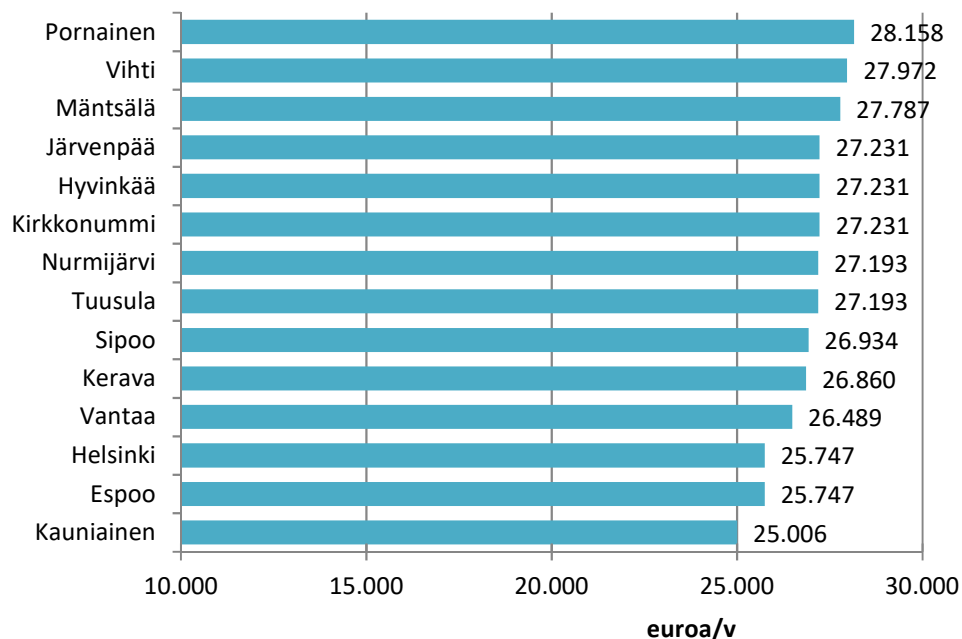
5.2 Palkansaajapuolisoiden tuloverot 2019

Esimerkkilaskelmien puoliset maksavat vuonna 2019 tuloistaan saman määrän valtionveroa ja sosiaalivakuutusmaksuja asuinpaikasta riippumatta. 88 827 euron vuosituloilla puoliset maksavat valtion tuloveroa 2 635 euroa, Yle-veroa 326 euroa sekä työeläke-, työttömyys- ja sairausvakuutusmaksuja yhteensä 8 696 euroa vuonna 2019. Näistä muista kuin kunnallisesti määräytyvistä veroista ja veroluonteisista maksuista tulee siis maksettavaa yhteensä 11 657 euroa vuodessa.

Asuinkunta vaikuttaa loppuihin palkasta maksettaviin veroihin merkittävästi, kun vertailtava tulotaso pysyy samana alueesta toiseen. Vuonna 2019 esimerkkipuolisoiden kunnallisverojen määrä vaihtelee Helsingin seudulla 12 607 euron ja 15 203 euron välillä. Kirkollisverojen määrä vastaavasti 742 euron ja 1 298 euron välillä (tarkemmat luvut löytyvät liitteistä 6 ja 7). Kuvioista nähdään, että kirein tuloverotus Helsingin seudulla on Pornaisissa, jossa puolisojen yhteenlasketut verot ja veronluonteiset maksut nousevat 28 158 euroon. Maakuntakeskuksiin verrattuna tuloverojen määrä Pornaisissa on hieman keskitasoa suurempi. Tällöin veroja maksetaan 31,7 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista tuloista. Keveintä verotus on Kauniaisissa, jossa puolisojen samoista tuloista maksetaan veroja vastaavasti 25 006 euroa (28,2 %). Näin ollen palkansaajapuolisoiden käteen jäävien palkkatulojen ero Helsingin seudulla Kauniaisten ja Pornaisten välillä on noin 3 150 euroa vuodessa (ks. kuvio 20).

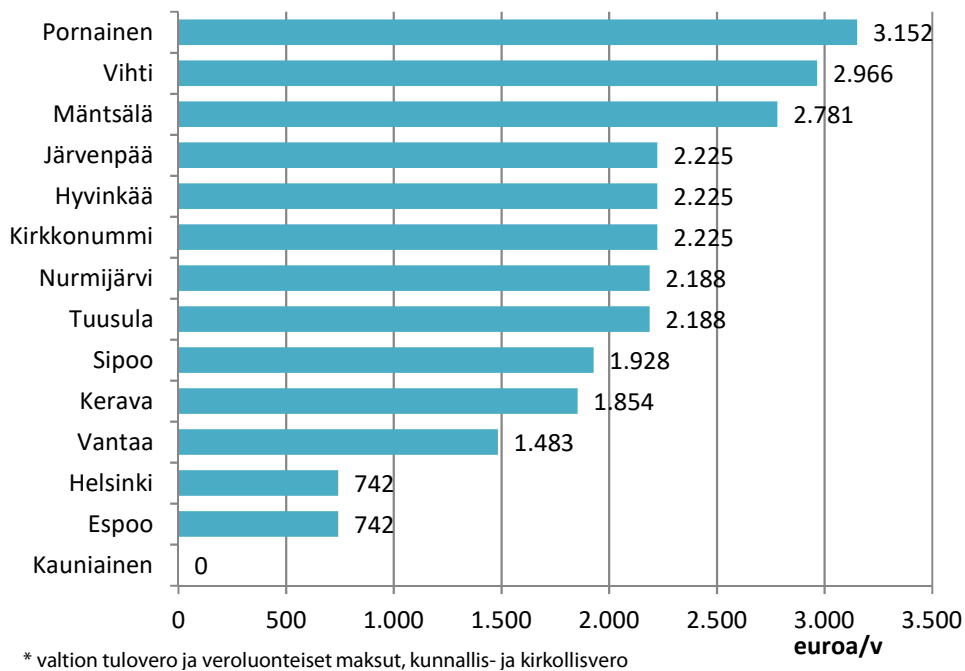

KUVIO 19 Keskituloisen palkansaajapuolisoiden tuloverot* Helsingin seudulla vuonna 2019, euroa.

* valtion tulovero, Yle-vero, veroluonteiset maksut, kunnallis- ja kirkollisvero

KUVIO 20 Keskituloisen palkansaajapuolisoiden tuloverojen* ero Kauniaiisiin Helsingin seudun kunnissa vuonna 2019, euroa.

* valtion tulovero ja veroluonteiset maksut, kunnallis- ja kirkollisvero

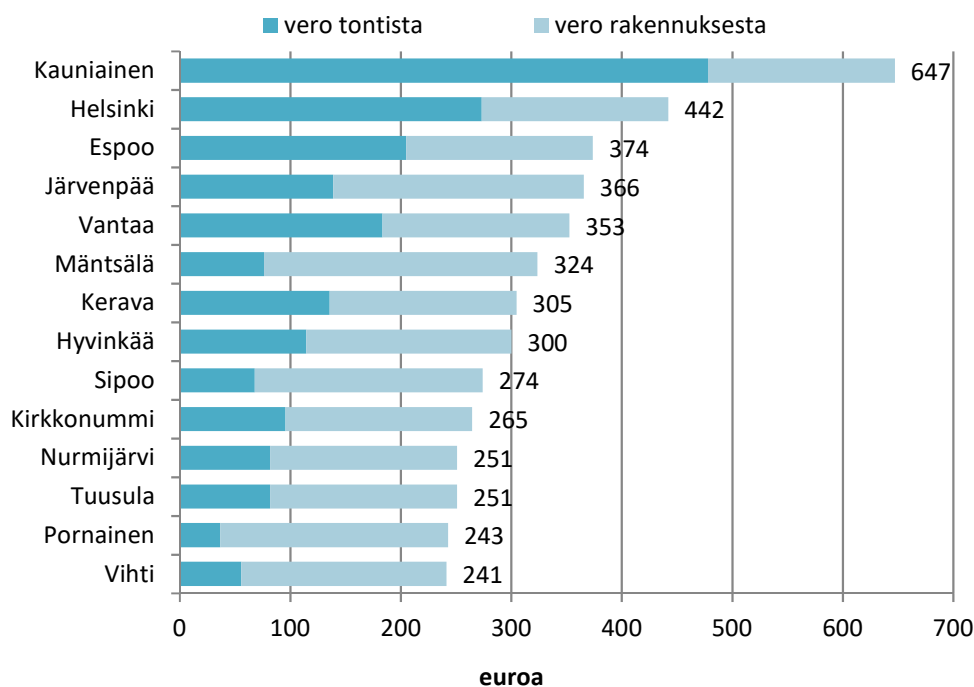
5.3 Palkansaajapuolisoiden kiinteistöverot 2019

Laskelmien esimerkeissä puoliset asuvat viiden asunnon kaksikerroksisessa rivitalossa kunnan tyypillisellä pientaloalueella. Rakennuksen verotusarvo on sama riippumatta sen sijaintikunnasta. Samanlaisen tontin verotusarvo sen sijaan riippuu merkittävästi siitä, missä kunnassa se sijaitsee. Kiinteistöveroprosentit rakennuksille ja tonteille vaihtelevat asuinkunnasta riippuen.

Helsingin seudulla vertailujoukon kevyimmin palkkatuloa verottavassa kunnassa, Kauniaisissa, esimerkipuolisot maksavat eniten kiinteistövero (kuvio 21). Kauniaisissa kiinteistöverot nousevat yli muiden tontin korkeasta verotusarvosta johtuen. Verrattuna edellisen luvun maakuntakeskuksiin (kuvio 15), Helsingin seudulla tontin kiinteistöveron osuus koko kiinteistöverosta on merkittävämpi ja tontin veron osuus korostuu etenkin pääkaupunkiseudulla.

Kun Kauniaisissa kiinteistöveroa maksetaan 647 euroa, vastaavassa tilanteessa Vihdissä vero on 241 euroa, eli 406 euroa vähemmän. Laskelmien tarkemmat tiedot kiinteistöveroista ovat liitteessä 8.

KUVIO 21 Keskituloisen palkansaajapuolisoiden kiinteistövero Helsingin seudulla vuonna 2019.

5.4 Palkansaajapuolisoiden kunnittain määräytyvät verot yhteensä

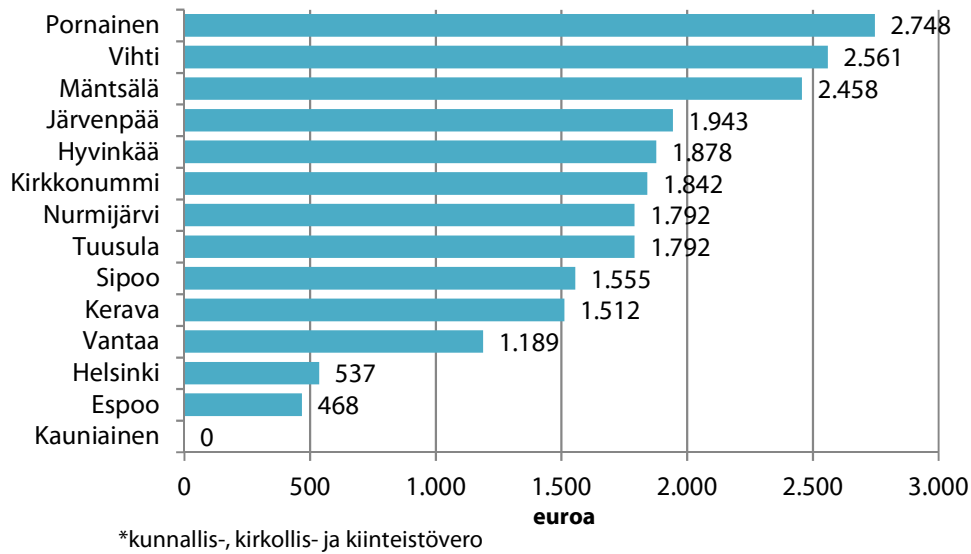
Kun kaikki kunnittain määräytyvät verot, eli kunnallis-, kirkollis- ja kiinteistövero lasketaan yhteen, esimerkkipuolisot selviävät Kauniaisissa pienimmällä yhteenlasketulla verojen määrällä Helsingin seudulla. Kokonaisverot ovat pienimmät Kauniaisissa siitä huolimatta, että kiinteistövero on paikkakunnalla vertailun korkein. Kiinteistövero muodostaakin suhteellisesti vain pienen osan palkansaajapuolisoiden kuntakohtaisesta verotaakasta. Kunnallisveroa kertyy maksettavaksi selkeästi suurin erä, ja näin ollen erot kunnallisveroprosenteissa selittävät pääosin kaupunkien välisiä veroeroja ja järjestystä. Kiinteistöveron osuus kokonaisverorasituksesta on esimerkkipuolisoiden tapauksessa marginaalinen.

Helsingin seudun vertailukunnista eniten veroja esimerkkipuolisot maksavat Pornaisissa (ks. taulukko 10), noin 2 750 euroa enemmän kuin Kauniaisissa. Toisaalta, verorasitus Pornaisissa on kuitenkin vain hieman maakuntakeskusten mediaania kireämpää. Ero maakuntakeskusten verorasitukseltaan keskimmäisiin kuntiin, Kuopioon ja Mikkeliin, on noin 150 euron luokkaa. Esimerkkipuolisoiden samoista tuloista ja samanlaisesta kiinteistöstä maksettavien verojen ero halvimman, eli Kauniaisten, ja muiden Helsingin seudun kuntien välillä on havainnollistettu erikseen kuvioon 22. Erot eivät ole muuttuneet vuodentakaiseen nähden merkittävästi.

TAULUKKO 10 Yhteenveto esimerkkipuolisoiden kunnittain määräytyvistä veroista Helsingin seudulla vuonna 2019.

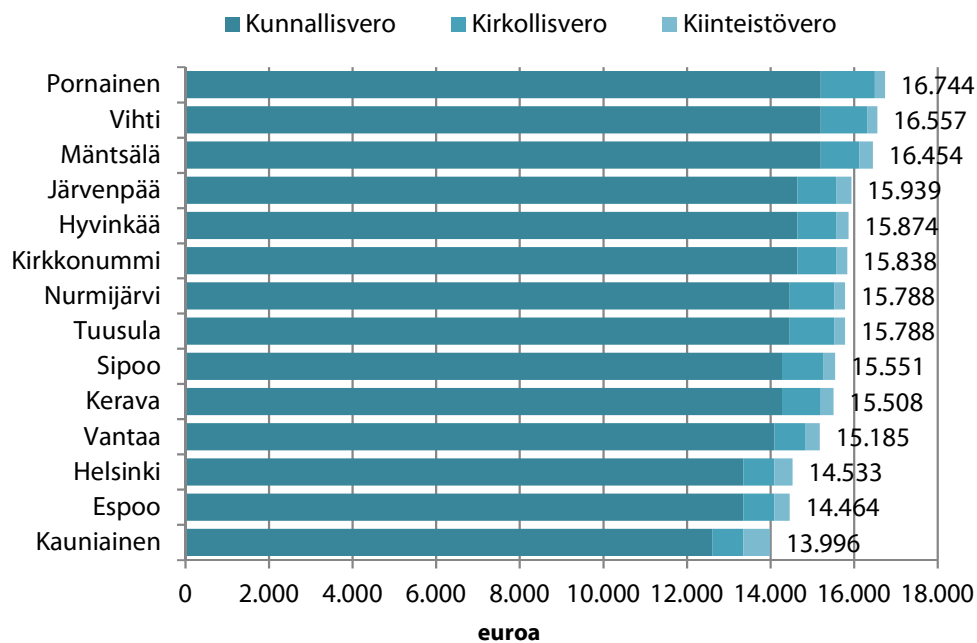
Kaupunki	Kunnallis- vero, €	Kirkollis- vero, €	Kiinteistö- vero, €	Kunnittaiset verot yht. €	Ero Kauni- aisiin, €
Kauniainen	12.607	742	647	13.996	0
Espoo	13.349	742	374	14.464	468
Helsinki	13.349	742	442	14.533	537
Vantaa	14.091	742	353	15.185	1.189
Kerava	14.276	927	305	15.508	1.512
Sipoo	14.276	1001	274	15.551	1.555
Tuusula	14.461	1075	251	15.788	1.792
Nurmijärvi	14.461	1075	251	15.788	1.792
Kirkkonummi	14.647	927	265	15.838	1.842
Hyvinkää	14.647	927	300	15.874	1.878
Järvenpää	14.647	927	366	15.939	1.943
Mäntsälä	15.203	927	324	16.454	2.458
Vihti	15.203	1112	241	16.557	2.561
Pornainen	15.203	1298	243	16.744	2.748

KUVIO 22 Keskituloisen palkansaajapuolisoiden kunnittain määräytyvien verojen* ero Kauniaisiiin vuonna 2019.

Kuviossa 23 on esitetty kunnittaisten verojen rakenne esimerkkipalkansaajapuolisoiden maksurasituksen kannalta. Rakenne ei ole merkittävästi erilainen maakuntakeskuksiin verrattuna, vaikka kiinteistöveroä maksetaan suhteessa muihin veroihin joissain Helsingin seudun kunnissa hieman maakuntakeskuksia enemmän. Kuten maakuntakeskuksissakin, myös Helsingin seudun kunnissa kunnallisvero muodostaa merkittävän osan esimerkkipuolisoiden maksamista veroista.

KUVIO 23 Keskituloisen palkansaajapuolisoiden kunnittain määräytyvät verot yhteensä Helsingin seudulla vuonna 2019.

6 LOPUKSI

Vaalikausi 2015-2019 on ollut kunnallisveroprosenttien suhteen melko tasapainoinen ja tuloilla painotetut keskimääräiset kunnalliset veroprosentit ovat nousseet maltillisesti. On kuitenkin huomionarvoista, että siinä missä pienet ja keski-suuret kunnat ovat kiristäneet veroprosenttejaan, ovat yli 100 000 asukkaan kunnat vastaavasti voineet hieman jopa keventää omiaan. Valtionvarainministeriön (2018a) painelaskelmien mukaan tämän suuntaista kehitystä voidaan odottaa myös jatkossa.

Palkansaajien verorasitus vaihtelee merkittävästi kunnittain. Vertailun keskitulokset palkansaajapuolisot voivat säästää veroissaan tuhansia euroja vuositulosella asuinpaikastaan riippuen. Helsinki on kevyimpänä verottajana kasvattanut eroaan muihin maakuntakeskuksiin: kunnallis-, kirkollis- ja kiinteistöveroineen ero kiireimmin verottavaan Kokkolaan on liki 3 200 euroa. Toisaalta on myös huomiotava, että Kokkolassa puolisot voisivat esimerkiksi vuokralla asuessaan säästää asuiskustannuksissaan tuhansia euroja Helsinkiin nähden.

Siksi onkin hyvä muistaa, että kunnallinen verotus on osa kuntalaisen taloudenpidon kokonaisuutta, eikä vain oma saarekkeensa. Tämän lisäksi on oletettavaa, että kuntalaisia kiinnostaa paitsi maksamansa kunnallisverot, mutta myös se, minkälaisen vastineen maksamistaan veroista saa. Tällainen vastine voi olla vaikkapa laadukas varhaiskasvatus.

Maakuntauudistus tulee uudistamaan kuntien vastuita eri julkispalveluiden tuottamisessa, mikä tulee vaikuttamaan myös verotukseen. Mielenkiintoinen on myös tekeillä oleva kiinteistöverouudistus, joka astuu näillä näkymin voimaan vuonna 2022. Kiinteistöjen verotusarvojen päivittäminen vastaamaan vallitsevaa tilannetta on verotuksen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta tuiki tarpeellista.

LÄHTEITÄ

Leppälehto, Jenni (2004): Naapurialueiden vaikutus veroprosentin määräytymiseen paikallistasolla. VATT-Keskustelualoitteita 333.

Lyytikäinen, Teemu (2009): Three-rate property taxation and housing construction. *Journal of Urban Economics*. 65(3), 305-313.

Savolainen, Leena (2016) Kuntien verot 2016 – missä maksat eniten? Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. Verotietoa 75. Veronmaksajain Keskusliitto.

Sote- ja maakuntauudistuksen www-sivusto. <www.alueuudistus.fi>. Siteerattu 17.1.2019.

Tiebout, Charles (1956): A Pure Theory of Local Expenditures. *Journal of Public Economy*, vol 64.

Valtiontalouden tarkastusvirasto (2018): Kuntatalouden ohjaus 6-2018. Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomukset.

Valtiovarainministeriö (2018a): Kuntatalousohjelma vuodelle 2019, syksy 2018.

Valtiovarainministeriö (2018b): Taloudellinen katsaus, talvi 2018.

Kuntien talouden tunnuslukuja vuodelta 2017 maakunnittain

Lähde: Kuntaliitto

Maakunta	Tulo- vero- % 2017	Toi- minta- tuotot €/as.	Toi- minta- kulut €/as.	Toim.- tuotot/ -kulut %	Toi- minta- kate €/as.	Vero- tulot €/as.	Valtion- osuu- det €/as.	Vuosi- kate €/as.	Poistot ja arvon- alentu- miset €/as.	Vuosi- kate %:a poist.	Tili- kauden tulos €/as.	Invest. oma- hankinta -menot €/as.	Invest. tulo- rahoi- tus-%	Laina- kanta €/as.	Lainan- hoito- kate	Raha- varat €/as.	Kassan- riittä- vyys pv	Oma- varai- suus- %	Suht. velkaan- tuneis. %	Kertynyt yli-/ alijäämä €/as.	Kuntakonsernit		
																					Laina- kanta €/as.	Oma- varai- suus- %	Kertynyt yli-/ alijäämä €/as.
Koko maa	19,89	1.304	6.503	20,3	-5.125	4.090	1.766	596	400	149	218	610	98	2.933	1,7	949	46	60,8	56,2	2.072	6.299	44,4	2.254
Manner-Suomi	19,90	1.305	6.508	20,3	-5.129	4.091	1.769	596	400	149	218	612	97	2.941	1,7	945	46	60,7	56,2	2.063	6.314	44,3	2.245
Uusimaa	18,85	1.401	6.201	23,1	-4.656	4.885	651	901	489	184	412	818	110	2.677	2,6	1.616	81	70,7	56,1	4.203	7.815	50,9	4.031
Varsinais-Suomi	19,92	1.248	6.468	19,3	-5.211	3.887	1.776	352	298	118	127	545	65	2.918	2,5	654	32	52,3	58,1	1.136	5.020	41,0	1.420
Satakunta	20,18	1.519	6.851	22,6	-5.200	3.866	2.195	506	334	151	171	477	106	2.078	1,6	525	25	62,5	44,3	1.559	3.886	49,4	1.528
Kanta-Häme	20,76	1.047	6.161	17,1	-5.063	3.960	1.729	425	322	132	104	324	131	3.140	0,8	809	42	51,2	59,1	444	5.187	39,9	592
Pirkanmaa	20,26	1.548	6.625	23,7	-4.994	3.870	1.692	454	415	109	54	597	76	2.453	1,6	641	31	55,3	50,4	1.519	4.931	42,5	2.200
Päijät-Häme	20,46	801	5.883	13,6	-5.072	3.727	2.126	521	365	143	166	555	94	4.766	1,3	1.114	56	46,7	86,0	1.124	6.944	36,0	1.309
Kymenlaakso	20,96	1.189	6.848	17,4	-5.631	3.981	2.142	430	384	112	270	390	110	3.608	1,0	878	42	49,7	62,4	147	6.422	38,9	477
Etelä-Karjala	20,63	782	6.303	12,8	-5.344	3.915	2.025	474	401	118	80	474	100	2.556	1,2	533	27	56,3	51,4	1.403	6.174	34,9	1.517
Etelä-Savo	21,14	1.116	6.937	16,1	-5.817	3.680	2.854	507	362	140	143	487	104	3.253	1,5	340	16	51,8	54,1	424	6.709	36,2	646
Pohjois-Savo	20,68	1.395	6.941	20,3	-5.466	3.632	2.668	481	377	127	103	507	95	2.826	1,2	468	22	55,3	49,3	733	7.042	33,0	450
Pohjois-Karjala	20,77	1.029	6.387	16,2	-5.322	3.354	2.951	596	416	143	214	667	89	2.258	1,8	754	37	61,5	39,1	827	4.847	43,0	1.458
Keski-Suomi	20,46	1.384	6.482	21,4	-5.095	3.615	2.436	500	401	125	96	422	118	2.953	1,2	399	20	49,3	55,4	628	6.624	32,6	668
Etelä-Pohjanmaa	21,22	1.242	6.852	18,1	-5.605	3.471	2.690	489	308	159	181	520	94	3.642	1,3	571	26	47,5	60,7	663	6.848	35,2	1.144
Pohjanmaa	20,62	1.704	7.177	23,8	-5.452	3.823	2.122	450	380	118	71	639	70	3.270	1,3	362	16	48,7	57,2	820	5.799	40,9	2.075
Keski-Pohjanmaa	21,63	1.076	6.597	16,4	-5.497	3.728	2.263	392	348	113	400	393	100	4.922	0,6	666	31	42,1	78,2	434	8.997	31,7	1.946
Pohjois-Pohjanmaa	20,44	1.213	6.506	18,8	-5.245	3.536	2.489	521	368	142	174	625	83	3.459	1,4	954	46	56,4	64,1	2.495	4.929	44,6	2.435
Kainuu	21,12	1.245	7.818	16,0	-6.563	3.612	3.401	383	389	99	-4	621	62	3.118	1,2	662	27	58,9	47,9	1.502	6.833	36,6	1.610
Lappi	20,82	1.061	7.133	14,9	-6.068	3.900	2.777	417	296	141	122	355	117	2.674	1,3	575	26	54,2	49,2	1.020	4.636	45	2.085
Ahvenanmaa	17,60	1.140	5.550	20,6	-4.402	3.787	1.260	673	350	193	324	309	218	1.513	3,4	1.608	96	76,1	38,8	3.760	3.453	62,4	3.874

Kuntien lukumäärät Suomessa tuloveroprosenteittain v. 2007-2019

Tulovero- prosentti	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
16,00	2	2											
16,25				1	1	2	2						
16,50	2	3	7	4	4	3	3	1	1	1	1	1	1
16,75		1				0	1	3	3	3	3	2	2
17,00	9	6	4	3	2	2	1	1	1	1	1	2	1
17,25				1	2	1	1	3	2	2	2	1	3
17,50	8	10	6	5	3	0	1	1	1	1	0	3	1
17,75	6	4	2	1	2	3	1	0	1	1	2	0	0
18,00	30	19	14	5	6	8	6	3	3	3	3	4	4
18,25	6	4	5	4	3	2	1	0	0	0	0	0	0
18,50	41	34	23	16	16	12	8	5	5	4	3	2	6
18,75	31	20	15	7	6	5	3	0	0	0	0	1	0
19,00	113	101	69	32	28	20	17	12	7	5	8	7	5
19,25	27	20	22	14	13	12	11	8	4	5	3	2	2
19,50	73	88	74	68	60	46	36	26	23	19	15	14	11
19,75	33	51	40	55	51	53	36	26	22	21	19	16	15
20,00	18	25	32	49	53	54	46	30	22	21	18	16	12
20,25	4	4	9	15	13	19	12	14	11	13	12	6	7
20,50	9	13	18	32	38	44	51	58	55	46	39	38	35
20,75	2	4	6	13	10	12	20	21	25	25	30	30	26
21,00	2	6	2	17	22	28	44	51	46	45	47	44	43
21,25					1	2	4	9	13	14	15	13	15
21,50					2	6	10	27	38	42	40	47	52
21,75						2	4	7	9	12	18	25	22
22,00							1	12	20	23	28	31	38
22,25								1	4	5	2	3	5
22,50									1	1	1	2	3
yht.	416	415	348	342	336	336	320	320	317	313	311	311	311

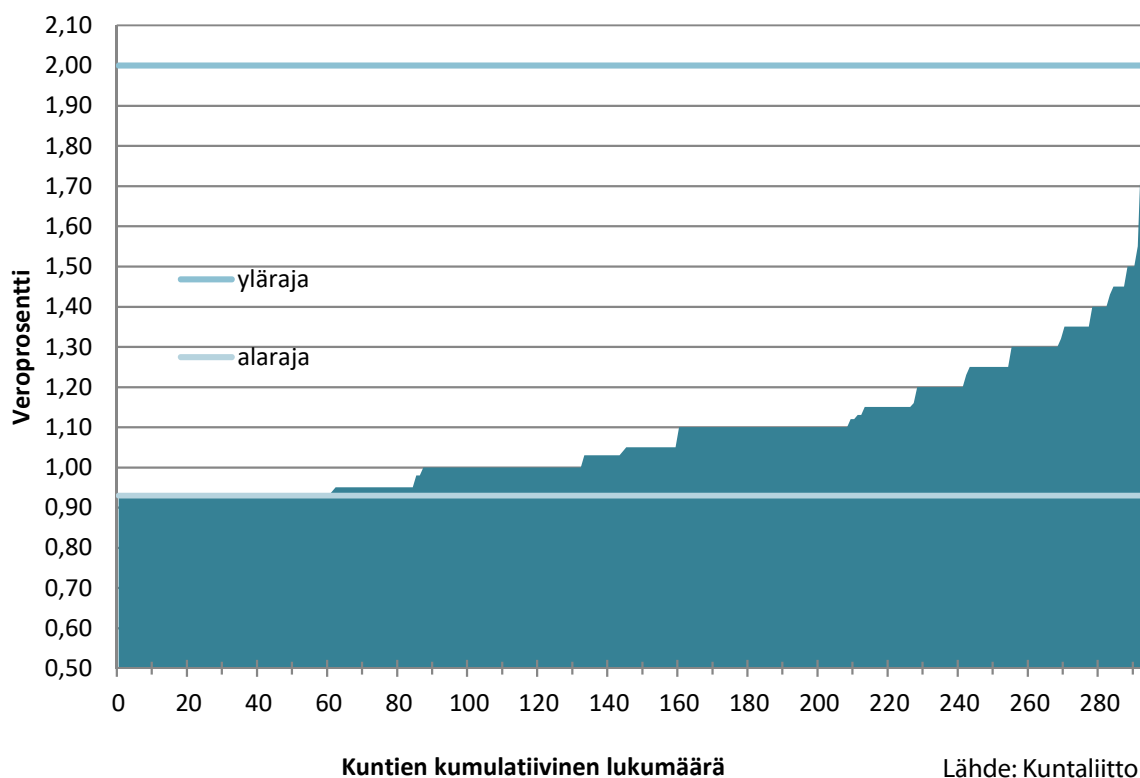
Lähde: Kuntaliitto

Kuntien tuloveroprosentit vuonna 2019 kuntakoon mukaan jaoteltuna

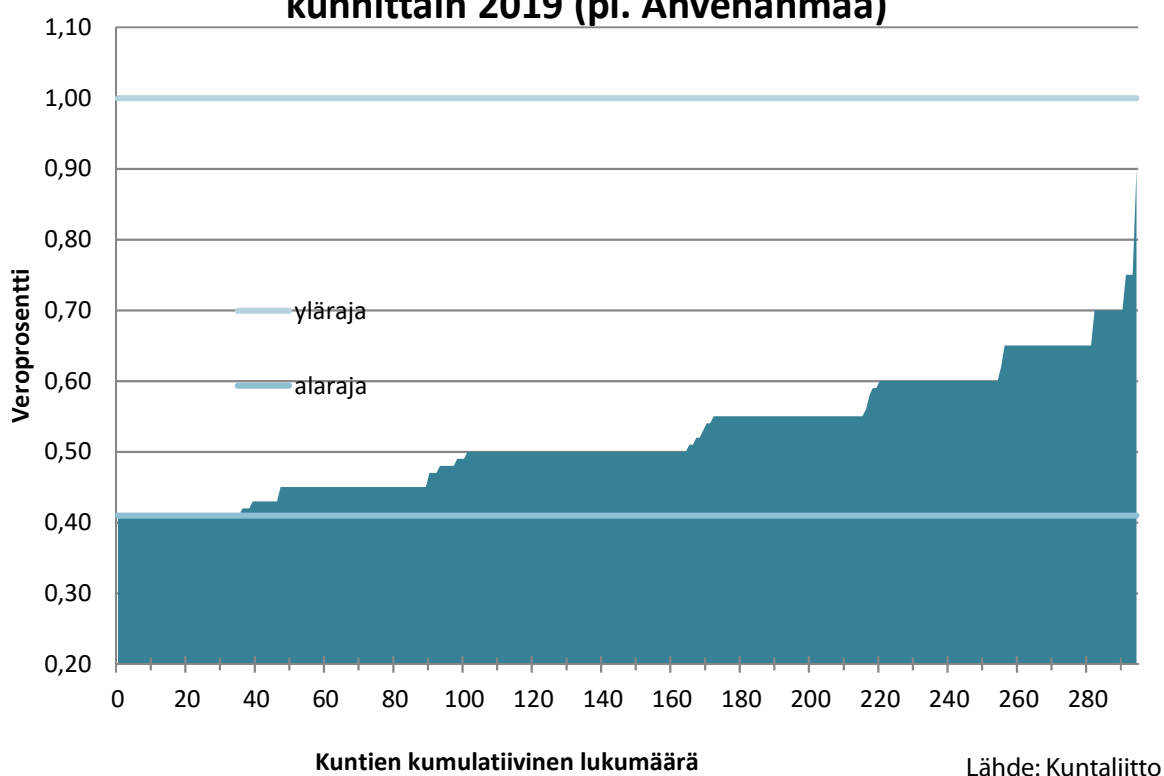
Kunnan koko	Kuntien lkm	Tulovero- % keskim.	Kuntien lukumäärä v. 2019 tuloveroprosentin mukaan					
			16,50- 18,50	18,75- 19,25	19,50- 20,00	20,25- 20,75	21,00- 21,50	21,75- 22,50
Alle 2000 as.	46	20,70	10	1	4	5	14	12
2000-5000 as.	90	21,01	3	1	8	15	37	26
5001-10000 as.	76	20,89	2	1	6	18	29	20
10001-20000 as.	43	20,76	1	1	6	11	16	8
20001-50000 as.	35	20,42	0	2	9	10	10	4
50001-100000 as.	12	20,67	0	0	1	7	4	0
Yli 100000 as.	9	18,88	2	1	4	2	0	0
Yhteensä	311	19,88	18	7	38	68	110	70

Yleiset kiinteistöveroprosentit suuruusjärjestyksessä kunnittain 2019 (pl. Ahvenanmaa)

Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentit suuruusjärjestyksessä kunnittain 2019 (pl. Ahvenanmaa)

Kuntien tulo- ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2019

Lähde: Kuntaliitto

	Kunta	Tulovero- prosentti	Yleinen kiinteistövero- prosentti	Vakituisen asuinrak. kiinteistövero- prosentti	Vapaa-ajan asunnon kiinteistövero- prosentti
Koko maa	keskimäärin	19,88	1,07	0,50	1,17
Uusimaa	keskimäärin	18,66	0,97	0,43	1,30
	Askola	21,50	1,10	0,70	1,50
	Espoo	18,00	0,93	0,41	0,93
	Hanko	21,75	1,30	0,45	1,60
	Helsinki	18,00	0,93	0,41	0,93
	Hyvinkää	19,75	1,30	0,45	1,05
	Inkoo	20,75	1,10	0,65	1,55
	Järvenpää	19,75	1,35	0,55	1,15
	Karkkila	20,75	1,10	0,65	1,25
	Kauniainen	17,00	0,93	0,41	0,93
	Kerava	19,25	1,32	0,41	0,93
	Kirkkonummi	19,75	0,93	0,41	1,40
	Lapinjärvi	20,50	1,00	0,50	1,10
	Lohja	20,50	1,03	0,45	1,05
	Loviisa	19,75	1,00	0,50	1,20
	Myrskylä	21,50	1,00	0,55	1,15
	Mäntsälä	20,50	1,30	0,60	1,20
	Nurmijärvi	19,50	0,93	0,41	0,93
	Pornainen	20,50	1,00	0,50	1,00
	Porvoo	19,75	1,30	0,50	1,30
	Pukkila	21,50	1,15	0,65	1,25
	Raasepori	22,00	1,35	0,41	1,80
	Sipoo	19,25	1,03	0,50	1,10
	Siuntio	21,50	1,20	0,50	1,20
	Tuusula	19,50	0,93	0,41	0,93
	Vantaa	19,00	1,00	0,41	1,00
	Vihti	20,50	0,95	0,45	1,00
Varsinais-Suomi	keskimäärin	19,95	1,04	0,45	1,23
	Aura	21,75	1,10	0,55	1,10
	Kaarina	19,75	1,00	0,41	1,00
	Kemiönsaari	19,75	1,10	0,41	1,10
	Koski Tl	19,50	0,93	0,41	0,93
	Kustavi	18,50	0,93	0,41	0,98
	Laitila	20,75	0,93	0,41	1,00
	Lieto	19,50	1,00	0,41	1,00
	Loimaa	21,00	1,00	0,50	1,05
	Marttila	20,75	0,95	0,45	0,95
	Masku	20,75	0,95	0,41	1,00
	Mynämäki	21,00	0,93	0,50	1,10
	Naantali	19,00	1,05	0,45	1,35
	Nousiainen	21,50	1,00	0,50	1,10
	Oripää	21,00	1,10	0,55	1,20
	Paimio	20,75	1,10	0,45	1,20
	Parainen	19,75	1,50	0,47	1,50
	Pyhäranta	21,75	1,80	0,70	1,80
	Pöytyä	21,25	1,05	0,50	1,10
	Raisio	19,75	1,25	0,45	0,93
	Rusko	19,75	0,95	0,42	1,02
	Salo	20,75	0,93	0,55	1,30
	Sauvo	21,50	1,20	0,60	1,40

Kunta	Tulovero- prosentti	Yleinen kiinteistövero- prosentti	Vakituisen asuinrak. kiinteistövero- prosentti	Vapaa-ajan asunnon kiinteistövero- prosentti
Somero	20,00	0,93	0,41	0,93
Taivassalo	20,75	1,15	0,65	1,35
Turku	19,50	1,00	0,41	0,93
Uusikaupunki	20,75	1,03	0,45	1,12
Vehmaa	22,25	1,00	0,50	1,70
Satakunta	keskimäärin	20,44	0,96	0,47
Eura	20,50	1,10	0,60	1,10
Eurajoki	18,00	0,93	0,41	1,10
Harjavalta	21,50	1,20	0,41	0,98
Honkajoki	22,50	1,10	0,41	1,10
Huittinen	21,00	0,93	0,41	2,00
Jämijärvi	22,50	1,03	0,45	1,03
Kankaanpää	21,50	1,20	0,45	1,05
Karvia	20,50	0,93	0,41	0,93
Kokemäki	21,75	1,20	0,51	1,21
Merikarvia	20,50	0,93	0,41	1,00
Nakkila	21,25	1,05	0,50	1,03
Pomarkku	21,50	1,10	0,45	1,20
Pori	20,25	0,93	0,50	1,10
Rauma	20,00	0,93	0,41	0,93
Siikainen	22,00	1,10	0,50	1,30
Säkylä	21,50	1,00	0,49	1,10
Ulvila	21,00	1,10	0,55	1,10
Kanta-Häme	keskimäärin	20,78	1,30	0,52
Forssa	20,50	1,40	0,41	1,41
Hattula	20,50	1,00	0,45	1,00
Hausjärvi	21,50	1,25	0,45	1,05
Humppila	22,00	1,30	0,55	1,30
Hämeenlinna	20,75	1,35	0,60	1,40
Janakkala	21,00	1,10	0,50	1,10
Jokioinen	21,25	0,93	0,41	1,00
Loppi	21,50	1,00	0,41	1,00
Riihimäki	20,50	1,45	0,50	0,93
Tammela	20,25	0,93	0,42	1,02
Ypäjä	21,50	1,00	0,60	1,50
Pirkanmaa	keskimäärin	20,38	1,15	0,57
Akaa	22,25	1,10	0,65	1,25
Hämeenkyrö	22,00	0,95	0,48	1,15
Ikaalinen	21,75	1,23	0,59	1,19
Juupajoki	21,00	1,15	0,45	1,05
Kangasala	21,00	0,93	0,43	1,03
Kihniö	21,50	1,10	0,55	1,10
Lempäälä	20,50	0,95	0,45	1,00
Mänttä-Vilppula	22,00	1,10	0,60	1,15
Nokia	20,50	1,00	0,55	1,40
Orivesi	22,00	1,10	0,65	1,25
Parkano	22,00	1,10	0,52	1,10
Pirkkala	20,00	1,05	0,55	1,05
Punkalaidun	22,00	1,05	0,60	1,05
Pälkäne	21,50	1,10	0,48	1,10
Ruovesi	22,00	1,00	0,50	1,10
Sastamala	20,75	0,93	0,45	0,98
Tampere	19,75	1,25	0,65	1,10
Urjala	22,00	1,20	0,65	1,25
Valkeakoski	20,25	1,30	0,50	1,10

Kunta	Tulovero- prosentti	Yleinen kiinteistövero- prosentti	Vakituisen asuinrak. kiinteistövero- prosentti	Vapaa-ajan asunnon kiinteistövero- prosentti	
Vesilahti	21,50	1,20	0,55	1,30	
Virrat	21,25	0,93	0,45	1,00	
Ylöjärvi	20,50	0,93	0,45	1,00	
Päijät-Häme	keskimäärin	20,77	1,24	0,57	1,12
Asikkala	20,75	0,93	0,45	1,25	
Hartola	21,50	1,00	0,50	1,10	
Heinola	20,50	1,00	0,50	1,00	
Hollola	21,00	1,15	0,55	1,10	
Kärkölä	22,00	1,35	0,60	1,20	
Lahti	20,75	1,35	0,60	1,35	
Orimattila	20,75	1,20	0,55	1,10	
Padasjoki	21,00	0,93	0,60	1,20	
Sysmä	19,00	0,95	0,50	1,00	
Kymenlaakso	keskimäärin	20,99	1,36	0,60	1,29
Hamina	21,00	1,25	0,55	1,15	
Iitti	20,75	1,15	0,65	1,25	
Kotka	21,50	1,35	0,55	1,15	
Kouvola	20,75	1,45	0,65	1,35	
Miehikkälä	20,50	1,10	0,50	1,10	
Pyhtää	20,25	1,30	0,62	1,55	
Virolahti	20,50	1,25	0,50	1,15	
Etelä-Karjala	keskimäärin	20,69	1,45	0,52	1,12
Imatra	20,00	1,90	0,45	1,00	
Lappeenranta	21,00	1,43	0,55	1,15	
Lemi	21,00	1,13	0,53	1,13	
Luumäki	20,50	0,95	0,45	1,00	
Pariikkala	19,50	1,00	0,50	1,10	
Rautjärvi	20,25	0,93	0,49	1,09	
Ruokolahti	20,50	0,93	0,50	1,10	
Savitaipale	21,50	0,93	0,50	1,10	
Taipalsaari	21,00	1,40	0,55	1,30	
Etelä-Savo	keskimäärin	21,17	1,20	0,54	1,20
Enonkoski	21,00	1,00	0,70	1,30	
Heinävesi	21,00	1,15	0,60	1,40	
Hirvensalmi	20,00	0,95	0,41	1,15	
Joroinen	21,25	1,05	0,50	1,10	
Juva	20,75	0,95	0,43	1,03	
Kangasniemi	20,75	0,93	0,45	1,05	
Mikkeli	20,50	1,25	0,58	1,15	
Mäntyharju	19,75	1,10	0,55	1,15	
Pertunmaa	21,50	1,00	0,60	1,20	
Pieksämäki	22,00	1,10	0,50	1,10	
Puumala	20,00	0,95	0,48	1,08	
Rantasalmi	21,50	1,00	0,45	1,00	
Savonlinna	22,25	1,40	0,56	1,52	
Sulkava	21,50	0,93	0,45	1,05	
Pohjois-Savo	keskimäärin	20,78	1,23	0,54	1,11
Iisalmi	20,50	1,10	0,55	0,93	
Kaavi	22,00	1,50	0,75	1,55	
Keitele	20,50	0,95	0,45	1,00	
Kiuruvesi	20,75	0,93	0,55	1,00	
Kuopio	20,50	1,30	0,52	1,10	
Lapinlahti	21,25	0,93	0,60	1,00	
Leppävirta	21,00	1,00	0,45	1,00	
Pielavesi	21,75	0,93	0,60	1,10	

Kunta	Tulovero- prosentti	Yleinen kiinteistövero- prosentti	Vakituisen asuinrak. kiinteistövero- prosentti	Vapaa-ajan asunnon kiinteistövero- prosentti	
Rautalampi	22,00	1,00	0,70	1,30	
Rautavaara	22,00	1,03	0,65	1,25	
Siilinjärvi	21,25	1,25	0,65	1,00	
Sonkajärvi	20,50	0,93	0,41	0,93	
Suonenjoki	21,75	1,05	0,70	1,25	
Tervo	20,75	0,93	0,48	1,00	
Tuusniemi	22,00	1,15	0,65	1,25	
Varkaus	21,00	1,45	0,50	1,00	
Vesanto	21,50	1,00	0,60	1,25	
Vieremä	21,00	0,93	0,45	1,00	
Pohjois-Karjala	keskimäärin	20,75	1,05	0,47	1,02
Ilomantsi	21,00	1,00	0,45	1,00	
Joensuu	20,50	1,10	0,45	1,00	
Juuka	20,75	1,00	0,45	0,99	
Kitee	21,00	0,95	0,55	1,10	
Kontiolahti	20,50	0,93	0,41	1,00	
Lieksa	21,00	1,00	0,43	0,95	
Liperi	21,50	0,93	0,50	1,00	
Nurmes	20,50	1,00	0,47	1,04	
Outokumpu	21,75	1,10	0,65	1,25	
Polvijärvi	20,25	0,93	0,50	1,00	
Rääkkylä	21,50	1,00	0,55	1,05	
Tohmajärvi	21,75	1,10	0,55	1,15	
Valtimo	21,00	0,95	0,43	0,95	
Keski-Suomi	keskimäärin	20,55	1,20	0,53	1,20
Hankasalmi	22,00	1,20	0,60	1,20	
Joutsa	21,00	1,10	0,60	1,20	
Jyväskylän	20,00	1,30	0,55	1,55	
Jämsä	21,00	1,00	0,45	1,05	
Kannonkoski	21,00	0,95	0,50	1,10	
Karstula	21,50	1,03	0,48	1,36	
Keuruu	21,50	1,00	0,41	1,00	
Kinnula	21,00	1,10	0,60	1,20	
Kivijärvi	21,50	1,10	0,50	1,30	
Konnevesi	22,00	1,10	0,55	1,20	
Kuhmoinen	20,75	1,00	0,50	1,10	
Kyyjärvi	21,75	1,15	0,65	1,30	
Laukaa	21,50	1,10	0,60	1,20	
Luhanka	18,50	1,20	0,50	1,30	
Multia	22,00	1,00	0,45	1,05	
Muurame	19,50	1,10	0,50	1,20	
Petäjävesi	21,75	1,20	0,55	1,20	
Pihtipudas	21,00	0,93	0,60	1,10	
Saarijärvi	21,50	1,04	0,49	1,36	
Toivakka	21,00	1,10	0,45	1,55	
Uurainen	21,50	1,05	0,43	1,10	
Viitasaari	21,00	0,93	0,50	1,10	
Äänekoski	21,50	1,10	0,50	1,10	
Etelä-Pohjanmaa	keskimäärin	21,31	1,17	0,56	1,20
Alajärvi	21,75	0,93	0,50	1,10	
Alavus	21,25	0,95	0,41	1,10	
Evijärvi	21,50	1,00	0,65	1,15	
Ilmajoki	20,75	0,93	0,55	1,20	
Isojoki	22,00	0,93	0,50	0,93	
Karijoki	22,00	0,93	0,50	1,00	

Kunta	Tulovero- prosentti	Yleinen kiinteistövero- prosentti	Vakituisen asuinrak. kiinteistövero- prosentti	Vapaa-ajan asunnon kiinteistövero- prosentti	
Kauhajoki	22,00	0,93	0,65	1,20	
Kauhava	21,75	0,95	0,55	1,10	
Kuortane	21,00	0,93	0,45	1,05	
Kurikka	21,00	0,93	0,60	1,20	
Lappajärvi	21,50	1,00	0,55	1,15	
Lapua	21,50	1,05	0,45	1,05	
Seinäjoki	21,00	1,45	0,60	1,65	
Soini	21,75	1,10	0,60	1,35	
Teuva	22,50	1,05	0,60	1,30	
Vimpeli	22,25	1,10	0,65	1,30	
Ähtäri	22,00	1,30	0,50	1,30	
Pohjanmaa	keskimäärin	20,86	1,08	0,53	1,16
Isokyrö	21,50	0,93	0,65	1,10	
Kaskinen	22,00	1,80	0,90	2,00	
Korsnäs	21,50	0,93	0,50	1,30	
Kristiinankaupunki	21,50	0,93	0,60	1,20	
Kruunupyö	22,00	1,10	0,65	1,30	
Laihia	21,75	1,00	0,60	1,00	
Luoto	19,50	1,30	0,42	1,15	
Maalahti	21,50	0,93	0,50	1,10	
Mustasaari	20,75	1,00	0,55	1,15	
Närpiö	21,00	0,93	0,50	1,10	
Pedersören kunta	20,50	0,93	0,55	1,15	
Pietarsaari	21,25	1,15	0,50	1,15	
Uusikaarlepyy	21,25	1,00	0,50	1,30	
Vaasa	20,50	1,15	0,50	1,10	
Vöyri	21,00	0,93	0,50	1,10	
Keski-Pohjanmaa	keskimäärin	21,72	1,19	0,66	1,14
Halsua	22,00	1,30	0,60	1,60	
Kannus	21,50	1,15	0,55	1,00	
Kaustinen	21,50	1,03	0,50	1,03	
Kokkola	21,75	1,25	0,70	1,10	
Lestijärvi	21,00	1,00	0,50	1,40	
Perho	21,50	0,93	0,55	1,05	
Toholampi	21,75	1,00	0,65	1,10	
Veteli	22,00	0,95	0,60	1,05	
Pohjois-Pohjanmaa	keskimäärin	20,57	1,08	0,52	1,10
Alavieska	22,00	1,03	0,55	1,03	
Haapajärvi	22,50	1,35	0,75	1,35	
Haapavesi	22,00	1,05	0,60	1,30	
Hailuoto	20,50	0,95	0,51	1,51	
Ii	21,25	1,20	0,55	1,10	
Kalajoki	21,00	1,10	0,50	1,10	
Kempele	20,50	1,10	0,43	1,10	
Kuusamo	20,00	1,10	0,50	1,10	
Kärsämäki	21,50	0,93	0,65	1,10	
Liminka	21,50	0,94	0,43	1,03	
Lumijoki	21,00	0,95	0,50	1,15	
Merijärvi	22,00	1,03	0,45	1,03	
Muhos	21,50	0,93	0,45	1,00	
Nivala	22,00	1,00	0,65	1,00	
Oulainen	22,00	1,25	0,70	1,05	
Oulu	20,00	1,15	0,50	0,93	
Pudasjärvi	20,50	0,98	0,41	1,05	
Pyhäjoki	20,75	1,15	0,50	1,30	

Kunta	Tulovero- prosentti	Yleinen kiinteistövero- prosentti	Vakituisen asuinrak. kiinteistövero- prosentti	Vapaa-ajan asunnon kiinteistövero- prosentti	
Pyhäjärvi	20,75	1,30	0,50	1,30	
Pyhäntä	19,75	1,05	0,60	1,20	
Raahe	21,00	1,00	0,50	1,00	
Reisjärvi	22,50	1,10	0,65	1,35	
Sievi	21,75	0,93	0,70	1,30	
Siikajoki	22,00	1,05	0,55	1,10	
Siikalatva	22,00	0,95	0,65	1,25	
Taivalkoski	20,50	1,03	0,45	1,03	
Tyrnävä	22,00	1,12	0,54	1,12	
Utajärvi	20,50	1,10	0,45	1,25	
Ylivieska	22,00	1,30	0,70	1,15	
Kainuu	keskimäärin	21,22	1,04	0,55	1,18
Hyrnsalmi	21,75	1,00	0,55	1,15	
Kajaani	21,00	1,10	0,55	1,55	
Kuhmo	21,50	0,98	0,54	1,08	
Paltamo	22,00	1,10	0,60	1,10	
Puolanka	21,50	0,93	0,55	1,10	
Ristijärvi	21,50	1,10	0,55	1,55	
Sotkamo	21,25	1,10	0,60	1,20	
Suomussalmi	21,50	0,95	0,45	1,00	
Vaala	21,50	1,10	0,59	1,15	
Lappi	keskimäärin	20,94	1,24	0,53	1,21
Enontekiö	21,25	1,05	0,55	1,15	
Inari	19,00	1,35	0,55	1,15	
Kemi	21,75	1,13	0,50	1,00	
Kemijärvi	21,50	1,20	0,50	1,35	
Keminmaa	21,25	1,15	0,41	1,00	
Kittilä	20,25	1,16	0,43	1,20	
Kolari	20,00	1,03	0,47	1,20	
Muonio	21,50	1,05	0,45	1,05	
Pelkosenniemi	22,25	1,50	0,75	1,75	
Pello	21,25	1,25	0,41	1,20	
Posio	21,75	1,00	0,60	1,10	
Ranua	19,75	1,10	0,50	1,15	
Rovaniemi	21,00	1,55	0,60	1,20	
Salla	20,50	1,25	0,55	1,30	
Savukoski	21,75	1,20	0,60	1,20	
Simo	22,00	1,40	0,55	1,30	
Sodankylä	20,00	1,40	0,45	1,15	
Tervola	19,50	0,95	0,50	1,00	
Tornio	21,00	1,12	0,50	1,00	
Utsjoki	21,00	1,25	0,65	1,60	
Ylitornio	20,00	1,10	0,50	1,30	
Ahvenanmaa	keskimäärin	17,38	0,35	0,13	0,90
Brändö	16,75	0,00	0,00	0,90	
Eckerö	18,50	0,70	0,00	0,90	
Finström	18,50	0,50	0,00	0,90	
Föglö	17,50	0,70	0,00	0,90	
Geta	18,50	0,60	0,00	0,90	
Hammarland	17,25	0,20	0,00	0,90	
Jomala	16,50	0,30	0,00	0,90	
Kumlinge	18,50	0,60	0,20	0,90	
Kökar	19,75	0,40	0,00	0,90	
Lemland	16,75	0,70	0,00	0,90	
Lumparland	19,50	0,60	0,00	0,90	

Kunta	Tulovero- prosentti	Yleinen kiinteistövero- prosentti	Vakituisen asuinrak. kiinteistövero- prosentti	Vapaa-ajan asunnon kiinteistövero- prosentti
Maarianhamina	17,25	0,30	0,30	0,90
Saltvik	17,25	0,00	0,00	0,90
Sottunga	18,00	0,00	0,50	0,90
Sund	19,50	0,50	0,00	0,90
Vårdö	19,00	0,10	0,00	0,90

Palkansaajapuolisoiden maksamat kunnallisverot maakunnittain vuonna 2019

* Puolisot ansaitsevat 40 526 ja 48 301 euroa vuodessa, eli kotitalouden vuositulot ovat yhteensä 88 827 euroa. Tulot perustuvat Tilastokeskuksen tilastoon naisten ja miesten vuoden 2017 keskipalkoista. Keskipalkkaan on lisätty oletettu ansiotason nousu vuonna 2018 (1,8 %) ja vuonna 2019 (2,7 %). Verotettavat ansiotulot kunnallisverotuksessa ovat näillä tulotasoilla 33 397 ja 40 761 euroa.

* Vain viran puolesta tehtävät vähennykset huomiota.

Maakunta	Verotettavilla tuloilla painotettu kunnallis- veroprosentti	Kunnallisvero vuonna 2019, euroa	Ero Uudenmaan maakuntaan
Uusimaa	18,66	13.838	0
KOKO MAA	19,88	14.743	905
Varsinais-Suomi	19,95	14.795	957
Pirkanmaa	20,38	15.113	1.276
Satakunta	20,44	15.158	1.320
Keski-Suomi	20,55	15.239	1.402
Pohjois-Pohjanmaa	20,57	15.254	1.416
Etelä-Karjala	20,69	15.343	1.505
Pohjois-Karjala	20,75	15.388	1.550
Päijät-Häme	20,77	15.403	1.565
Pohjois-Savo	20,78	15.410	1.572
Kanta-Häme	20,78	15.410	1.572
Pohjanmaa	20,86	15.469	1.631
Lappi	20,94	15.529	1.691
Kymenlaakso	20,99	15.566	1.728
Etelä-Savo	21,17	15.699	1.861
Kainuu	21,22	15.736	1.898
Etelä-Pohjanmaa	21,31	15.803	1.965
Keski-Pohjanmaa	21,72	16.107	2.269

Lähteet: Kuntaliitto, VM (ennuste)

Keskituloisten palkansaajapuolisoiden tuloverot maakuntakeskuksissa vuonna 2019

Tulot ja verot vuonna 2019

	Helsinki	Turku	Tampere	Oulu	Jyväskylä	Pori	Vaasa	Mikkeli	Kuopio
Puolisoiden veronalaiset tulot yht.*	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827
-Valtionvero, Yle-vero ja sova-maksut**, €	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657
Kunnallisveroprosentti	18,00	19,50	19,75	20,00	20,00	20,25	20,50	20,50	20,50
-Kunnallisvero, €	13.349	14.461	14.647	14.832	14.832	15.018	15.203	15.203	15.203
Kirkollisveroprosentti	1,00	1,25	1,25	1,30	1,45	1,50	1,40	1,50	1,50
-Kirkollisvero, €	742	927	927	964	1.075	1.112	1.038	1.112	1.112
Verot ja veronluonteiset maksut yht.	25.747	27.045	27.231	27.453	27.564	27.787	27.898	27.972	27.972
Käytettävissä olevat tulot, €	63.080	61.782	61.596	61.374	61.263	61.040	60.929	60.855	60.855

	Joensuu	Jämsenlinni	Lahti	Rovaniemi	Kouvola	Uuspeuran	Kajaani	Seinäjoki	Kokkola
Puolisoiden veronalaiset tulot yht.*	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827
-Valtionvero, Yle-vero ja sova-maksut**, €	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657
Kunnallisveroprosentti	20,50	20,75	20,75	21,00	20,75	21,00	21,00	21,00	21,75
-Kunnallisvero, €	15.203	15.388	15.388	15.574	15.388	15.574	15.574	15.574	16.130
Kirkollisveroprosentti	1,55	1,30	1,50	1,30	1,60	1,45	1,65	1,65	1,70
-Kirkollisvero, €	1.149	964	1.112	964	1.187	1.075	1.224	1.224	1.261
Verot ja veronluonteiset maksut yht.	28.009	28.009	28.158	28.195	28.232	28.306	28.454	28.454	29.047
Käytettävissä olevat tulot	60.818	60.818	60.669	60.632	60.595	60.521	60.373	60.373	59.780

* Toisen tulonsaajan tulot ovat 39 285 ja toisen 46 950 €.

** Sovamaksut sisältävät sairausvakuutuksen sairaanhoito- ja päivärahamaksun, työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun.

Keskituloisten palkansaajapuolisoiden tuloverot Helsingin seudulla vuonna 2019

Tulot ja verot vuonna 2019

	Kauniainen	Espoo	Helsinki	Vantaa	Kerava	Sipoo	Tuusula
Puolisoiden veronalaiset tulot yht.*	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827
-Valtionvero, Yle-vero ja sova-maksut**, €	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657
Kunnallisveroprosentti	17,00	18,00	18,00	19,00	19,25	19,25	19,50
-Kunnallisvero, €	12.607	13.349	13.349	14.091	14.276	14.276	14.461
Kirkollisveroprosentti	1,00	1,00	1,00	1,00	1,25	1,35	1,45
-Kirkollisvero, €	742	742	742	742	927	1.001	1.075
Verot ja veronluonteiset maksut yht.	25.006	25.747	25.747	26.489	26.860	26.934	27.193
Käytettävissä olevat tulot, €	63.821	63.080	63.080	62.338	61.967	61.893	61.634

	Nurmijärvi	Kirkkonummi	Hyvinkää	Järvenpää	Mäntsälä	Vihti	Pornainen
Puolisoiden veronalaiset tulot yht.*	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827	88.827
-Valtionvero, Yle-vero ja sova-maksut**, €	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657	11.657
Kunnallisveroprosentti	19,50	19,75	19,75	19,75	20,50	20,50	20,50
-Kunnallisvero, €	14.461	14.647	14.647	14.647	15.203	15.203	15.203
Kirkollisveroprosentti	1,45	1,25	1,25	1,25	1,25	1,50	1,75
-Kirkollisvero, €	1.075	927	927	927	927	1.112	1.298
Verot ja veronluonteiset maksut yht.	27.193	27.231	27.231	27.231	27.787	27.972	28.158
Käytettävissä olevat tulot, €	61.634	61.596	61.596	61.596	61.040	60.855	60.669

* Toisen tulonsaajan tulot ovat 39 285 ja toisen 46 950 €.

** Sovamaksut sisältävät sairausvakuutuksen sairaanhoito- ja päivärahamaksun, työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun.

Keskituloisten palkansaajapuolisoiden tuloverot vuonna 2019 kunnittain

* Puolisot ansaitsevat 40 526 ja 48 301 euroa vuodessa, eli kotitalouden vuositulot yhteensä ovat 88 827 euroa. Tulot perustuvat Tilastokeskuksen tilastoon naisten ja miesten vuoden 2017 keskipalkoista, johon on lisätty oletettu ansiotason nousu vuonna 2018 (1,8 %) ja vuonna 2019 (2,7 %). Kuukausiansiot ovat 3 242 € ja 3 864 € vuonna 2019. Vuositulo yhteensä on palkka lomarahoiheen (joka vastaa 0,5 kk:n palkkaa), eli 12,5 x kuukausipalkka.

* Sova-maksut sisältävät sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun (0,00 %) ja päivärahamaksun (1,54 %) sekä alle 53-vuotiaan työeläke- (6,75 %) ja työttömyysvakuutusmaksun (1,50 %).

Maakunta	Kunta	Valtion- vero, Yle-vero ja sova- maksut	Kun- nallis- vero- %	Kunnal- lisvero, €	Kir- kollis- vero- %	Kirkol- lisvero, €	Verot ja veronluon- teiset maksut
Uusimaa	Askola	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Espoo	11.657	18,00	13.349	1,00	742	25.747
	Hanko	11.657	21,75	16.130	1,60	1.187	28.973
	Helsinki	11.657	18,00	13.349	1,00	742	25.747
	Hyvinkää	11.657	19,75	14.647	1,25	927	27.231
	Inkoo	11.657	20,75	15.388	1,75	1.298	28.343
	Järvenpää	11.657	19,75	14.647	1,25	927	27.231
	Karkkila	11.657	20,75	15.388	1,50	1.112	28.158
	Kauniainen	11.657	17,00	12.607	1,00	742	25.006
	Kerava	11.657	19,25	14.276	1,25	927	26.860
	Kirkkonummi	11.657	19,75	14.647	1,25	927	27.231
	Lapinjärvi	11.657	20,50	15.203	1,65	1.224	28.083
	Lohja	11.657	20,50	15.203	1,50	1.112	27.972
	Loviisa	11.657	19,75	14.647	1,65	1.224	27.527
	Myrskylä	11.657	21,50	15.945	1,85	1.372	28.973
	Mäntsälä	11.657	20,50	15.203	1,25	927	27.787
	Nurmijärvi	11.657	19,50	14.461	1,45	1.075	27.193
	Pornainen	11.657	20,50	15.203	1,75	1.298	28.158
	Porvoo	11.657	19,75	14.647	1,45	1.075	27.379
	Pukkila	11.657	21,50	15.945	1,85	1.372	28.973
	Raasepori	11.657	22,00	16.315	1,60	1.187	29.159
	Sipoo	11.657	19,25	14.276	1,35	1.001	26.934
Siuntio	11.657	21,50	15.945	1,70	1.261	28.862	
Tuusula	11.657	19,50	14.461	1,45	1.075	27.193	
Vantaa	11.657	19,00	14.091	1,00	742	26.489	
Vihti	11.657	20,50	15.203	1,50	1.112	27.972	
Varsinais- Suomi	Aura	11.657	21,75	16.130	1,60	1.187	28.973
	Kaarina	11.657	19,75	14.647	1,25	927	27.231
	Kemiönsaari	11.657	19,75	14.647	2,00	1.483	27.787
	Koski Tl	11.657	19,50	14.461	1,90	1.409	27.527
	Kustavi	11.657	18,50	13.720	1,85	1.372	26.749
	Laitila	11.657	20,75	15.388	1,60	1.187	28.232
	Lieto	11.657	19,50	14.461	1,35	1.001	27.119
	Loimaa	11.657	21,00	15.574	1,60	1.187	28.417
	Marttila	11.657	20,75	15.388	1,90	1.409	28.454
	Masku	11.657	20,75	15.388	1,60	1.187	28.232
	Mynämäki	11.657	21,00	15.574	1,75	1.298	28.528
	Naantali	11.657	19,00	14.091	1,35	1.001	26.749
	Nousiainen	11.657	21,50	15.945	1,55	1.149	28.751
	Oripää	11.657	21,00	15.574	1,75	1.298	28.528

Paimio	11.657	20,75	15.388	1,50	1.112	28.158
Parainen	11.657	19,75	14.647	1,50	1.112	27.416
Pyhäranta	11.657	21,75	16.130	1,75	1.298	29.085
Pöytyä	11.657	21,25	15.759	1,75	1.298	28.714
Raisio	11.657	19,75	14.647	1,15	853	27.156
Rusko	11.657	19,75	14.647	1,50	1.112	27.416
Salo	11.657	20,75	15.388	1,40	1.038	28.083
Sauvo	11.657	21,50	15.945	1,50	1.112	28.714
Somero	11.657	20,00	14.832	1,65	1.224	27.713
Taivassalo	11.657	20,75	15.388	1,75	1.298	28.343
Turku	11.657	19,50	14.461	1,25	927	27.045
Uusikaupunki	11.657	20,75	15.388	1,50	1.112	28.158
Vehmaa	11.657	22,25	16.501	1,85	1.372	29.530
Satakunta						
Eura	11.657	20,50	15.203	1,50	1.112	27.972
Eurajoki	11.657	18,00	13.349	1,60	1.187	26.192
Harjavalta	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
Honkajoki	11.657	22,50	16.686	1,80	1.335	29.678
Huittinen	11.657	21,00	15.574	1,50	1.112	28.343
Jämijärvi	11.657	22,50	16.686	1,80	1.335	29.678
Kankaanpää	11.657	21,50	15.945	1,80	1.335	28.936
Karvia	11.657	20,50	15.203	1,85	1.372	28.232
Kokemäki	11.657	21,75	16.130	1,75	1.298	29.085
Merikarvia	11.657	20,50	15.203	1,90	1.409	28.269
Nakkila	11.657	21,25	15.759	1,75	1.298	28.714
Pomarkku	11.657	21,50	15.945	1,50	1.112	28.714
Pori	11.657	20,25	15.018	1,50	1.112	27.787
Rauma	11.657	20,00	14.832	1,25	927	27.416
Siikainen	11.657	22,00	16.315	1,85	1.372	29.344
Säkylä	11.657	21,50	15.945	1,60	1.187	28.788
Ulvila	11.657	21,00	15.574	1,70	1.261	28.491
Kanta-Häme						
Forssa	11.657	20,50	15.203	1,40	1.038	27.898
Hattula	11.657	20,50	15.203	1,50	1.112	27.972
Hausjärvi	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
Humppila	11.657	22,00	16.315	1,90	1.409	29.381
Hämeenlinna	11.657	20,75	15.388	1,30	964	28.009
Janakkala	11.657	21,00	15.574	1,45	1.075	28.306
Jokioinen	11.657	21,25	15.759	1,85	1.372	28.788
Loppi	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
Riihimäki	11.657	20,50	15.203	1,30	964	27.824
Tammela	11.657	20,25	15.018	1,70	1.261	27.935
Ypäjä	11.657	21,50	15.945	1,90	1.409	29.010
Pirkanmaa						
Akaa	11.657	22,25	16.501	1,70	1.261	29.418
Hämeenkyrö	11.657	22,00	16.315	1,70	1.261	29.233
Ikaalinen	11.657	21,75	16.130	1,85	1.372	29.159
Juupajoki	11.657	21,00	15.574	1,75	1.298	28.528
Kangasala	11.657	21,00	15.574	1,40	1.038	28.269
Kihniö	11.657	21,50	15.945	2,00	1.483	29.085
Lempäälä	11.657	20,50	15.203	1,45	1.075	27.935
Mänttä-Vilppula	11.657	22,00	16.315	1,80	1.335	29.307
Nokia	11.657	20,50	15.203	1,60	1.187	28.046
Orivesi	11.657	22,00	16.315	1,75	1.298	29.270
Parkano	11.657	22,00	16.315	1,75	1.298	29.270
Pirkkala	11.657	20,00	14.832	1,40	1.038	27.527
Punkalaidun	11.657	22,00	16.315	1,80	1.335	29.307
Pälkäne	11.657	21,50	15.945	1,80	1.335	28.936
Ruovesi	11.657	22,00	16.315	1,80	1.335	29.307
Sastamala	11.657	20,75	15.388	1,75	1.298	28.343
Tampere	11.657	19,75	14.647	1,25	927	27.231
Urjala	11.657	22,00	16.315	1,80	1.335	29.307

	Valkeakoski	11.657	20,25	15.018	1,65	1.224	27.898
	Vesilahti	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Virrat	11.657	21,25	15.759	1,70	1.261	28.677
	Ylöjärvi	11.657	20,50	15.203	1,70	1.261	28.120
Päijät-Häme	Asikkala	11.657	20,75	15.388	1,75	1.298	28.343
	Hartola	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Heinola	11.657	20,50	15.203	1,50	1.112	27.972
	Hollola	11.657	21,00	15.574	1,75	1.298	28.528
	Kärkölä	11.657	22,00	16.315	1,75	1.298	29.270
	Lahti	11.657	20,75	15.388	1,50	1.112	28.158
	Orimattila	11.657	20,75	15.388	1,80	1.335	28.380
	Padasjoki	11.657	21,00	15.574	1,75	1.298	28.528
	Sysmä	11.657	19,00	14.091	1,75	1.298	27.045
Kymenlaakso	Hamina	11.657	21,00	15.574	1,60	1.187	28.417
	Iitti	11.657	20,75	15.388	1,65	1.224	28.269
	Kotka	11.657	21,50	15.945	1,50	1.112	28.714
	Kouvola	11.657	20,75	15.388	1,60	1.187	28.232
	Miehikkälä	11.657	20,50	15.203	1,60	1.187	28.046
	Pyhtää	11.657	20,25	15.018	1,70	1.261	27.935
	Virolahti	11.657	20,50	15.203	1,60	1.187	28.046
Etelä-Karjala	Imatra	11.657	20,00	14.832	1,65	1.224	27.713
	Lappeenranta	11.657	21,00	15.574	1,45	1.075	28.306
	Lemi	11.657	21,00	15.574	1,75	1.298	28.528
	Luumäki	11.657	20,50	15.203	1,70	1.261	28.120
	Parikkala	11.657	19,50	14.461	1,75	1.298	27.416
	Rautjärvi	11.657	20,25	15.018	1,75	1.298	27.972
	Ruokolahti	11.657	20,50	15.203	1,75	1.298	28.158
	Savitaipale	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Taipalsaari	11.657	21,00	15.574	1,75	1.298	28.528
Etelä-Savo	Enonkoski	11.657	21,00	15.574	1,50	1.112	28.343
	Heinävesi	11.657	21,00	15.574	1,80	1.335	28.565
	Hirvensalmi	11.657	20,00	14.832	1,75	1.298	27.787
	Joroinen	11.657	21,25	15.759	1,70	1.261	28.677
	Juva	11.657	20,75	15.388	1,65	1.224	28.269
	Kangasniemi	11.657	20,75	15.388	1,70	1.261	28.306
	Mikkeli	11.657	20,50	15.203	1,50	1.112	27.972
	Mäntyharju	11.657	19,75	14.647	1,70	1.261	27.564
	Pertunmaa	11.657	21,50	15.945	1,70	1.261	28.862
	Pieksämäki	11.657	22,00	16.315	1,50	1.112	29.085
	Puumala	11.657	20,00	14.832	1,95	1.446	27.935
	Rantasalmi	11.657	21,50	15.945	1,50	1.112	28.714
	Savonlinna	11.657	22,25	16.501	1,50	1.112	29.270
	Sulkava	11.657	21,50	15.945	1,95	1.446	29.047
Pohjois-Savo	Iisalmi	11.657	20,50	15.203	1,65	1.224	28.083
	Kaavi	11.657	22,00	16.315	1,50	1.112	29.085
	Keitele	11.657	20,50	15.203	1,95	1.446	28.306
	Kiuruvesi	11.657	20,75	15.388	1,50	1.112	28.158
	Kuopio	11.657	20,50	15.203	1,50	1.112	27.972
	Lapinlahti	11.657	21,25	15.759	1,65	1.224	28.640
	Leppävirta	11.657	21,00	15.574	1,65	1.224	28.454
	Pielavesi	11.657	21,75	16.130	1,65	1.224	29.010
	Rautalampi	11.657	22,00	16.315	1,75	1.298	29.270
	Rautavaara	11.657	22,00	16.315	1,75	1.298	29.270
	Siilinjärvi	11.657	21,25	15.759	1,25	927	28.343
	Sonkajärvi	11.657	20,50	15.203	1,65	1.224	28.083
	Suonenjoki	11.657	21,75	16.130	1,65	1.224	29.010
	Tervo	11.657	20,75	15.388	1,95	1.446	28.491
	Tuusniemi	11.657	22,00	16.315	1,50	1.112	29.085
	Varkaus	11.657	21,00	15.574	1,45	1.075	28.306

	Vesanto	11.657	21,50	15.945	1,85	1.372	28.973
	Vieremä	11.657	21,00	15.574	1,80	1.335	28.565
Pohjois-Karjala	Ilomantsi	11.657	21,00	15.574	1,60	1.187	28.417
	Joensuu	11.657	20,50	15.203	1,55	1.149	28.009
	Juuka	11.657	20,75	15.388	1,70	1.261	28.306
	Kitee	11.657	21,00	15.574	1,80	1.335	28.565
	Kontiolahti	11.657	20,50	15.203	1,50	1.112	27.972
	Lieksa	11.657	21,00	15.574	1,60	1.187	28.417
	Liperi	11.657	21,50	15.945	1,60	1.187	28.788
	Nurmes	11.657	20,50	15.203	1,65	1.224	28.083
	Outokumpu	11.657	21,75	16.130	1,65	1.224	29.010
	Polvijärvi	11.657	20,25	15.018	1,65	1.224	27.898
	Rääkkylä	11.657	21,50	15.945	1,80	1.335	28.936
	Tohmajärvi	11.657	21,75	16.130	1,95	1.446	29.233
	Valtimo	11.657	21,00	15.574	1,75	1.298	28.528
Keski-Suomi	Hankasalmi	11.657	22,00	16.315	1,95	1.446	29.418
	Joutsa	11.657	21,00	15.574	1,90	1.409	28.640
	Jyväskylä	11.657	20,00	14.832	1,45	1.075	27.564
	Jämsä	11.657	21,00	15.574	1,60	1.187	28.417
	Kannonkoski	11.657	21,00	15.574	1,75	1.298	28.528
	Karstula	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Keuruu	11.657	21,50	15.945	1,70	1.261	28.862
	Kinnula	11.657	21,00	15.574	1,85	1.372	28.603
	Kivijärvi	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Konnevesi	11.657	22,00	16.315	1,90	1.409	29.381
	Kuhmoinen	11.657	20,75	15.388	1,75	1.298	28.343
	Kyyjärvi	11.657	21,75	16.130	2,00	1.483	29.270
	Laukaa	11.657	21,50	15.945	1,65	1.224	28.825
	Luhanka	11.657	18,50	13.720	1,90	1.409	26.786
	Multia	11.657	22,00	16.315	1,95	1.446	29.418
	Muurame	11.657	19,50	14.461	1,55	1.149	27.268
	Petäjävesi	11.657	21,75	16.130	1,90	1.409	29.196
	Pihtipudas	11.657	21,00	15.574	1,85	1.372	28.603
	Saarijärvi	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Toivakka	11.657	21,00	15.574	1,95	1.446	28.677
Uurainen	11.657	21,50	15.945	1,85	1.372	28.973	
Viitasaari	11.657	21,00	15.574	1,60	1.187	28.417	
Äänekoski	11.657	21,50	15.945	1,65	1.224	28.825	
Etelä-Pohjanmaa	Alajärvi	11.657	21,75	16.130	1,75	1.298	29.085
	Alavus	11.657	21,25	15.759	1,75	1.298	28.714
	Evijärvi	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Ilmajoki	11.657	20,75	15.388	1,75	1.298	28.343
	Isojoki	11.657	22,00	16.315	1,75	1.298	29.270
	Karjajoki	11.657	22,00	16.315	2,00	1.483	29.455
	Kauhajoki	11.657	22,00	16.315	1,90	1.409	29.381
	Kauhava	11.657	21,75	16.130	1,75	1.298	29.085
	Kuortane	11.657	21,00	15.574	1,85	1.372	28.603
	Kurikka	11.657	21,00	15.574	1,75	1.298	28.528
	Lappajärvi	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Lapua	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Seinäjoki	11.657	21,00	15.574	1,65	1.224	28.454
	Soini	11.657	21,75	16.130	1,85	1.372	29.159
	Teuva	11.657	22,50	16.686	1,75	1.298	29.641
	Vimpeli	11.657	22,25	16.501	1,75	1.298	29.455
	Ähtäri	11.657	22,00	16.315	1,80	1.335	29.307
Pohjanmaa	Isokyrö	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Kaskinen	11.657	22,00	16.315	1,85	1.372	29.344
	Korsnäs	11.657	21,50	15.945	1,85	1.372	28.973
	Kristiinankaupunki	11.657	21,50	15.945	2,00	1.483	29.085

	Kruunupyö	11.657	22,00	16.315	2,00	1.483	29.455
	Laihia	11.657	21,75	16.130	1,50	1.112	28.899
	Luoto	11.657	19,50	14.461	1,90	1.409	27.527
	Maalahti	11.657	21,50	15.945	1,90	1.409	29.010
	Mustasaari	11.657	20,75	15.388	1,85	1.372	28.417
	Närpiö	11.657	21,00	15.574	1,50	1.112	28.343
	Pedersören kunta	11.657	20,50	15.203	1,80	1.335	28.195
	Pietarsaari	11.657	21,25	15.759	1,80	1.335	28.751
	Uusikaarlepyy	11.657	21,25	15.759	1,90	1.409	28.825
	Vaasa	11.657	20,50	15.203	1,40	1.038	27.898
	Vöyri	11.657	21,00	15.574	1,95	1.446	28.677
Keski-Pohjanmaa	Halsua	11.657	22,00	16.315	2,00	1.483	29.455
	Kannus	11.657	21,50	15.945	1,60	1.187	28.788
	Kaustinen	11.657	21,50	15.945	1,70	1.261	28.862
	Kokkola	11.657	21,75	16.130	1,70	1.261	29.047
	Lestijärvi	11.657	21,00	15.574	2,00	1.483	28.714
	Perho	11.657	21,50	15.945	1,90	1.409	29.010
	Toholampi	11.657	21,75	16.130	2,00	1.483	29.270
	Veteli	11.657	22,00	16.315	1,90	1.409	29.381
Pohjois-Pohjanmaa	Alavieska	11.657	22,00	16.315	1,80	1.335	29.307
	Haapajärvi	11.657	22,50	16.686	1,75	1.298	29.641
	Haapavesi	11.657	22,00	16.315	1,80	1.335	29.307
	Hailuoto	11.657	20,50	15.203	1,75	1.298	28.158
	Ii	11.657	21,25	15.759	1,50	1.112	28.528
	Kalajoki	11.657	21,00	15.574	1,75	1.298	28.528
	Kempele	11.657	20,50	15.203	1,45	1.075	27.935
	Kuusamo	11.657	20,00	14.832	1,60	1.187	27.676
	Kärsämäki	11.657	21,50	15.945	1,80	1.335	28.936
	Liminka	11.657	21,50	15.945	1,70	1.261	28.862
	Lumijoki	11.657	21,00	15.574	1,95	1.446	28.677
	Merijärvi	11.657	22,00	16.315	1,75	1.298	29.270
	Muhos	11.657	21,50	15.945	1,60	1.187	28.788
	Nivala	11.657	22,00	16.315	1,75	1.298	29.270
	Oulainen	11.657	22,00	16.315	1,75	1.298	29.270
	Oulu	11.657	20,00	14.832	1,30	964	27.453
	Pudasjärvi	11.657	20,50	15.203	1,50	1.112	27.972
	Pyhäjoki	11.657	20,75	15.388	1,75	1.298	28.343
	Pyhäjärvi	11.657	20,75	15.388	1,75	1.298	28.343
	Pyhäntä	11.657	19,75	14.647	1,90	1.409	27.713
	Raahe	11.657	21,00	15.574	1,90	1.409	28.640
	Reisjärvi	11.657	22,50	16.686	1,75	1.298	29.641
	Sievi	11.657	21,75	16.130	1,75	1.298	29.085
	Siikajoki	11.657	22,00	16.315	1,90	1.409	29.381
	Siikalatva	11.657	22,00	16.315	1,90	1.409	29.381
	Taivalkoski	11.657	20,50	15.203	1,65	1.224	28.083
	Tyrnävä	11.657	22,00	16.315	1,90	1.409	29.381
	Utajärvi	11.657	20,50	15.203	1,95	1.446	28.306
	Vaala	11.657	21,50	15.945	1,85	1.372	28.973
	Ylivieska	11.657	22,00	16.315	1,75	1.298	29.270
Kainuu	Hyrnsalmi	11.657	21,75	16.130	1,75	1.298	29.085
	Kajaani	11.657	21,00	15.574	1,65	1.224	28.454
	Kuhmo	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Paltamo	11.657	22,00	16.315	1,75	1.298	29.270
	Puolanka	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Ristijärvi	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
	Sotkamo	11.657	21,25	15.759	1,65	1.224	28.640
	Suomussalmi	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
Lappi	Enontekiö	11.657	21,25	15.759	1,65	1.224	28.640
	Inari	11.657	19,00	14.091	1,75	1.298	27.045

Kemi	11.657	21,75	16.130	1,40	1.038	28.825
Kemijärvi	11.657	21,50	15.945	1,75	1.298	28.899
Keminmaa	11.657	21,25	15.759	1,40	1.038	28.454
Kittilä	11.657	20,25	15.018	1,50	1.112	27.787
Kolari	11.657	20,00	14.832	1,50	1.112	27.601
Muonio	11.657	21,50	15.945	1,65	1.224	28.825
Pelkosenniemi	11.657	22,25	16.501	1,95	1.446	29.604
Pello	11.657	21,25	15.759	1,60	1.187	28.603
Posio	11.657	21,75	16.130	1,75	1.298	29.085
Ranua	11.657	19,75	14.647	1,50	1.112	27.416
Rovaniemi	11.657	21,00	15.574	1,30	964	28.195
Salla	11.657	20,50	15.203	1,80	1.335	28.195
Savukoski	11.657	21,75	16.130	1,95	1.446	29.233
Simo	11.657	22,00	16.315	1,65	1.224	29.196
Sodankylä	11.657	20,00	14.832	1,40	1.038	27.527
Tervola	11.657	19,50	14.461	1,85	1.372	27.490
Tornio	11.657	21,00	15.574	1,50	1.112	28.343
Utsjoki	11.657	21,00	15.574	1,75	1.298	28.528
Ylitornio	11.657	20,00	14.832	1,50	1.112	27.601

Keveimmin verottavat kunnat:

Kunta	Valtionvero, Yle-vero ja sova- maksut	Kun- nallis- vero- %	Kunnal- lisvero, €	Kir- kollis- vero- %	Kirkol- lisvero, €	Verot ja veronluon- teiset maksut	Ero halvimpaan kuntaan €/vuosi
Kauniainen	11.657	17,00	12.607	1,00	742	25.006	0
Espoo	11.657	18,00	13.349	1,00	742	25.747	742
Helsinki	11.657	18,00	13.349	1,00	742	25.747	742
Eurajoki	11.657	18,00	13.349	1,60	1.187	26.192	1.187
Vantaa	11.657	19,00	14.091	1,00	742	26.489	1.483
Kustavi	11.657	18,50	13.720	1,85	1.372	26.749	1.743
Naantali	11.657	19,00	14.091	1,35	1.001	26.749	1.743
Luhanka	11.657	18,50	13.720	1,90	1.409	26.786	1.780
Kerava	11.657	19,25	14.276	1,25	927	26.860	1.854
Sipoo	11.657	19,25	14.276	1,35	1.001	26.934	1.928

Kireimmin verottavat kunnat:

Kunta	Valtionvero, Yle-vero ja sova- maksut	Kun- nallis- vero- %	Kunnal- lisvero, €	Kir- kollis- vero- %	Kirkol- lisvero, €	Verot ja veronluon- teiset maksut	Ero halvimpaan kuntaan €/vuosi
Honkajoki	11.657	22,50	16.686	1,80	1.335	29.678	4.672
Jämijärvi	11.657	22,50	16.686	1,80	1.335	29.678	4.672
Teuva	11.657	22,50	16.686	1,75	1.298	29.641	4.635
Haapajärvi	11.657	22,50	16.686	1,75	1.298	29.641	4.635
Reisjärvi	11.657	22,50	16.686	1,75	1.298	29.641	4.635
Pelkosenniemi	11.657	22,25	16.501	1,95	1.446	29.604	4.598
Vehmaa	11.657	22,25	16.501	1,85	1.372	29.530	4.524
Vimpeli	11.657	22,25	16.501	1,75	1.298	29.455	4.450
Karjajoki	11.657	22,00	16.315	2,00	1.483	29.455	4.450
Kruunupyö	11.657	22,00	16.315	2,00	1.483	29.455	4.450
Halsua	11.657	22,00	16.315	2,00	1.483	29.455	4.450

KIINTEISTÖVERON MUODOSTUMINEN ESIMERKKITAPAUKSISSA

Selvityksen esimerkkipuolisoiden oletetaan asuvan viiden perheen rivitalossa, joka sijaitsee kaupungin pientaloalueella. Rivitalon kokonaisneliömäärä on 480 neliometriä, josta perheen osuus on 1/5.

Rivitalon kantavana rakennusaineena on kivi, ja se on valmistunut vuonna 1992. Rakennuksen verotusarvo määräytyy jälleenhankinta-arvon ja siitä tehtävien ikäalennusten perusteella. Ikäalennuksen suuruus on 1 prosentti vuodessa, sillä rivitalon kantava rakenne on kiveä. Valtiovarainministeriön vahvistamien laskentaperusteiden perusteella rakennuksen verotusarvo on 206 186 euroa kaikissa kunnissa. Perheen osuus koko rakennuksen verotusarvosta on 41 237 euroa.

Rivitalon tontin koko on 2000 neliometriä, ja sillä on rakennusoikeutta rivitalon neliömäärä eli 480 neliometriä. Tontin verotusarvo perustuu Verohallinnosta saatuihin ohjearvoihin.

Jokaisesta kaupungista on valittu sellainen ohjearvo, joka mahdollisimman hyvin kuvaisi tyypillistä ao. kaupungin pientaloaluetta ohjearvojen tarkkuudella.

Tontin verotusarvot maakuntakeskuksissa:

	Rakennus- oikeuden hinta, €/m ²	Tavoite- arvo 75,0 %	Tontin vero- tusarvo
Helsinki	408	306,00	146.880
Hämeenlinna	102	76,50	36.720
Joensuu	45	33,45	16.056
Jyväskylä	71	53,55	25.704
Kajaani	36	26,81	12.870
Kokkola	39	29,59	14.202
Kouvola	48	36,02	17.291
Kuopio	69	51,47	24.707
Lahti	69	51,47	24.707
Lappeenranta	61	45,90	22.032
Mikkeli	51	38,25	18.360
Oulu	122	91,80	44.064
Pori	43	32,17	15.440
Rovaniemi	26	19,13	9.180
Seinäjoki	51	38,25	18.360
Tampere	122	91,80	44.064
Turku	92	68,85	33.048
Vaasa	60	44,63	21.420

Tontin verotusarvot Helsingin seudulla:

	Rakennus- oikeuden hinta, €/m ²	Tavoite- arvo 75,0 %	Tontin vero- tusarvo
Espoo	306	229,50	110.160
Helsinki	408	306,00	146.880
Hyvinkää	122	91,80	44.064
Järvenpää	143	107,10	51.408
Kauniainen	714	535,50	257.040
Kerava	143	107,10	51.408
Kirkkonummi	143	107,10	51.408
Mäntsälä	82	61,20	29.376
Nurmijärvi	122	91,80	44.064
Pornainen	51	38,25	18.360
Sipoo	92	68,85	33.048
Tuusula	122	91,80	44.064
Vantaa	255	191,25	91.800
Vihti	82	61,20	29.376

Esimerkkipuolisoiden rivitaloasunnon kiinteistövero vuonna 2019 suuruusjärjestyksessä

Maakuntakeskuksissa:

	Yleinen kiinteistö- vero-%	Tontin kiinteistövero, €	Asuin- rakennuksen vero-%	Rakennuksen kiinteistövero, €	Kiinteistövero yhteensä
Joensuu	1,10	35	0,45	186	221
Pori	0,93	29	0,50	206	235
Turku	1,00	66	0,41	169	235
Kajaani	1,10	28	0,55	227	255
Vaasa	1,15	49	0,50	206	255
Rovaniemi	1,55	28	0,60	247	276
Kuopio	1,30	64	0,52	214	279
Mikkeli	1,25	46	0,58	239	285
Lappeenranta	1,43	63	0,55	227	290
Jyväskylä	1,30	67	0,55	227	294
Seinäjoki	1,45	53	0,60	247	301
Oulu	1,15	101	0,50	206	308
Lahti	1,35	67	0,60	247	314
Kouvola	1,45	50	0,65	268	318
Kokkola	1,25	36	0,70	289	324
Hämeenlinna	1,35	99	0,60	247	347
Tampere	1,25	110	0,65	268	378
Helsinki	0,93	273	0,41	169	442

Helsingin seudun kunnissa:

	Yleinen kiinteistö- vero-%	Tontin kiinteistövero, €	Asuin- rakennuksen vero-%	Rakennuksen kiinteistövero, €	Kiinteistövero yhteensä
Vihti	0,95	56	0,45	186	241
Pornainen	1,00	37	0,50	206	243
Tuusula	0,93	82	0,41	169	251
Nurmijärvi	0,93	82	0,41	169	251
Kirkkonummi	0,93	96	0,41	169	265
Sipoo	1,03	68	0,50	206	274
Hyvinkää	1,30	115	0,45	186	300
Kerava	1,32	136	0,41	169	305
Mäntsälä	1,30	76	0,60	247	324
Vantaa	1,00	184	0,41	169	353
Järvenpää	1,35	139	0,55	227	366
Espoo	0,93	205	0,41	169	374
Helsinki	0,93	273	0,41	169	442
Kauniainen	0,93	478	0,41	169	647

PALKANSAAJAN VEROPERUSTEET 2018-2019

Veroperusteet euroina

Verovuosi	2018	2019	muutos
Palkansaajan työeläkemaksu	6,35 %	6,75 %	0,40 %
- korotettu maksu, kun 53-62-vuotias	7,85 %	8,25 %	0,40 %
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	1,90 %	1,50 %	-0,40 %
Tulonhankkimisvähennys	750	750	
Kunnallisver. ansiotulovähennys, alaraja	2.500	2.500	
' , nousu 1	51 %	51 %	
" , raja	7.230	7.230	
' , nousu 2	28 %	28 %	
" , enimmäismäärä	3.570	3.570	
' , yläraja (puhdas ansiotulo)	14.000	14.000	
" , alenema	4,5 %	4,5 %	
" vähennys poistuu (puhdas ansiotulo)	93.333	93.333	
Työtulovähennys, alaraja	2.500	2.500	
' , nousu	12,0 %	12,2 %	0,2 %
" , enimmäismäärä	1.540	1.630	90
' , yläraja (puhdas ansiotulo)	33.000	33.000	
" , alenema	1,65 %	1,72 %	0,07 %
" vähennys poistuu (puhdas ansiotulo)	126.333	127.767	1.434
Perusvähennys, enimmäismäärä	3.100	3.305	205
Perusvähennys, alenema	18 %	18 %	
Kunnallisveroprosentti, keskimäärin	19,84 %	19,88 %	0,04 %
Sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu	0,00 %	0,00 %	
Sairaanhoitomaksu, eläkeläiset ja etuudensaajat	1,53 %	1,61 %	0,08 %
Palkansaajan sairausvakuutuksen päivärahamaksu	1,53 %	1,54 %	0,01 %
Kirkollisveroprosentti, keskimäärin	1,39 %	1,39 %	
Valtion tuloveroasteikko:	17.200 8 6,00 % 25.700 518 17,25 % 42.400 3.398,75 21,25 % 74.200 10.156,25 31,25 %	17.600 8 6,00 % 26.400 536 17,25 % 43.500 3.485,75 21,25 % 76.100 10.413,25 31,25 %	400 18 700 87 1.100 87 1.900 257

Verotietoa sarjassa aikaisemmin ilmestynyt:

55. **Jaana Kurjenoja: Eläkkeensaajan verotus ja ostovoima 2000-luvulla** 10.2.2009
56. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2009**
Suomen asema työn verottajana. 16.11.2009
57. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2010**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa. 7.1.2010
58. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkkeet, verot ja ostovoima**
Esimerkkilaskelmia eläketulon verotuksesta ja nettoeläkkeen ostovoimasta 2000-luvulla. 15.6.2010
59. **Minna Punakallio: Suomi ja muut maat työn verottajina**
Kansainvälinen palkkaverovertailu 2010. 9.11.2010
60. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2011 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 13.12.2010
61. **Minna Punakallio: Mitä tuloverotuksessa on tapahtunut?**
Palkansaajan verot ja ostovoima 1990-luvun alun laman jälkeen. 4.7.2011
62. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Mitä eläkeverotuksessa on tapahtunut?**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2011. 4.8.2011
63. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2011** 19.12.2011
64. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2012 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 16.2.2012
65. **Minna Punakallio: Kiristysten aika**
Kulutusverot meillä ja muualla. 4.9.2012
66. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkeverotus muutoksessa**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2013. 4.12.2012
67. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2012.** 13.12.2012
68. **Mikael Kirkko-Jaakkola, Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2013.** 12.12.2013
69. **Niina Suutarinen: Kuntien verot 2014 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 11.6.2014
70. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2014.** 13.11.2014
71. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2015 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 4.2.2015
72. **Leena Savolainen: Verottaja kuluttajan kukkarolla**
Kulutusverot meillä ja muualla. 8.4.2015
73. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkkeensaajan verotus ja ostovoima 2000-luvulla** 12.5.2015
74. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2015.** 26.11.2015
75. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2016 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 27.1.2016
76. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2016.** 30.11.2016
77. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2017 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. Tammikuu 2017
78. **Janne Kalluinen: Kulutusverotuksen trendit meillä ja muualla.** 1.6.2017
79. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2017.** 12.12.2017
80. **Janne Kalluinen: Kuntien verot 2018 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. Tammikuu 2018
81. **Janne Kalluinen: Eläkkeensaajan vero- ja ostovoimakehitys 2000-luvulla.** Kesäkuu 2018
82. **Janne Kalluinen: Korkeakouluopiskelijan tulot ja verotus 2018.**
Laskelmia työtulojen vaikutuksista käytettävissä oleviin tuloihin. 5.10. 2018
83. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2018.** 30.11.2018

Veronmaksajain Keskusliitto + Verotieto Oy

Kalevankatu 4, 00100 HELSINKI, puhelin (09) 618 871, fax (09) 608 087

www.veronmaksajat.fi

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.